

**PUBLICACIÓNS E INTERVENCIONS
DE E SOBRE
CARMEN BLANCO**

PUBLICACIÓNS E INTERVENCIONS DE CARMEN BLANCO

PUBLICACIÓNS

Publicacións individuais (libros, folletos e *plaquettes*)

Estudo, ensaio e entrevista

Narrativa

Poesía

Edicións, traducións, prólogos e epílogos

Publicacións colectivas

Separatas

Publicacións en revistas

Publicacións en diarios, boletíns e outros soportes

Tradución literaria

Síntese das características

Bibliografía e webgrafía

INTERVENCIONS

Relatorios, comunicacións e recitais en Congresos

Cursos, seminarios, conferencias, intervencións, xornadas e simposios

OUTRAS ACTIVIDADES

Difusión e intervención cultural

Comisariado e Comité asesor e científico de exposicións

Deseño e ilustración

Deseño, caligrafía e debuxo

Ilustración

Canción

Audiovisual

OUTROS

Colaboracións en medios de comunicación públicos e privado sobre cultura, historia e mulleres

Recoñecementos e distincións

PUBLICACIÓNS SOBRE CARMEN BLANCO

Publicacións

Poemas dedicados

PUBLICACIÓNS E INTERVENCIÓNS DE CARMEN BLANCO

PUBLICACIÓNS INDIVIDUAIS

Estudo, ensaio e entrevista

Libros

Conversas con Carballo Calero, Colección Conversas. Editorial Galaxia, Vigo, 1989, pp. 283. ISBN: 84-7154-654-X.

Literatura galega da muller, Colección Universitaria, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1991, pp. 368. ISBN: 84-7507-560-6.

Carballo Calero: política e cultura, Colección Documentos para a historia contemporánea de Galicia, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1991, pp. 101. ISBN: 84-7492-519-3.

Escritoras galegas, Biblioteca 114, Editorial Compostela, Santiago de Compostela, 1992, pp.91. ISBN: 84-85553-98.

Libros de mulleres (Por unha bibliografía de escritoras en lingua galega: 1863-1992), Colección Documenta, Edicións do Cumio, Vigo, 1994, pp. 141. ISBN: 84-87126-86-3.

O contradiscurso das mulleres. Historia do proceso feminista, Colección Ensaio, Editorial Nigra, Vigo, 1995, pp. 287. ISBN: 84-87709-36-2.

Mulleres e independencia, Colección Documentos para a historia contemporánea de Galicia, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1995, pp. 313. ISBN 84-7492-754-4.

Nais, damas, prostitutas e feirantas, Colección Universitaria, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1995, pp. 294. ISBN: 84-7507-910-5.

El contradiscurso de las mujeres. Historia del proceso feminista, Colección Ensaio, Editorial Nigra, Vigo, 1997, pp. 320. 2ª edición da obra orixinal galega ampliada, actualizada e traducida. Tradución de Olga Novo. ISBN: 84-87709-53-2.

Luz Pozo Garza: a ave do norte, Colección aberta, Ediciones Linteo, Ourense, 2002, pp. 165. ISBN: 84-931893-9-1.

Alba de mulleres, Edición especial fóra de colección, Edicións Xerais, Vigo, 2003, pp. 62. Ilustracións de Sara Lamas. ISBN: 84-8302-970-7.

Sexo e lugar, Colección Universitaria, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2006, pp. 398. ISBN: 84-9782-398-2.

María Mariño. Vida e obra, Colección Letras galegas, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2007, pp. 157. ISBN: 978-84-9782-537-5.

Uxío Novoneyra, Colección Esencias, Edicións A Nosa Terra, Vigo, 2009, pp. 102. ISBN 978-84-8341-420-0.

Novoneyra: un cantor do Courel a Compostela. O poeta nos lugares dos seus libros, Colección Fasquía, Toxosoutos, Noia, 2010, pp. 196. ISBN: 978-84-92792-39-9.

Feministas e libertarias, Colección Edición a demanda, Meubook, Santiago de Compostela, 2010, pp. 129. ISBN 978-84-15141-06-8.

Letras lilas, Unión libre. Cadernos de vida e culturas, Unión libre, Lugo, 2019, pp. 247. <http://www.unionlibre.org/artigos/artigoslilas.htm>

Conversas con Ricardo Carballo Calero, Colección Memoria, Editorial Galaxia, Vigo, 2020, pp. 302. ISBN 978-84-9151-444-2

Ricardo Carvalho Calero, *Escorpio*, Colección Narrativa, Editorial Cielo Eléctrico, Madrid, 2022. Tradución do galego ao castelán e prólogo en español (pp. 7-12).

345 pp. ISBN 978-84-125191-1-2

Folletos

Casas anarquistas de mulleres libertarias (A resistencia anarquista das mulleres despois do levantamento fascista de 1936), Confederación Nacional do Traballo, CNT, A Coruña-Compostela, 2007, pp. 23. Folleto.

María Mariño, S. A. de Xestión do Plan Xacobeo - Asociación de Escritores en Lingua Galega, Santiago de Compostela, 2009, pp. 9. Folleto. Tradución ao castelán e ao inglés, pp. 9 e 9. Folletos.

http://territorio.aelg.gal/Resources/mariamarinho_xunto.pdf

Narrativa

Libros

Vermella con lobos, Colección narrativa, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2004, pp. 95. ISBN: 84-9782-180-7.

Atracción total, Colección narrativa, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 2008, pp. 206. ISBN: 978-84-9782-759-1.

Poesía

Libros

Estraña estranxeira, Biblioteca Virtual Galega, Universidade da Coruña, A Coruña, 2004. Fragmento.

Un mundo de mulleres, Colección Mandaio, Biblos Clube, Mandaio, Cesuras, A

Coruña, 2011, pp. 95. ISBN: 978-84-15086-11-6.

Lobo amor, Unión libre. Cadernos de vida e culturas, Unión libre, Lugo, 2011, pp. 241. <http://www.unionlibre.org/artigos/loboamor.pdf>

Plaquette

Na alba atlántica / In the Atlantic Dawn, Libros da Cebra, Lugo, 2016, s .p. (pp. 22). Tradución de Kathleen March. Plaquette.

EDICIÓNS, TRADUCIÓNS, PRÓLOGOS E EPÍLOGOS

X. L. MÉNDEZ FERRÍN, *Con pólvora e magnolias*, Edicións Xerais, Vigo, 1989. Edición, introducción (pp. 9-25 e 36-51), notas e glosario, 98 notas, pp. 51. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer (pp. 25-36). 2ª ed., 1991. 3ª ed., 1993. 4ª ed., 1994. 5ª ed., 1997. 6ª ed., 1999. 7ª ed., 2001. Edición actualizada, 2019.

Mª. Xosé QUEIZÁN, *O segredo da pedra figueira*, Edicións Xerais, Vigo, 1989. Introducción, pp. 7-10. 2ª ed., 1990.

María MARIÑO CAROU, *Verba que comenza*, Concello de Noia, Noia, 1990. Epílogo-estudo, pp. 69-83.

Uxío NOVONEYRA, *Os eidos*, Edicións Xerais, Vigo, 1990. Edición, introducción (pp. 9-56) e notas, 142 notas, pp. 71. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer (pp. 56-70). 2ª ed., 1991. 3ª ed., 2002.

Luz POZO GARZA, *Códice Calixtino*, Edicións Xerais, Vigo, 1991. Edición, introducción e notas, pp. 67 e 123 notas. 2ª ed. 1992. 3ª ed., 1995. 4ª ed., 1997. 5ª ed. 1999. 6ª ed., 2001.

Ricardo CARVALHO CALERO, *Umha voz na Galiza. Artigos de jornal (1933-1989)*, Sotelo Blanco Edicións, Barcelona, 1992. Presentación, pp. 9-12. ISBN:

84-7824-153-1.

Ricardo POLÍN (ed.), *A Muller Tradicional*, Edicións Xerais, Vigo, 1996. Prólogo, pp. 37-38.

Uxío NOVONEYRA, *Antoloxía poética*, AS-PG, Vigo, 1997. Edición e nota preliminar, pp. 7-8.

Ana BLANCO (ed.), *Daquelas que cantan...*, Fundación Rosalía de Castro, Santiago de Compostela, 1997. Prólogo, pp. 6-7.

Luz POZO GARZA, *Historias fidelísimas. Poesía selecta 1952-2003*, Pen Clube de Escritores Galicia, Santiago de Compostela, 2003. Edición e introdución, pp.7-88.

Luz POZO GARZA, *Memoria solar. Obra poética*, Ediciones Linteo, Ourense, 2004. Introducción, "Obra total. Opera Omnia", pp. 9-35.

Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos. Rosalía de CASTRO, MANUEL ANTONIO, Luís PIMENTEL, Luz POZO GARZA, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, Barcelona, 2005. Tradución, selección e prólogo, pp. 7-26.

Andrés POCIÑA, *Tecer con palabras*, Grupo Correo Gallego, Santiago de Compostela, 2007. Limiar, "Atalanta atlántica", pp. V-VII.

Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 132. Coordinación, presentación (pp. 7-8) e cronoloxía (pp.131-132).

Luz POZO GARZA / José VALENTÍN, *Deter o día cunha flor*, Baía Edicións, A Coruña, 2009. Prólogo, "A flor do paraíso", s. p.

Mercedes VILLEGAS, *Objeto de poesía / Obxecto de poesía*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Edición bilingüe castelán-galego. Prólogo "Pasionaria" / "Pasiflora", pp. 4-7.

Mercedes VILLEGAS, *Objeto de poesía / Objecte de poesia*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Edición bilingüe castellano-català. Prólogo “Pasionaria” / “Passionera”, pp. 4-7.

Mercedes VILLEGAS, *Objeto de poesía*, Editorial Davinci, Barcelona, 2011. Prólogo “Pasionaria”, pp. 5-6.

Olga NOVO, *Cráter*, Editorial Toxosoutos, Noia, 2011. Prólogo “Vaso”, pp. 5-6. KalandraKa Editora, Pontevedra, 2022, pp. 9-11.

Javier GUITIÁN, *A flora de Os eidos. Un percorrido botánico polo Courel da man de Uxío Novoneyra*, Ensenada de Ézaro Ediciones, Santiago de Compostela, 2014. Prólogo "Flora nos eidos", pp. 9-13. Fotografías José Luis M. Villar.

Xosé María DÍAZ CASTRO, *Follas verdes*, e Françoise PECHÈRE, “Galiza / Galice”, de *Terre d’Espagne / Tierra de España*, en *Xosé María Díaz Castro. Día das Letras Galegas 2014*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2014, pp. 237. Co-editor Xosé M. Salgado. Introducción de Carmen Blanco (pp. 7-10).

“A cabeleira (debuxo e caligrafía)”, Claudio RODRÍGUEZ FER, *A Cabeleira (Poema en 35 idiomas)*, *A tola soñando* 1, edición ampliada, 2015. Creación: ilustración cubertas e interior.

MANUEL MARÍA, *Poemas da luz resucitada, Nenia por Aquilino Iglesia Alvariño e Nove debuxos*, en *Manuel María. Día das Letras Galegas 2016*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2016, pp. 125. Edición, introdución (pp. 7-29) e epílogo (pp. 123-125).

Luz POZO GARZA, *Rosa tántrica*, Alvarellos Editora, Santiago de Compostela, 2016. Edición de Olivia Rodríguez e Henrique Alvarellos. “Rosa azul”, na Coda, p. 112.

Xosé OTERO CANTO, *As Catedrais, portas do misterio*, Concello de Ribadeo, Ribadeo, 2016. “Calar Catedrais”, Prólogo, pp. 11-12.

“A cabeleira (debuxo e caligrafía)”, Claudio RODRÍGUEZ FER, *A Cabeleira (Poema en 60 idiomas), A tola soñando 1*, edición ampliada, 2016. Creación: ilustración cubertas e interior.

María LADO, Verónica MARTÍNEZ, Raquel MIRAGAIA, Teresa MOURE, Emma PEDREIRA, Isabel REI SAMARTIM, Susana SÁNCHEZ ARINS, Rexina VEGA, Eva XANIM, *Abadessa, oí dizer. Relatos eróticos de escritoras da Galiza*, Através editora, Associação Galega da Língua, Santiago de Compostela, 2017. “Filme infinito”, A modo de prólogo, pp. 7-8. ISBN 978-84-16545-09-4.

Luz POZO GARZA, *Pazo de Tor*, Alvarellos Editora, Santiago de Compostela, 2018. Edición, pp. 96, e nota de editora, “Pazo Garza Pozo”, pp. 13-16. ISBN EBOOK 978-84-16460-46-5.

Ricardo CARVALHO CALERO, *Antologia da poesia em galego*, Santiago de Compostela, Através Editora, 2019. Edición de Paulo Fernández Mirás. Prólogo “Viagem ao centro do céu com um sorriso”, pp. 17-21. ISBN 978-84-16545-33-9.

Concepción ARENAL, *La mujer del porvenir. La mujer de su casa*, Santiago de Compostela, Ateneo de Santiago-Universidade de Santiago de Compostela, 2020. Edición facsimilar bicentenario 1820-2020. Introducción “Grandes ondas movendo ao ben e á ventura”, IX-XXIV. ISBN 978-84-17595-76-0.

Isaac DÍAZ PARDO, *Correspondencia con Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer*, Cadernos de Estudos Locais 33, agosto 2020, pp. 32. A. C. Irmáns Suárez Picallo, Sada, A Coruña. Presentación “Cartas a Unión Libre”, con Claudio Rodríguez Fer, pp. 2-3.

Ricardo CARVALHO CALERO, *Umha voz na Galiza. Artigos de Jornal (1933-1989)*. *Escolma*, Universidade da Coruña, A Coruña, 2020. Prólogo Julio Abalde, Reitor UDC. Limiar e escolma de María Pilar García Negro. Presentación de Carmen Blanco, pp. 19-23.

Ricardo CARVALHO CALERO, *Escorpio*, Editorial Cielo Eléctrico, Madrid, 2022. Tradución e prólogo (pp. 7-12). 345 pp. ISBN: 978-84-125191-1-2.

Carmen BLANCO e Olivia RODRÍGUEZ (ed.), *Constelación Luz. Luz Pozo Garza. 1922-2022. Poesía, arte e vida*. Catálogo, Santiago de Compostela,

Arquivo de Galicia, Xunta de Galicia, 2022, 158 pp. ISBN 978 84 453 5421.

CASTELAO, *Nós. Galicia mártir. Atila en Galicia. Milicianos*, Ediciones Akal, Madrid, 2022. Prólogo "Castelao e Nós. Álbum de artes e letras liberadoras" (s. p. 6 páxinas). Con Prólogo "O estoupido estampado (*Álbums de guerra* de Castelao)" de Claudio Rodríguez Fer.

Beatriz PIN e Antón CANDO, *Entre nós e o Eo. Entre Nosoutros Ilô Eo / Entre Nós e o Eo* (Versos de Beatriz Pin en galego normativo e versos de Antón Cando non normativos en variedade lingüística Eo-Navia), Editorial Toxosoutos, Noia, A Coruña, "Eo Carmen" en "O Eo e os Eos" de Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer. Prólogo (pp. 7-8). 99 pp. ISBN: 978-84-128497-1-4.

PANOSEDÁN (Pablo GÓMEZ, PILOCHA, Lis LATAS), *Rosas e Cravos*, Panosedán. Estudios Obradoiro Sons, Lugo, marzo, 2025, Presentación creativa: "Marchando máis alá con Alecrín", en "Poemas", con Claudio Rodríguez Fer; e "Pés de texto", s. p. (11 pp.).

PUBLICACIÓNS COLECTIVAS

(Estudo, ensaio, creación, tradución e revisión e edición lingüística)

"Novoneyra, Uxío", *Gran Enciclopedia Gallega*, Vol. 22, Santiago de Compostela-Xixón, 1974, pp. 236-237. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro", Darío VILLANUEVA, Mª Mercedes BREA LÓPEZ, Xosé Ramón BARREIRO FERNÁNDEZ, Anxo TARRÍO VARELA (Eds.), *Actas do Congreso internacional de estudos sobre Rosalía de Castro e o seu tempo*, Tomo I, Consello da Cultura Galega / Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1986, pp. 293-298. ISBN: 84-7191-400-X

"A muller en *Nimbos*", VV. AA., *Homenaxe a X. M. Díaz Castro*, Asociación Xermolos, Guitiriz, 1987, pp. 18-24. ISBN 84-404-1089-1

"O ensaio feminista", VV. AA., *12 anos en busca da nosa identidade*, Asociación Xermolos, Guitiriz, 1991, pp. 195-201. ISBN 84-404-8843-2

"O método estrutural. "Laberinto", de Xosé Luís Méndez Ferrín", Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Comentarios de textos contemporáneos*, Edicións Xerais, Vigo, 1992, pp. 45-68.

"A muller nas *Cantigas de amigo* de Carvalho Calero", M^a do Carmo HENRÍQUEZ SALIDO (Ed.), *III Congreso Internacional da Língua Galego-portuguesa na Galiza, 1990. Actas*, Associação Galega da Língua, 1992, pp. 541-555.

"Día das Letras Galegas", X. M. CID (coord.), *Garabullíño e a escola elástica*, Nova Escola Galega, Ourense, 1992, pp. 35-36.

"Códice Calixtino de Luz Pozo Garza", VV. AA., *Literatura galega do século XX. Comentario de textos para C.O.U.*, Galaxia, Vigo, 1992, pp. 93-109. ISBN 84-7154-851-8.

"A Coruña é ao tempo", *A Coruña. ¡Así a queremos!*, Mesa pola Normalización Lingüística, Vigo, 1992, p. 26.

"As outras feirantas", *Congreso Álvaro Cunqueiro*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1993, pp. 197-212. ISBN: 84-453-0958-7.

"Una escritura otra", Víctor GARCÍA DE LA CONCHA (ed.), *Las palabras de la tribu: escritura y habla*, Ediciones Cátedra / Ministerio de Cultura, Madrid, 1993, pp. 155-162.

"A Blanco Torrado", *Pregoeiro da luz. Homenaxe literario a Alfonso Blanco Torrado*, Delegación Provincial da Consellería de Cultura, Lugo, 1993, p. 11. Creación.

"Follas do diario de Gabriela Maira Roibás", *Papeis de Barba*, Lugo, 1995, p. 13. Creación.

"Algún día beberemos no río", *Cara ó Miño*, Plataforma pola defensa do Miño, Lugo, 1996, p. 41.

"Uxío Novoneyra: poesía, terra e compromiso", Alberte ANSEDE ESTRAVIZ e Cesáreo SÁNCHEZ IGLESIAS (dirs.), *Historia da literatura galega*, AS-PG, Vigo, 1997, pp. 1250-1280.

"Fole e o feminismo", Tonina GAY PARGA (ed.), *Anxel Fole ¡si señor!*, Publicacións Citanía, Lugo, 1997, pp. 45-48 e 4 min., 0,4 seg. Libro e casete.

"Amar no mar", Tonina GAY PARGA (ed.), *Ondas do mar de amigo*, Publicacións Citanía, Lugo, 1998, pp. 81-84 e 4 min., 0,9 seg. Libro e casete.

"Mujer, exilio y emigración: la casa soñada", Matilde ALBERT ROBATTO / Charo PORTELA (eds.), *Jornadas de la emigración gallega a Puerto Rico*, Edicións do Castro, Sada, A Coruña, 1997, pp. 79-100. ISBN 84-7492-834-6

"Parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Blanco-Amor", José M. ORO / Jesús VARELA ZAPATA (eds.), *Diálogo de culturas*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1998, pp. 29-41. 84-8121-670-4.

"De Rosalía de Castro a Olga Novo: cuerpos, mentes, bellas y bestias", Àngels CARABÍ y Marta SEGARRA (eds.), *Belleza escrita en femenino*, Universitat de Barcelona / Centre Dona i Literatura, Barcelona, 1998, pp. 117-126. Tamén reproducido no CD-ROM de Àngels CARABÍ, Marta SEGARRA (eds.), *Bellesa, dona i literatura*, Universitat de Barcelona / Centre Dona i Literatura, Barcelona, 1998.

"Literatura gallega de las mujeres: fundación y refundación", *Actas del XII Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas. Birmingham 1995*, Vol. V, Derek W. Flitter (Ed.), *Época Contemporánea*, Birmingham, The University of Birmingham, 1998, pp. 29- 38.

"Vermella con lobos", *Na boca do lobo*, Lugo, Tris Tram, 1998, pp. 13-22. Creación.

"Sexo y nación en Rosalía de Castro", *Mosaico ibérico. Ensayos sobre poesía y diversidad*, edición de Joana Sabadell Nieto, Gijón, Ediciones Júcar, 1999, pp. 48-70. ISBN 84-334-8316-1

"Luz Pozo Garza falando a Rosalía: Escribir coa tinta da nai", *Cinguidos por unha arela común. Homenaxe ó profesor Xesús Alonso Montero*, edición de Rosario ÁLVAREZ e Dolores VILAVEDRA, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 1999, pp. 185-201.

"Mareas indomables de personas pacíficas / Marees indomables de persones pacífiques", *Dones creadores de la mediterrània. Diàleg sobre la pau. Sisena Universitat d'Estiu de la Dona*, Barcelona, Institut Català de la Dona, Generalitat de Catalunya, 1999, pp. 93-105.

"Vermella con lobos: unha recreación subversiva do conto de *Carapucha*", *La Ausencia. IX Xornadas psiquiatría, psicanálise e literatura*, Ourense, Asociación Galega de Saúde Mental, 1999, pp. 5-11.

"Tumba de Lupa", *Faíscas xacobeas*, Xenebra, Editions Impossibles, 1999, pp. 8-9. Creación.

"O trebo das catro follas: Un poemario popular inédito de Carballo Calero", *Estudos dedicados a Ricardo Carvalho Calero*, edición de José Luís RODRÍGUEZ, Santiago de Compostela, Parlamento de Galicia - Universidade de Santiago de Compostela, 2000, vol. 1, pp. 105-140.

"La escritura matrilineal galaica: Luz Pozo Garza habla a Rosalía de Castro", *Breve historia feminista de la literatura española (en lengua catalana, gallega y vasca)*, Vol. VI, Coord. gral. Iris M. ZAVALA, Barcelona, Anthropos Editorial, 2000, pp. 175-195.

"Sumisión, resistencia y subversión en la poesía gallega de mujeres", *Voces subversivas: Poesía bajo el régimen (1939-1975)*, edición de TREVOR J. DADSON y Derek W. FLITTER, Birmingham, Department of Hispanic Studies, University of Birmingham, 2000, pp. 90-103.

"Contra casar sen amor. A casamenteira, O chufón e <Pimpinela>", *A casamenteira*, de Antonio Benito FANDIÑO, Ourense, Ediciones Linteo, 2000,

pp. 85-104. Introducción.

“Tumba de Lupa”, *Profesor Basilio Losada. Ensinar a pensar con liberdade e risco*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2000, pp. 104-105. Creación.

“Fogo”, *Palabras con fondo*, Santiago de Compostela, Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade, 2000, pp. 49- 52. Creación.

“De Ribadeo a Rinlo. Polo mar que asolaga As Catedrais”, *Dionisio Gamallo Fierros*, Santiago de Compostela, Xunta de Galicia, 2001, pp. 79-81.

“Terán sentido”, *Homaxe a José Ángel Valente*, Xenebra, Editions Impossible, 2001, pp. 12-13.

“Follas novas do diario de Gabriela Maira Roibás”, *Manuel María*, Lugo, Asociación Cultural Xermolos, 2001, pp. 621-622. Creación.

“Abrir unha porta nova”, *Abrindo as portas ao San Froilán*, Lugo, Concello de Lugo, 2001, pp. 52-54.

“Ninguén está só”, *Ninguén está só*, Lugo, Amnistía Internacional / TrisTram, 2001, pp. 9-13. Catro versións ao galego do poema de José Agustín Goytisolo “Nadie está solo”. Tradución.

“Discípula de Diótima ou en min e en todo”, *Diálogos na casa de Rosalía*, edición de Ana BLANCO, Padrón, Fundación Rosalía de Castro, 2002, pp. 14-15.

“Levar lume ou a liberación de Prometeo”, *Homenaxe a Fernando R. Tato Plaza*, edición de Ramón LORENZO, Universidade de Santiago de Compostela, 2002, pp. 671-674.

“Mar, mujer y muerte en Rosalía de Castro: la extranjería subversiva de las hijas del mar”, *Identities, Power and Place on the Atlantic Borders of Two Continents / Identidades, Poder y Espacios en los límites de dos continentes en el Atlántico*, edición de Sharon R. ROSEMAN, St. John’s, Memorial University of Newfoundland, 2002, pp. 160-179.

“Sherezade” e “Novas noites nosas”, Luz DARRIBA, *Proxecto Sherezade*, Lugo, Deputación de Lugo, 2002, pp. 3 e 10-11. Creación.

“Adiós María de Xohana Torres. Unha rapaza atrapada na rede”, *Biblioteca 120. Crítica e autores I*, A Coruña, La Voz de Galicia, 2002, pp.225-226.

“Unha árbore, un adeus de Marina Mayoral: Coidar o magnolio”, *Biblioteca 120. Crítica e autores I*, A Coruña, La Voz de Galicia, 2002, pp. 359-360.

“Máis alá das mulleres, máis alá das palabras”, *Textos de mulher / muller / mujer*, edición de María Jesús FERNÁNDEZ GARCÍA e María X. PARDO FERNÁNDEZ, Cáceres, Universidad de Extremadura, 2003, pp. 25-31.

“A maxia de maio”, Xoán GUITIÁN (Coord.), *Homenaxe a Borobó*, Sada, A Coruña, Edicións do Castro, 2003, pp. 88-89.

“Rosalía de Castro, a muller e as mulleres”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, Lugo, El Progreso / Diario de Pontevedra, 2003, Vol. 9, pp. 32-35.

“Feminismo”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, Lugo, El Progreso / Diario de Pontevedra, 2003, Vol. 16, pp. 246-249.

“A denuncia do equilibrio”, Valentín ARIAS (Ed.), *Xela Arias, quedas en nós*, Vigo, Edicións Xerais, 2004, pp. 111-116.

“Ánxel Fole e Lorenzo Varela con Lugo ao fondo: o cervo ferido e o león”, Xesús ALONSO MONTERO (Coord.), *Día das Letras Galegas. Lorenzo Varela 2005*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2005, pp. 39-52.

“Alba de mulleres”, *Palabra de autor palabra de autora*, Santiago de Compostela, Compañía de Radio-Televisión de Galicia / Asociación Galega de Editores, 2005, pp. 32-33.

“Por non comezar derrubando a muralla acumular luz”, *Amurallando os soños. Cumulum 2000 / 2005*, Lugo, Deputación de Lugo, 2005, p. 51. Reprodución oral no CD *Amurallando os soños. Cumulum 2000 / 2005* de Luz DARRIBA, Arcoliris Producciones / Universidade de Santiago de Compostela / Cumulum / Deputación de Lugo, Lugo, 2005. Creación.

“A sombra da sombra: ser libremente o sol”, *O lado da sombra. Sedición gráfica e iniciativas ignoradas, raras ou desacreditadas entre 1971 e 1989*, Fundación Luís Seoane, A Coruña, 2005, pp. 72-75.

“Mulleres memorables na poesía de Lorenzo Varela”, *Congreso sobre Lorenzo Varela*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2005, pp. 105-118.

“¿Pero de Veer: poeta das orelas do Mao?”, Ana Isabel BOULLÓN AGRELO, Xosé Luís COUCEIRO PÉREZ e Francisco FERNÁNDEZ REI (Eds.), *As tebras alumeadas. Estudos filolóxicos ofrecidos en homenaxe a Ramón Lorenzo*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2005, pp. 521-525.

“Juana Capdevielle”, Manuel FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, *Poemas pola memoria*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2006, p. 73. Creación.

“Novoneyra, Uxío”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, vol. 33, pp. 12-13.

“Pozo Garza, Luz”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, vol. 37, pp. 77-78.

“Lugo lugar da liberdade”, Xesús ALONSO MONTERO (ed.), *Homenaxe dos poetas galegos a Federico García Lorca contra a súa morte*, Xunta de Galicia-Pen Clube-Foro pola Memoria Republicana de Galicia, Vigo, 2006, p. 27. Creación.

“Memoria de mulleres libres”, *A memoria esquecida: Peladas, presas, paseadas*, Xunta de Galicia-Andaina, Santiago de Compostela, 2006, pp. 55-59. Creación.

“Morrer no mar de mulleres desecado. Unha lectura de *Adiós María* de Xohana

Torres”, Xaquín S. RODRÍGUEZ CAMPOS e Xosé M. SANTOS SOLLA (Ed.), *Galicia & Terranova & Labrador. Actas do Congreso Internacional Santiago de Compostela 28-31 de outubro de 2002*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2006, pp. 181-191.

“Torres Fernández, Xohana”, *Gran Enciclopedia Galega Silverio Cañada*, vol. 42, El Progreso-Diario de Pontevedra, Lugo, 2003, pp. 93-94.

“Unha muller libre é casa aberta”, Xoán Carlos DOMÍNGUEZ ALBERTE e Baldo RAMOS (coord.), *Volverlles a palabra. Homenaxe aos represaliados do franquismo*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2006, p. 26. Creación.

“Unha elexía a María Mariño”, María Pilar GARCÍA NEGRO, *María Mariño no ronsel das escritoras galegas*, Edicións Laiovento, Ames, 2007, pp. 82-84.

“A misteriosa tea entraña do tecer da costureira: a poética da vida de María Mariño”, Carmen BLANCO (Coord.), *Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 37-68.

“Mulleres que protagonizan poemas de Lorenzo Varela”, Comisión de Homenaxe a Lorenzo Varela (Ed.), *Foro das 20 alocucións. Homenaxe ao escritor Lorenzo Varela*, Concello de Monterroso-Edicións Xerais de Galicia, Monterroso-Vigo, 2007, pp. 34-35.

“A poesía plástica de Granell”, en *Congreso interdisciplinar Eugenio Granell. Actas*, Fundación Granell, Santiago de Compostela, 2007, pp. 25-32.

“En paz esperando pola alba do día”, Ana BLANCO (dir.), *Diálogos na Casa de Rosalía*, II, Fundación Rosalía de Castro, Padrón, 2007, pp. 56-60.

“A crítica e María Mariño”, Marga do VAL e Isabel SUÁREZ FERNÁNDEZ (ed.), *Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2007, pp. 31-33. Entrevista.

“O lugar de Lugo”, Darío Xohán CABANA (ed.), *Poetas en Lugo*, Concello de Lugo, Lugo, 2007, pp. 280-283. Creación.

“Eróticas heréticas heteroxéneas”, Carmen BLANCO et ALIUS, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, pp. 19-25.

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, Carmen BLANCO et ALIUS, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, p. 27-32. Tradución do grego ao galego. ISBN 978-84-96067-35-6

“A misteriosa tea entraña do tecer da costureira: poética da vida de María Mariño”, Carmen BLANCO (coord.), *Día das Letras Galegas. María Mariño Carou. 2007*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2007, pp. 37-68.

“Lugar *alén*. Una vereda en la que escuchar las *Cántigas* de Valente”, Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Valente: el fulgor y las tinieblas*, Editorial Axac, Lugo, 2008, pp. 153-168.

“Descalza”, *Sempre en Muxía*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2008, p. 67. Creación.

“María Mariño: unha vida e unha obra”, *A min dizen quantos amigos ey. Homenaxe ao profesor Xosé Luís Couceiro*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2008, ISBN 978-84-9887-118-0, pp. 77-83.

“Donde no hay Estado ni Dios ni Poder” e “El fuego negro de la apostasía”, *Certamen de literatura atea*, Biblioteca Social La Colmena, Tenerife, 2009, ISBN 978-84-934762-6-7, pp. 10-11. Creación.

“Alicia in Galicia: Sex and Place”, Manuela PALACIOS and Laura LOJO (Eds), *Writing Bonds. Irish and Galician Contemporary Women Poets*, Peter Lang, Bern-Berlin-Bruxelles-Frankfurt-New York-Oxford-Wien, 2009. ISBN 978-3-03911-834-2, pp. 143-153.

“Sereas”, César ANSIAS, Benito LOSADA, Xosé Ramón QUINTANA, José TREBOLLE e Afonso VÁZQUEZ-MONXARDÍN (Eds.), *Marcos Valcárcel. O valor da xenerosidade. Homenaxe dos amigos*, Difusora de letras, artes e ideas,

Ourense, 2009, ISBN 978-84-937090-4-4, p. 41. Creación.

“Carta urxente a Ramón Piñeiro. Olladas nas mulleres desde o futuro”, *Homenaxe a Ramón Piñeiro*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2009, ISBN 978-84-453-4819-2, pp. 19-22.

“Paneis”, no catálogo da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, organizada pola Vicerreitoría de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela nas actividades de *Lugo cultural* na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria no Campus de Lugo de marzo a maio do 2009, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2009. En colaboración con Claudio RODRÍGUEZ FER.

“Do lobo á cebra” e “Os sesenta”, J. Luís CALVO / Yago RODRÍGUEZ YÁÑEZ, *A festa máis fermosa do outono galaico (Os escritores falan do San Froilán)*, Concello de Lugo, Lugo, 2009, pp. 29-31.

“Imaxes de mulleres na literatura galega: Penélopes de Poetas. Rosalía Penélope, Xohana Penélope e Olga Penélope”, Carlos Andrés GONZÁLEZ PAZ (Ed.), *As voces de Clío: a palabra e a memoria da muller na Galicia, Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías*, 8, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2009, pp. 87-100.

http://libros.csic.es/product_info.php?products_id=183

“Monta na vida”, *Camiñan descalzas polas rochas*, Amnistía Internacional / Tris Tram, Lugo, 2010, pp. 53-56. Creación.

Escolma de “Estranxeira na súa patria” de Rosalía de Castro en Jonathan DUNNE, *Anthology of Galician Literature (1196-1981). Antoloxía da Literatura Galega*, Xunta de Galicia / Edicións Xerais / Editorial Galaxia, Vigo, 2010, pp. 108-110.

“Sofía Casanova e Emma Goldman na Revolución Rusa”, Antón M. PAZOS (ed.), *Vida e tempo de Sofía Casanova (1861-1958), Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías*, 10, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2010. pp. 115–133.

“O amor é indestrutible”, “Pensamos con infinita esperanza no por vir” e “Unha rapada da represión”, *Poemas polas vítimas do 36 en Galicia, Poesía para todos 1*, Unión libre / Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2010. Creación.

“Tú a Roma y yo a Compostela”, *II certamen de literatura atea*, Biblioteca social La colmena, La Laguna, Tenerife, 2010, p. 12. ISBN 978-84-937144-8-2. Creación.

“O silencio”, María Dolores CABRERA e Henrique MONTEAGUDO (Eds.), *Fermín Penzol. Unha obra para un país*, Fundación Penzol / Editorial Galaxia, Vigo, 2010, pp. 123 – 124. ISBN (F. P.) 978-84-614-4175-4 / ISBN (E. G.) 978-84-9865-312-0.

“O lugar de Lugo”, *Poemas para Lugo, Poesía para todos 2*, Unión libre / Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010. Creación.

“Lugo de lobos”, *Poemas para Lugo, Poesía para todos 2*, Unión libre / Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 2010. Creación. Co heterónimo Emma Luaces.

“Muller e represión na Galicia da guerra civil”, Asociación Cultural Cultura Aberta (coord.), *Ecos dun tempo. Conversas sobre a memoria histórica*, Andavira Editora / Cultura Aberta Carral, Carral, 2010, pp. 181-202.

“Prato de cores” / “Iris de verduras”, Yolanda CASTAÑO e Andrea COSTAS, *Cociñando ao pé da letra. Entra na literatura galega... ata a cociña*, Editorial Galaxia, Vigo, 2011, pp. 34-41 (1ª ed., maio 2011; 2ª ed., novembro 2011). Reeditado en *Cociñando ao pé da letra. Entra na literatura galega... ata a cociña*, Editorial Galaxia / Gadisa, Vigo, 2011, pp. 32-39

Vivas en nós. Mulleres represaliadas polo franquismo na Coruña a raíz de 1936, Cadernos republicanos I, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña (Coa colaboración do Ministerio de la Presidencia, Deputación da Coruña, Concellaría de Igualdade e Concellaría de Cultura do Concello da Coruña), A Coruña, 2011, pp. 35. Coautoría con Claudio RODRÍGUEZ FER.

<https://memoriadacoruna.gal/vivas-en-nos-o-primeiro-dos-cadernos-republicanos-editado-pola-crmh-da-coruna-no-ano-2011/>

“Momentos de memoria persoal e comunal de RCC”, Carlos Caetano BISCAINHO FERNANDES / Xosé Manuel SÁNCHEZ REI (coord.), *Ricardo Carvalho Calero: ciencia, literatura e nación*, Universidade da Coruña, A Coruña, 2011, pp. 49- 65. ISBN 978-84-9749-475.

“Poemas escollidos para Moraima e Celso Emilio”, Alberte SURAS (ed.), *Cartafol de soños. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no seu centenario (1912-2012)*, Asociación Cultural Alexandre Bóveda, A Coruña. 2012, pp. 25-28. ISBN 978-84-616-0353-4. Creación.

"La Señora de los Grandes Ojos", "La Puta de Babilonia", "Venus", "Afrodita", "Libertad", "Lobo llévame" e "Vienes hija" en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (ed.), *Guía viva de ortodoxos y heterodoxos en la poesía contemporánea gallega*, Endymión, Madrid, 2012, pp. 197-206. ISBN 978-84-7731-542-1. Creación e tradución do galego ao castelán.

“Palabras para Amparo”, *Eugenio Granell. Centenario 2012. Catálogo*, Fundación Eugenio Granell, Santiago de Compostela, 2012., pp. 200-202. ISBN 978-84-89-440-62-3. Creación.

“Mariñas máis alá”, *Axenda feminista 2013. Escritoras galegas*, Observatorio da Mariña pola Igualdade, A Mariña, 2012, s. p. Creación.

“O baile dos cumes”, *Viaxe polos ríos e árbores dos Ancares*, Deputación de Lugo, Lugo, 2013, p. 20. Creación.

“Issac si: o home da memoria amorosa”, Xosé Ramón FANDIÑO (coord.), *Unha cesta de pombas e mazás. Homenaxe a Isaac Díaz Pardo*, Academia Real Isaac Díaz Pardo, Santiago de Compostela, 2013, pp. 28-30.

“Pontes, pan e poesía”, Raquel RIVERA FERNÁNDEZ (Coord.), *José Ángel Valente, memoria sonora*, Deputación de Ourense, Ourense, 2013, pp. 159-169. Creación.

“Rosalía Virginia. Avances na poética da liberdade” *Congreso Rosalía de Castro no século XXI. Unha nova ollada*, Consello da Cultura Galega, Santiago de

Compostela, 2013.

<http://consellodacultura.org/mediateca/evento.php?id=200114>

“Xente gallega”, poema do proxecto “De Cantares hoxe. Os *Cantares gallegos* de Rosalía de Castro no século XXI”: Carmen Blanco, 01/11/2013-15:22 h. Creación.

<http://www.crtvg.es/rq/destacados/diario-cultural-diario-cultural-do-dia-01-11-2013-691564>, <http://www.crtvg.es/rq/destacados/etiqueta/cantares-gallegos>

“Principios para siempre (Fragmentos de atracción total)”, en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *La primera vez... que no perdí el alma, encontré el sexo*, Sial Pigmalión, Madrid, 2014, pp. 75-79. ISBN 978-84-15916-90-1. Creación e tradución do galego ao castelán.

"Lugo lugar da liberdade", *Poemas para lucenses, Poesía para todos 3*, Unión libre / Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 2014. Creación.

"Penélope na "Galiza / Galice" de Françoise Pechère", Xosé M. SALGADO e Carmen BLANCO (ed.), *Xosé María Díaz Castro. Día das Letras Galegas 2014*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2014, pp.177-187.

“Beleza para sempre”, Xosé M. SALGADO e Carmen BLANCO, *O selo dun poeta. Beleza para sempre. Conferencias pronunciadas no Salón Nobre de Fonseca da Universidade de Santiago de Compostela o día 15 de maio de 2014 co gallo do Día das Letras Galegas*, Colección Monografías, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2014, pp. 13-26.

<http://hdl.handle.net/10347/10977>

“Castro, Rosalía de”, Carlos Andrés GONZÁLEZ PAZ (Ed.), *Escritoras na Galicia do século XIX, Cuadernos de Estudios Gallegos. Monografías 13*, Instituto de Estudios Gallegos “Padre Sarmiento”, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Santiago de Compostela, 2014, pp. 217, pp. 74-86.

“Xente gallega”, *De Cantares Hoxe. 34 poetas dialogan cos Cantares Gallegos de Rosalía de Castro*, Fundación Rosalía de Castro-Radio Galega, Santiago de

Compostela, 2014, pp. 63-67.

“A cabeleira (debuxo e caligrafía)”, Claudio RODRÍGUEZ FER, *A Cabeleira (Poema en 35 idiomas), A tola soñando 1*, edición ampliada, 2015. Creación: ilustración cubertas.

“Non á guerra e todas vivas”, Alberte MOMAN NOVAL (coord.), *1975-2015 Moncho Reboiras vive!*, Arredista Edicións, Santiago de Compostela, 2015, p. 11. Creación.

“Lobo loco”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Amour fou. Ebrio desván de amores locos*, Grupo Editorial Sial Pigmalión, Madrid, 2016, pp. 108-113. ISBN 978-84-16447-55-8. Creación e tradución do galego ao castelán.

“Introdución: escoitar o calar das calandras”, Carmen BLANCO (ed.), *Manuel María. Día das Letras Galegas 2016*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2016, pp. 125, pp. 7-29.

“Epílogo: será o amor a luz do mundo”, Carmen BLANCO (ed.), *Manuel María. Día das Letras Galegas 2016*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2016, pp. 125, pp. 123-125.

“Memoria de mulleres libres e vida liberada fronte á ditadura”, en *VI Xornadas Memoria dun Tempo*, Nordés. Asociación de Desenvolvemento das Terras da Faladora, O Barqueiro, Mañón, A Coruña, pp. 13-14, pp. 32. Folleto.

“Madres de nós” en *Muller(es)mulleres*, documental dirixido por Inés PINTOR, SocialDocs, A Coruña, 2016. Creación. Audiovisual.

Recital “Hildegarts vivas nas carballeiras: miles de mulleres para outras auroras”, Eliseo FERNÁNDEZ (coord.), *Actas do Congreso do Centenario de Hildegart Rodríguez Carballeira (1914-1933)*, Ateneo Ferrolán-Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, 2017, pp. 311-330. Creación.

“Los amantes de las catedrales”, en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Inmortal amor mortal. De la ceniza, la máscara*, Endymión, Madrid, 2017, pp.

140-143. ISBN 978-84-16447-98-5. Creación e tradución do galego ao castelán.

“Lobo louco”, André BRETON, Léo FERRÉ, Carmen BLANCO, Claudio RODRÍGUEZ FER, María LOPO, Olga NOVO e Cristina FIAÑO, *O amour fou. No 80 aniversario de L’amou fou*, de André Breton, A tola soñando 7, 2017, pp. 7-12. Ilustracións de Sara Lamas. Creación.

“Lupa”, Miro VILLAR e Xosé Manuel LOBATO (ed.), *Pico Sacro ferido polo lóstrego e a lenda*, AA. CC. Mestre Manuel Gacio-Alvarellos Editora, Santiago de Compostela, 2017, p. 185. Creación.

“Estranxeira na súa patria: catro poetas. Rosalía. Manuel Antonio. Pimentel. Pozo Garza”, Armando REQUEIXO (ed.), *Sobre letras e signos. Estudos en homenaxe a Anxo Tarrío Varela*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2017, pp. 175-187, ISBN 978-84-453-5251-9.

“Follas novas do diario de Gabriela Maira Roibás”, José ESTÉVEZ LÓPEZ (coord.), *Manuel María. Libro colectivo de homenaxe no seu día das Letras Galegas 17 de maio de 2016*, Deputación de Lugo, Lugo, 2017, p. 54. Creación.

“O soño dos cabalos”, “Ledas laranxas”, “Verte todos os días”, “Es tan grande”, “Celebración da cebada” e “Pai que estás nas augas”, *Poemas para pais, Poesía para todos 6*, Unión libre, Lugo, 2017, s.p. (pp. 8-11). Creación.

“Mans mais” (“Magnificat”), Carmen PENIM, *Herdeiras*, Inquedanzas Sonoras, Moaña, Pontevedra, 2017, p. 92. Creación.

“Sorriso sempre. Se eu fose autora: Castelao, Quino e Woody Allen”, María Xesús VÁZQUEZ LOBEIRAS e Alexandre VEIGA (Eds.), *Cultura e humor. Homenaxe a Celestino Fernández de la Vega (1914-1986). XII Curso de Primavera*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2018, pp. 15-25.

“Son humana”, Anxo CABADA, *O imaxinario do país. Letras de magnesio. Catálogo exposición de retratos e autorretratos*, Deputación de Pontevedra, Pontevedra, 2018, s. p. Creación.

“Nuevas noches nuestras”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (ccord.), *Imposible no comerse (en el volcán de los amores canallas)*, Lastura Ediciones, Ocaña, Castilla La Mancha, 2019, pp. 61-65. ISBN 978-84-949652-5-8. Creación.

“Rosa azul luz”, Luz Pozo Garza. *Ese xeito de amor que chamamos Galicia. Premio Trasalba 2019*, Fundación Otero Pedrayo, 2019, p. 96. Creación.

“Te quiero dijo Tigridia”, Antonino Nieto Rodríguez (coordinador), *De las sogas de la felicidad, el amor, por ejemplo: para no vencernos nunca*, Lastura ediciones, Madrid, 2020, pp. 72-73. ISBN 978-84-121423-4-1. Creación.

“O soño do Mestre Libertario”, PACODÍAZ, *Ensembleisaac*, Andavira Editora, Santiago de Compostela, 2020, pp. 340-341. Creación. Manuscrito e transcrito.

“Cadeira PAR / Chair PAIR”, Natalia Fernández Segarra (Editora e Comisaria) *Homenaje a Amparo. Retratos de compañeros en el exilio y otros, Cuadernos de HALLAZGOS 2*, Fundación Eugenio Granell, Santiago de Compostela, 2020, pp. 4 e 105. Catálogo da exposición *Homenaje a Amparo. Retratos de compañeros en el exilio y otros*, 15 outubro 2019-2020, Fundación Eugenio Granel, Santiago de Compostela. Creación. ISBN: 978-84-89440-70-8.

“Memoria de Carvalho en Lugo”, Xulio Xiz (Coord.), *Carballo Calero en Lugo. Don Ricardo de Fingoi*, Colectivo Egeria, Lugo, 2020, pp. 177-181. Libro complementario da Exposición itinerante e da Web *Carballo Calero en Lugo. Don Ricardo de Fingoi*, Galicia, 2020. DP LU-32-2020.

“Eu estou absolutamente convencido de que non se pode conseguir un progreso xeral na vida colectiva se Galiza non se afirma (...) reivindicación da propia personalidade do país”, Fragmento de *Conversas con Carballo Calero*, Editorial Galaxia, Vigo, 1989. Marcapáxinas, Letras Galegas 2020 Ricardo Carballo Calero, Clube Cultural / Cineclube Valle-Inclán. Lugo, 2020.

“A escritora do bo por coñecer / La escritora de lo bueno por conocer”, María Paz García Rubio / José Francisco Méndez García (Coord.), *Concepción Arenal. A conciencia da razón.*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, pp. 52-65. ISBN 978-84-18445-09-5. Catálogo da exposición, Sala de exposicións, Colexio de Fonseca, 24 de setembro-12 de decembro 2020, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, organizada

pola Vicerreitoría de Igualdade, Cultura e Servizos da Universidade de Santiago de Compostela.

“Isaac e a memoria. Monumento de amor aos inmolados”, *Alento Esbravexo. Unha manda de pezas para Isaac*, 28, decembro, 2020. Creación.

<https://mandadepezasparaisaac.blogspot.com/search?q=carmen+blanco>

“A tola na azotea extrae a pedra da loucura mala do poder”, Mayda Bustamante (Selección y edición), *Alejandra Pizarnik y sus múltiples voces. 85 voces amigas se abrazan al privilegio de celebrar tu 85 aniversario*, Ediciones Huso, Colección Homenaje, Madrid, 2021, pp. 337-339. ISBN 978-84-123016-6-3. Creación.

“Firmeza: o firme non está firme”, *Xela Arias: liberdade, subversión, innovación, Cadernos de estudos xerais* 20. Ed. Henrique Rabuñal, Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, Sada, maio, 2021. pp. 9-12.

“Amor contra morte: a edición do *Códice Calixtino* de Luz Pozo Garza”, Marta Neira Rodríguez e Armando Requeixo (Eds.), *Verbas amigas. Estudos en homenaxe a Blanca Ana Roig Rechou*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2021, pp. 151-162. ISBN 978-84-453-5373-8.

“Alegría total”, “Poética de la naturaleza y el paisaje”, Marta LÓPEZ VILLAR y Marina PATRÓN SÁNCHEZ (ed.), *Poéticas mediterráneas 2021*. Colección poéticas de la modernidad, Bala perdida, Madrid, 2021, pp. 285-300. ISBN: 978-84-123610-8-7.

“Vivimos a Vía Láctea”, Pascual Casañ, Manuel Fortes Pérez, Antonino Nieto Rodríguez, Amparo Sánchez Ribes e Mila Villanueva (ed.), *El Camí dels Estels / El Camino de las Estrellas / O Camiño das Estrelas*, Lastura Ediciones, Madrid, 2021, pp. 253-258. ISBN 978-84-124106-0-0. Creación.

“Poetas creando: cartas de Rafael Dieste, e Carmen Muñoz, a Valente”, Claudio Rodríguez Fer (ed.), *Valente epistolar (Correspondencia de José Ángel Valente con sus amistades)*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2021, pp. 115-147. ISBN 978-84-19155-31-3.

“Todo podería ser mellor. Luz Pozo Garza en *Unión Libre*”, *Constelación Luz. Luz Pozo Garza. 1922-222. Poesía, arte e vida*, Santiago de Compostela, Arquivo de Galicia, Xunta de Galicia, 2022, pp. 140-141. 978 84 453 5421

“Rosalía” (con dedicatoria rosaliana a Salvador García-Bodaño), *Tempo de ausencia. Homenaxe a Salvador García-Bodaño*, Santiago de Compostela, Ateneo de Santiago, 2023, p. 19. C979-2023.

“A educación é un dereito humano básico (...)”, Felisa Redondo Valín e Jessica Mera Redondo, “Mulleres de Lugo. Literatura. Novembro”, *Calendario Escolar 2023-2024. Mulleres de Lugo*, El Club de Poetas Insomnes e Cos Ollos na Igualdade, Lugo, 2023.

“Tigre branco”, *Oroza 100*, Asociación Cultural Évame Oroza, Vigo, 2023. P. 55. Creación. ISBN: 978-84-127833-0-8.

“Extranjería y resistencia. Penélope y Ulises en Rosalía de Castro”, Tatiana Alvarado Teodorika y Theodora Grigoriadou (eds.), *Voces helenas en la poesía hispánica*, Presses Universitaires du Midi, Université Toulouse - Jean Jaurès, 2024. ISBN: 978-2-8107-1273-1.

PANOSEDÁN (Pablo GÓMEZ, PILOCHA, Lis LATAS), *Rosas e Cravos*, Panosedán. Estudios Obradoiro Sons, Lugo, marzo, 2025. Revisión lingüística e edición literaria de lingua galega e portuguesa da publicación de 10 cancións clásicas populares galegas e portuguesas Con Adina Vladu.

“Mulleres das Atochas”, COMADRES CIGARREIRAS DE MARINEDA, *Xoves de Comadres. Homenaxe ás Mulleres das Atochas*, Comadres Cigarreiras. Programa Entroido, Concello da Coruña, A Coruña, 2025, pp. 48. Ensaio, pp. 8-12.

“Na liberdade da vida”, Antón LOPO (ed.), *Alguén que respira! VIII festival de poesía para corpo principal. 2025*, Concello de Santiago, Santiago de Compostela, 2025, pp. 31-33.

“Sorriso Sempre Si”, Paco LÓPEZ-BARXAS (ed.), *Castelao entre Nós, 75 anos despois*, Teófilo Edicións, Vilagarcía de Arousa, 2025, pp. 130-132. Ilustracións

de Isabel Pintado. Creación. Poema. ISBN: 978-84-1279-4-0.

SEPARATAS

"Análise estrutural do relato "Laberinto" de Méndez Ferrín", *Grial* 71, Vigo, 1981, pp. 38-54.

"A crítica literaria de Carballo Calero", *Grial* 84, Vigo, 1984, pp. 172-185.

"Sobre o comportamento literario da muller (O caso Margarita Ledo Andión)", *Grial* 88, Vigo, 1985, pp. 179-192.

"O antisufraxismo e a condición feminina en "A muller galega" de Francisca Herrera Garrido", *Grial* 92, Vigo, 1986, pp. 147-162.

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro", *Actas do Congreso internacional de estudos sobre Rosalía de Castro e o seu tempo*, Universidade de Santiago de Compostela / Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 1986, pp. 293-298.

"A figura literaria de María Mariño Carou", *Boletín Galego de Literatura* 2, Santiago de Compostela, 1989, pp. 41-57. Reproducido en María Mariño Carou, *Verba que comenza*, Concello de Noia, Noia, 1990, pp. ISBN 67-92. 84-505-9269-0.

"A muller en *Arredor de sí*", *Actas do Simposio Internacional Otero Pedrayo no panorama literario do século XX*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1990, pp. 227-251. ISBN: 84-87172-61-X

"Da escritura e da revolución na narrativa de Méndez Ferrín", *Boletín Galego de Literatura* 7, Santiago de Compostela, 1992, pp. 41-51.

"A Rosalía de Bouza", *Boletín Galego de Literatura* 8, Santiago de Compostela, 1992, pp. 53-60.

"Xosefa Iglesias Vilarelle e o primeiro catón galego", *A Trabe de Ouro* 13, 1993, pp. 79-85.

"A espiral permanente: Aproximación á figura literaria de X.L. Méndez Ferrín", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1993, Vigo, 1994, pp. 11-45.

"Pilar Vázquez Cuesta: a muller e a memoria", *Homenaxe á profesora Pilar Vázquez Cuesta*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 1996, pp. 817-829.

"Contemplando a paisaxe e testemuñando a historia: A muller nos artigos de Fole", VV. AA., *Congreso Ánxel Fole*, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 1997, pp. 89-117.

" 'O trebo das catro follas': Un poemario popular inédito de Ricardo Carballo Calero", *Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura* num. 2, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1997, pp. 123-144.

"Parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Eduardo Blanco-Amor", José M. ORO / Jesús VARELA ZAPATA (Ed.) *Diálogo de Culturas*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, pp. 29-41.

"Parodia e destrucción xenérica en *A esmorga* de Blanco Amor", Dieter KREMER (ed.), *Homenaxe a Ramón Lorenzo*, Vigo, Galaxia, 1998, pp. 333-345. 84-8288-231-7// 84-8288-233-3

"Sobre la belleza en la poesía gallega de mujeres", *La Torre. Revista de la Universidad de Puerto Rico*, Monográfico Literatura Gallega, Ano III, 10, Río Piedras, 1998, pp. 885-895.

"A figura literaria de Luz Pozo Garza: A ave da luz sabe onde está o Norte", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 4, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, pp. 331-363.

"Lugar alén. Unha verrea na que escoitar as *Cántigas de alén*", *Moenia. Revista*

de *Lingüística & Literatura*, 6, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2000, pp. 25-39.

“Unha aproximación integral á figura de Rosalía de Castro”, *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 8, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2002, pp. 3-11.

“O novo mundo de Olga Novo”, *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 10, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2004, pp. 131-142.

“¿Pero de Veer: poeta das orelas do Mao?”, Ana Isabel BOULLÓN AGRELO, Xosé Luís COUCEIRO PÉREZ e Francisco FERNÁNDEZ REI (Eds.), *As tebras alumeadas. Estudos filolóxicos ofrecidos en homenaxe a Ramón Lorenzo*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2005, pp. 521-525.

“O misterio mariño. Unha poética de mar de fondo”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, Real Academia Galega, A Coruña, 2007, pp. 7-18.

“María Mariño: unha vida e unha obra”, *A min dizen quantos amigos ey. Homenaxe ao profesor Xosé Luís Couceiro*, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2008, pp. 77-83.

“Filla”, *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos* 11, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2008. ISSN: 1138-9664. Creación.

“A liberdade das amadas mulleres”, *Boletín da Real Academia Galega* 371, A Coruña, 2010, pp. 41-50.

“Lugo, atracción total”, *El Extramundi y Los Papeles de Iria Flavia* LXII, Fundación Camilo José Cela, Iria Flavia, 2010, pp. 57- 68. ISSN: 1134-9905

“Valente Rosalía: aire e lama”, *Revista de Estudos Rosalianos* 4, Centro de Estudos Rosalianos, Fundación Rosalía de Castro, 2011, pp. 141-157. ISSN: 1576-6128.

PUBLICACIÓNS EN REVISTAS
(Estudo, ensaio, tradución e creación)

En *Grial*

"*A muller en Galicia*, por María Xosé Queizán", *Grial* 60, Vigo, 1978, pp. 247-250.

"*Ensaíos marxistas*, por Felipe Martínez Marzoa", *Grial*, 62, Vigo, 1978, pp. 502-504.

"*Estacións ao mar*, por Xohana Torres", *Grial* 71, Vigo, 1981, pp. 108-111.

"*Cartas a Rosalía*, por Teresa Barro", *Grial* 74, Vigo, 1981, pp. 522-523.

"*Recuperemos as mans*, por María Xosé Queizán", *Grial* 76, Vigo, 1982, pp. 244-245.

"O misterio María Mariño", *Grial* 174, Vigo, 2007, pp. 120-129.

En *Colóquio / Letras*

"Luigi Fiorentino, *La protesta di Rosalía*", *Colóquio / Letras* 58, Lisboa, 1980, pp. 104-105.

"Xosé Luis Méndez Ferrín, *Crónica de nós*", *Colóquio / Letras* 59, Lisboa, 1981, pp. 93-94.

"Xohana Torres, *Estacións ao mar*", *Colóquio / Letras* 62, Lisboa, 1981, p. 106.

"Novoneyra, *Os eidos*", *Colóquio / Letras* 70, Lisboa, 1982, pp. 107-108.

"Rosalía de Castro: a estranxeira na súa patria", *Colóquio / Letras* 137 / 138, Lisboa, Fundação Calouste Gulbenkian, 1995, pp. 81-92.

En Arco da Vella. Pensamento libertario galego

"A muller na identidade galega", *Arco da Vella* 1, Santiago de Compostela, 1981.

"A destrución do poder. Conversa con María Xosé Queizán", *Arco da Vella* 3, Santiago de Compostela, 1982.

En A saia

"A muller escritora galega", *A saia*, 0, Santiago de Compostela, 1982, p. 2.

En Festa da palabra silenciada

"O ensaio feminista galego", *Festa da palabra silenciada* 0, Vigo, 1983, p. 10.

"Las literatas" *Festa da palabra silenciada* 2, Vigo, 1985, pp. 13-18.

"A muller en *Amantia*", *Festa da palabra silenciada* 3, Vigo, 1986, pp. 25-28.

"Leona", "Ven loba" e "Ves filla", *Festa da palabra silenciada* 3, Vigo, 1986, pp. 39-40. Co heterónimo Emma Luaces. Creación.

"A poesía de Xohana Torres", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, pp. 11-16.

"Xohana Torres. Antoloxía e textos críticos", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, pp. 30-44.

"A ti, lobo", *Festa da palabra silenciada* 4, Vigo, 1987, p. 71. Co heterónimo Emma Luaces. Creación.

"Literatura infantil e xuvenil", *Festa da palabra silenciada* 5, Vigo, 1988, pp. 5-24.

"Poesía feminina última: Xela Arias, Ana Romaní, Pilar Cibreiro", *Festa da palabra silenciada* 5, Vigo, 1988, pp. 97-100.

"Emilia Pardo Bazán. Antoloxía", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 83-109.

"Lourdes Méndez e as súas *Cousas de mulleres*", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 152-153.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 6, Vigo, 1989, pp. 149.

"Primeiras revistas feministas galegas", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, p. 93.

"Teresa del Valle. Unha antropóloga de Euskalerría", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, pp. 127-130.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 7, Vigo, 1990, p. 154.

"Lume xelado", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, pp. 5-7.

"Ursula Heinze e as palabras de oito mulleres", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, p. 107.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 8, Vigo, 1991, p. 97.

"*Tempo de ría a plenitude de Xohana Torres*", *Festa da palabra silenciada* 9, Vigo, 1992, pp. 121-124.

"Escrito por mulleres", *Festa da palabra silenciada* 9, Vigo, 1992, pp. 112-114.

"*De musa a literata: Kathleen N. March le desde Maine a Rosalía*", *Festa da palabra silenciada* 11, Vigo, 1995, pp. 72-74.

"Pura Vázquez ou o pulo do desacougo", *Festa da palabra silenciada* 12, Vigo, 1996, pp. 13-16.

"A lingua poética de María Mariño: O visionario estrondo das voces ocultas de Galatea", *Festa da palabra silenciada* 13, Vigo, 1997, pp. 7-11.

"*A teta sobre o sol: o explosivo vitalismo de Olga Novo*", *Festa da palabra silenciada* 13, Vigo, 1997, pp. 102-103.

"Leona", "Ven loba" e "A ti, lobo", *Festa da palabra silenciada* 16, Vigo, 2001, pp. 40-41. Co heterónimo Emma Luaces. Creación.

"A lingua poética de María Mariño", *Festa da palabra silenciada* 21, Vigo, 2006, pp. 11-16.

En A Nosa Terra

"Por unha interpretación feminista", *Rosalía viva*, A nosa Cultura, 1, Vigo, 1984, pp. 45-48. 2ª ed., 1990.

"A matria de Celso Emilio", *Celso Emilio Ferreiro. Común temos a patria*, Vigo, 1989, pp. 24-28.

"Nacida dun soño", *A Nosa Terra* 449, Vigo, 18-10-1990.

"Da vida e da obra: tres Carballos", *Ricardo Carballo Calero. A razón da esperanza*, Vigo, 1991, pp. 8-13.

"Musas e feministas", *A Nosa Terra* 723, Vigo, 25-4-1996.

"De Rosalía a Xohana Torres", *A Nosa Terra* 733, Vigo, 4-7-1996.

"Mulleres e feminismo nos artigos de Fole", *Anxel Fole. Á luz da fala*, Vigo, 1997, pp. 46-52.

"Eu non son Medea", *A Nosa Terra* 1.113, Vigo do 22 ao 28 de xaneiro de 2004.

"Tempo de Novoneyra" (título orixinal "Tempo Novoneyra"), *A Nosa Terra Diario*, 17-12-2010.

En *Luzes de Galiza*

"O segredo da Pedra Figueira de María Xosé Queizán", *Luzes* 3, Sada, A Coruña, 1986.

"A muller nas cantigas de amigo de Carballo Calero", *Luzes* 5/6, Sada, A Coruña, 1987.

"Luz Pozo Garza en luz e sombra", *Luzes* 7, Sada, A Coruña, 1987.

"Poesía feminina última", *Luzes* 8/9, Sada, A Coruña, 1988.

En *Ínsula*

"Méndez Ferrín o el poder de la imaginación", *Ínsula* 493, Madrid, 1987, pp. 14-15.

"Carvalho Calero o la nostalgia del Edén", *Ínsula* 530, Madrid, 1991, pp. 25-26.

"Méndez Ferrín en el límite del límite", *Ínsula* 542, Madrid, 1992, p. 23.

"La Señora de los Grandes Ojos desteje el arco iris", *Ínsula* 629, Madrid, 1999, pp. 11-12.

"Líneas abiertas", *Ínsula* 664, Madrid, 2002, pp. 2-3.

"Galicia viva: Líneas abiertas", *Ínsula* 664, Madrid, 2002, pp. 28. Coordinación do monográfico sobre literatura galega.

No *Boletín Galego de Literatura*

"A muller en Celso Emilio Ferreiro", *Boletín* 1, Santiago de Compostela, 1989, pp. 31-49.

"Luz Pozo Garza, *A bordo de "Barco sin luces" ou o mundo poético de Luís Pimentel*", *Boletín* 4, Santiago de Compostela, 1990, pp.133-134.

"Marina Mayoral (coord.), *Escritoras románticas españolas*", *Boletín* 4, Santiago de Compostela, 1990, pp. 134-136.

"Aurora López / Andrés Pociña, *Rosalía de Castro. Documentación biográfica y bibliografía crítica (1837-1990)*", *Boletín* 10, Santiago de Compostela, 1993, pp. 111-112.

En *Andaina*:

"Sobre o feminismo literario de Rosalía de Castro", *Andaina* 20, Santiago de Compostela, 1990, pp. 27-30. Recollido en *25 Anos andaina! Escola facsimilar, Andaina. Revista Galega de Pensamento Feminista*, Santiago de Compostela, 2008, pp. 56-59.

"Begoña Bas: unha etnógrafa galega", *Andaina* 3, 2ª época, Santiago de Compostela, 1992, p. 45.

"Xaquina Trillo, versificadora galeguista", *Andaina* 4, 2ª época, Santiago de Compostela, 1992, pp. 53-54.

"Memoria de mulleres libres", *Andaina* 45, Santiago de Compostela, outono. 2006, pp. 28-30.

En *Animal*

"Noitébrega sibila", *Animal* 2, Santiago de Compostela, 1991.

"Cal loba" e "Estraña estranxeira", *Animal* 4, Santiago de Compostela, 1996, pp. 49-54. Creación.

"Caldaloba", *Animal* 5, Santiago de Compostela, 1997, pp. 14-15. Creación.

En *Alén-parte*. Na serie "Mulleres de Chantada":

"Pilar Vázquez Cuesta", *Alén-parte* 0, Chantada, 1992.

"Pura Lorenzana", *Alén-parte* 1, Chantada, 1992.

En *Reflexións filosóficas*

"O feminismo. A orixe dun contradiscurso", *Reflexións filosóficas* 2, Narón, 1992-1993, pp. 63-70.

En *Nordés*

"A saia e as revistas de mulleres", *Nordés* 19-20, Sada, A Coruña, 1993, pp. IX-X.

"Rosalía Penélope", *Nordés* 19-20, Sada, A Coruña, 1993, p. XI.

En *A trabe de ouro*:

"Xosefa Iglesias Vilarelle e o primeiro catón galego", *A Trabe de Ouro* 13, 1993, pp. 79-85.

En *Anuario de Estudios Literarios Galegos*

"A espiral permanente: Aproximación á figura literaria de X. L. Méndez Ferrín", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1993, Vigo, 1994, pp. 11-45.

"Ana Romaní. *Das últimas mareas*", *Anuario de Estudios Literarios Galegos* 1994, Vigo, 1995, pp. 230-235.

En *Galicia internacional*

"Só sei poñer paixón en todo o que fago", *Galicia internacional* 5, Santiago de Compostela, 1995, p. 82.

En *Clave Orión*

"De mulleres e crítica", *Clave Orión* 1, A Coruña, 1995, pp. 17-21.

"Tras da viaxe que non fixo Ulises", *Clave Orión* 2, A Coruña, 1996, pp. 13-15.

"O lugar de Iugo", *Clave Orión* 3, A Coruña, 1997, pp. 13-15. Creación.

"A utopía comunal do *Nós nus* de Olga Novo", *Clave Orión* IV-V, Santiago de Compostela, 1998, 99-110.

"As da noite", *Clave Orión* VI, Santiago de Compostela, 1999, 13-16. Creación.

"Mata Morgana", *Clave Orión* VII-VII. Homenaxe a Uxío Novoneyra e Manuel María, Santiago de Compostela, 2002, 27-28. Creación.

"Corazón de Luz", *Clave Orión* IX-X-XI. Homenaxe a Eduardo Moreiras e Marc Chagall, Santiago de Compostela, 2005, 21-27.

"Lobas libres", *Clave Orión* XII-XIII-XIV-XV. Homenaxes a Pura Vázquez, Eduardo Moreiras, Luís Pimentel, Úrsula Heinze de Lorenzo, Hedi Kühn-Bode, Xosé María Álvarez Blázquez, *Evocación do Eire*, Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer, Santiago de Compostela, 2005-2009, pp. 51-56. Co heterónimo Emma Luaces. Creación.

"Pai e nai", *Clave Orión* XVI-XVII. Homenaxe a Aurora López e Andrés Pociña, Santiago de Compostela, 2009-2017, 33. Creación.

En *Dorna*

"A crítica literaria feminista", *Dorna* 20, Santiago de Compostela, 1995, pp. 89-102.

"Pereiro último", *Dorna* 23, Santiago de Compostela, 1997, pp. 98-99.

En *Unión libre*

"Nais de tinta: Dora e Pura Vázquez, Luz Pozo Garza e Pilar Vázquez Cuesta", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 1, Sada, A Coruña, 1996, pp. 67-130.

"Mulleres na utopía celta de Pondal", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 2, Sada, A Coruña, 1997, pp. 101-118.

"A subversión múltiple. 'Estranxeira na sua patria' de Rosalía de Castro", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 3, Sada, A Coruña, 1998, pp. 37-48.

"Eróticas heréticas heteroxéneas: por unha filantropía filóxina", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 4, Sada, A Coruña, 1999, pp. 239-243.

"Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 4, Sada, A Coruña, 1999, pp. 61-83. Tradución. Co heterónimo de Emma Luaces.

"<Canto fondo> por José Ángel Valente", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 31-34. Tradución do castelán ao galego.

"Marchando máis alá", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 381-383. Ensaio e creación.

"<A cantora> por Raúl Henao", *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 395-397. Tradución do castelán ao galego. Co heterónimo

de Emma Luaces.

“Continentes negros”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 6, Sada, A Coruña, 2001, 145-147.

“Descalza”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 7, Sada, A Coruña, 2002, pp. 31-41. Co heterónimo de Emma Luaces. Creación. Pintura.

“Quérote, pai Pan, dixo Tigridia”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 7, Sada, A Coruña, 2002, pp. 111-113. Creación.

“Ser e estar en todos os lugares do mundo”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 8, Sada, A Coruña, 2003, 13-19.

“Novas noites nosas”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 8, Sada, A Coruña, 2003, pp. 41-56. Co heterónimo de Emma Luaces. Creación.

“Mamaíña querida”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 9, Sada, A Coruña, 2004, pp. 209-214. Creación.

“Amor e feminismo. De Diótima a Emma Goldman”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, pp. 25-32.

“Encontro en Augas Santas”, prólogo ao poemario “Lobo azul” de Emma Luaces, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, p. 94. Ensaio. Co heterónimo Emma Luaces.

“Lobo azul”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 10, Sada, A Coruña, 2005, pp. 93-134. Co heterónimo de Emma Luaces. Creación.

“Vida e morte de Juana Capdevielle”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 13-21.

“Juana Capdevielle vive”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 27-36. Co heterónimo de Emma Luaces. Creación.

“O paseo de Mercedes Romero Abella”, por Luís Lamela, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 63-72. Tradución do castelán ao galego.

“A beleza da utopía irredutible: Alain Tanner e Myriam Mezières”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 12, Sada, A Coruña, 2007, pp. 101-106.

“A voz do avó: Silverio García Goyanes miliciano”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 13, Sada, A Coruña, 2008, pp. 135-144.

“As linguas e os lugares de Lilith: apertura á creación das mulleres”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 14, Sada, A Coruña, 2009, pp. 9-28.

En *Ólisbos*

"Escribir sobre o escrito", *Ólisbos* 18, Santiago de Compostela, 1996, pp. 61-62.

"A fugacidade do arco da vella: vidas libertarias vidas de cine", *Ólisbos* 19, Santiago de Compostela, 1997, pp. 63-66.

En *Moenia*

" 'O trebo das catro follas': Un poemario popular inédito de Ricardo Carballo Calero", *Moenia. Revista lucense de Lingüística & Literatura* num. 2, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1997, pp. 123-144.

"A figura literaria de Luz Pozo Garza: A ave da luz sabe onde está o Norte", *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 4, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 1998, pp. 331-363.

“Lugar alén. Unha vereira na que escoitar as *Cántigas de alén*”, *Moenia. Revista*

de *Lingüística & Literatura*, 6, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2000, pp. 25-39.

“Unha aproximación integral á figura de Rosalía de Castro”, *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 8, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago, 2002, pp. 3-11.

“O novo mundo de Olga Novo”, *Moenia. Revista de Lingüística & Literatura*, 10, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2004, pp. 131-142.

En *Quimera*

"Escribir en la casa de la madre", *Quimera* 158-159, Barcelona, 1997, pp. 84-87.

En *Guieiros*

"Pastora de ríos e de lobos", *Guieiros* 4, Guitiriz, s. d. (1998), p. 115. Creación.

En *Casa da Gramática*

"Mata Morgana", *Casa da Gramática* 5, Noia, 1999, s. p. Creación.

En *Devora libros*

"Novoneyra en Lugo", *Devora libros* 2, Lugo, 1999, p. 15.

En *Tempos Novos*

"Pintar palabras de amparo", *Tempos Novos* 38, Santiago de Compostela, xullo, 2000, pp. 68-69.

"Levar lume e sentir sol", *Tempos Novos* 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, pp. 50-51.

"Valente é o seu nome. Alén o seu lugar", *Tempos Novos* 39, Santiago de Compostela, agosto, 2000, p. 33.

"Os feminismos están vivos", *Tempos novos* 118, Santiago de Compostela, marzo, 2007, p. 3.

"Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer conversan sobre Eugenio Granell. Concordamos coa súa revolución surrealista de liberdade, amor e poesía", *Tempos novos* 183, Santiago de Compostela, agosto, 2012, pp. 66-69.

"Carta á FILLA", "Protexa. Suplemento de libros", *Tempos novos* 245, Santiago de Compostela, outubro, 2017, p. 86.

"Testemuña fraternal. Sabe S. Salgueiro, Sagitário, Scórpio", *Tempos novos* 276, Santiago de Compostela, maio, 2020, pp. 80-82. *Especial Letras Galegas Ricardo Carvalho Calero*.

"A letra entra con amor e liberdade", "Centenario Luz", *Tempos novos* 304, Santiago de Compostela, setembro, 2022, p. 82.

En *Cahiers galiciens*

"Mata Morgana", *Cahiers galiciens / Cadernos galegos / Kaieroù galizek* 1, Rennes, 2001, pp. 89-90. Creación.

En *Hablar / Falar de poesía*

“Valente é o seu nome”, *Hablar / Falar de poesía* 4, Cáceres-Lisboa, 2001, p. 44.

“Lugares de Rosalía”, *Hablar / Falar de Rosalía* 6, Cáceres-Lisboa, 2002, pp. 13-14.

En *Raigame*

“O adeus a Calipso na odisea oteriana *Arredor de si*”, *Raigame* 12, Ourense, marzo, 2001, 55-59.

“María Pita e Manuela Sánchez: dúas mulleres fortes na poesía galega de Lorenzo Varela”, *Raigame* 21, Ourense, 2005, pp. 65-69.

“Vida e obra de María Mariño”, *Raigame* 26, Ourense, 2007, pp. 75-90.

“O poeta Novoneyra: a teima da terra e a peste da historia”, *Raigame* 32, Ourense, maio, 2010, pp. 49-59.

“Mensaxes de vida ante a morte de Lois Pereiro”, *Raigame* 34, Ourense, maio, 2011, pp. 101-102.

En *FerrolAnálisis*

“Madeira de Carballo”, *FerrolAnálisis* 16, Ferrol, xullo, 2001, 114-117.

En *Xistral*

“Inversións (versións e diversións de fábula) ou pequeno manifesto á opinión publicitaria”, *Xistral* 4, Lugo, 2001, pp. 17-18. Creación.

“Demostración da utopía (os tres primeiros minutos do universo)”, *Xistral* 7, Lugo, 2004, p. 16. Creación.

“Sempre con vós”, *Xistral* 8, Lugo, 2005, pp. 15-16. Creación.

“No devalar das costas o parque continúa”, *Xistral* 9, Lugo, 2006, p. 13. Creación.

“Lugo lobo”, *Xistral* 10, Lugo, 2007, p. 13-14. Creación.

“Lobo Lugo”, *Xistral* 11, Lugo, 2008, p. 15. Creación.

“Lugo azul”, *Xistral* 12, Lugo, 2009, pp. 15-16. Creación.

“O home da memoria amorosa”, *Xistral* 14, Lugo, 2011, p. 13. Creación.

“A da verdade”, *Xistral* 18, Lugo, 2015, p. 20. Creación.

“A que le” e “A que escribe”, *Xistral* 19, Lugo, 2016, p. 16. Creación.

“A que pare” e “A que aleita”, *Xistral* 20, Lugo, 2017, pp. 12-13. Creación.

“O home da memoria amorosa”, *Xistral* 25. XXV Aniversario, Lugo, 2023, p. 65. Creación.

En *Dezeme*

“Mulleres e política”, *Dezeme* 6, Santiago de Compostela, Fundación 10 de

Marzo, marzo, 2003, pp. 22-24.

En *Amastra-n-gallar*

“Summa de soños: nin doma nin castración”, *Amastra-n-gallar* 7, Lalín, verán, 2004, pp. 19-23.

“Mil mulleres”, *Amastra-n-gallar* 10, Lalín, outono, 2005. pp. 123-124. Creación.

En *fadamorgana*

“Queridos clásicos, querido lobo, querido Peter Pan”, *fadamorgana* 10, Santiago de Compostela, inverno 2004-2005, pp. 54-58.

En *Marea negra*

“Ningún carto a ningunha igrexa”, *Marea negra* 3, Ferrol, setembro-outubro, 2004, p. 10.

“Amor, liberdade, independencia”, *Marea negra* 4, Ferrol, novembro-décembro, 2004, p. 5.

“Ningún reino”, *Marea negra* 5, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2005, p. 5.

“Eloxio do condón”, *Marea negra* 6, Ferrol, marzo-abril, 2005, p. 5.

“Nin deus nin poder”, *Marea negra* 7, Ferrol, maio-xuño, 2005, p. 8.

“Unión libre, amor total”, *Marea negra* 8, Ferrol, xullo-agosto, 2005, p. 5.

“Galicia libertaria”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 9, Ferrol, setembro-outubro, 2005, p. 4.

“Nin nacións nin bandeiras”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 10, Ferrol, novembro-diciembre, 2005, p. 3.

“Xoana Capdevielle”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 11, Ferrol, xaneiro-febreiro, 2006, p. 3.

“Desintegra os prexuízos patriarcais”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 12, Ferrol, marzo-abril, 2006, p. 3.

“Nin deus nin dono”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 13, Ferrol, maio-xuño, 2006, p. 3.

“Maltratadores”, sección “Musa libertaria”, *Marea negra* 14, Ferrol, xullo-agosto, 2006, p. 3.

En *Cuadernos del Lazarillo*

“Aproximación integral a la obra de Rosalía de Castro”, *Cuadernos del Lazarillo* 29, Salamanca, julio-diciembre 2005, pp. 32-37.

En *Boletín da Real Academia Galega*

“María Balteira, muller leda sen lei: a loanza oculta no poema de Lorenzo Varela”, *Boletín da Real Academia Galega* 366, A Coruña, 2005, pp. 17-20.

“Estudos e investigacións sobre María Mariño”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, A Coruña, 2009, pp. 5-107. Coordinación.

“O misterio mariño: unha poética de mar de fondo”, *Boletín da Real Academia Galega* 368, A Coruña, 2009, pp. 7-18.

“A liberdade das amadas mulleres”, *Boletín da Real Academia Galega* 371, A Coruña, 2010, pp. 41-50.

“Rosalía e Díaz Castro: Penélope poema”, *Boletín da Real Academia Galega* 375, A Coruña, 2015, pp. 31-35.

“RCC na resistencia dos tempos da guerra e da posguerra (1936-1980)”, *Boletín da Real Academia Galega* 381, A Coruña, 2021, pp. 29-37.
<https://doi.org/10.32766/brag.381.785>

<http://publicacionsperiodicas.academia.gal/index.php/BRAG/issue/view/Issue/60/76>

<http://publicacionsperiodicas.academia.gal/index.php/BRAG>

En *Ábum de Mulleres*

“Juana Capdevielle”, *Ábum de Mulleres*, www.culturagalega.org, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2006.

“Unha elexía a María Mariño”, www.culturagalega.org, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 2007.

En *Lectora*

“Alicia de los dos lados del espejo”, *Lectora. Revista de Dones i Textualitat* 12, *Feminismos del siglo XXI*, Barcelona, Universitat de Barcelona, 2006, pp. 19-23.

En *Arbor*:

“Luz Pozo Garza: memoria radiante de una mujer solar”, *Arbor*, 720, *Escritoras*

españolas del siglo XX (2), Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Madrid, julio-agosto, 2006, pp. 505-515. ISSN 0210-1963.

En *Praza das Letras*:

“Rosalía de Castro e María Mariño”, *Praza das Letras*, Monográfico 2, *Rosalía Letras vivas*, Xunta de Galicia, febreiro, 2007, p. 19.

En *O resplandor das Atochas*:

“Casas corazón anárquico”, *O resplandor das Atochas*, número único, maio de 1937-2007, A Coruña, Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica de A Coruña, p. 6. Creación.

En *1+1+1*:

“Marchando máis alá”, *1+1+1*, Santiago de Compostela, Modus Vivendi, 2007, p. 13+1. Creación.

En *Eco. Revista do Eixo Atlántico*:

“Rosalía”, Luz Pozo Garza, “Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer (USC, Campus de Lugo): a emoción rosaliana no espírito. Na voz I”, “Nordés”, *Eco* 198, A Coruña, novembro, 2007, p. 81. Creación.

En *Gaceta d’O Portiño*:

“Máis Alá da Aurora”, *Gaceta d’O Portiño*, número único, marzo, 2008, Comisión

pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, p. 3. Creación.

En *Madrygal*:

“Filla”, *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos 11*, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2008. ISSN: 1138-9664. Creación.

“A Biblioteca de Babilonia”, *Madrygal. Revista de Estudios Gallegos 13*, Universidad Complutense de Madrid, Madrid, 2010, p. 183. Creación.

En *Foeminas*

“Juana Capdevielle”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2009. Creación. <http://www.foeminas.lugo.es>

“Lobas”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2009. Creación. Co heterónimo Emma Luaces. <http://www.foeminas.lugo.es>

“La bibliotecaria republicana Juana Capdevielle”, *Foeminas. Revista virtual de xénero*, Concellería da Muller, Concello de Lugo, Lugo, marzo, 2010. <http://www.foeminas.lugo.es>

En *Move*:

“A Puta de Babilonia”, *Move. Revista Independente do modus vivendi*, Modus Vivendi, Santiago de Compostela, 9-3-2009. Creación.

En *Trasluz*:

“Lugo, lugar de Rosalía”, *Trasluz* 2, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, primavera 2009, pp. 64-65.

“Tras Luz Pozo Garza na Mariña”, *Trasluz* 3, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, verán 2009, pp. 64-65.

“A Señora dos Ollos Grandes”, *Trasluz* 4, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, outono 2009, pp. 82-83.

“Ribadeo sempre”, *Trasluz* 9, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, Primavera 2011, pp. 74-75.

“Lugo libro”, *Trasluz* 11, Trasluz Lukus Comunicación, Lugo, Inverno 2011-2012, pp. 22-24.

En *Protexa*:

“Contra as prescricións”, *Protexa. Revista de libros Tempos Novos* 10, Santiago de Compostela, primavera 2009, p. 19.

En *A Milagrosa*:

“Vida libre”, *A Milagrosa. O noso barrio* 6, AA. VV. da Milagrosa, Lugo, maio 2009, p. 8.

En *Adiala*:

“As das Illas da Liberdade” e “As do Océano da Liberdade”, *Adiala. Voceiro do Centro Galego de Mallorca*, 79 e 80, Mallorca, 1º e 2º trimestre, 2009, p. 39. Creación.

En *Evoché*:

“Carmen Blanco por ela mesma”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 21, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2010, pp. 10-14.

“Memoria das causas xustas para mellorar o presente. Anotacións con versións de Isaac Díaz Pardo”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 25, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2014, p. 14. Tradución.

“Rosas de mil follas: Guía persoal do tratamento non opresivo da cultura”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 26, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2015, pp. 109-121.

“Son humana e varío (A partir de Marlon Brando)”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 28, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, maio, 2017, p. 60. Creación.

“Luz Pozo Garza no *paradiso* da letra con amor. Tras da poesía da *extranjera en su patria*”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 33, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2022, pp. 9-12.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/29449>

“Quérote libre. Versión galega da canción 10 de Agustín García Calvo”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 33, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2022, p. 32.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/29449>

“Pensando na liberdade. Dúas versións de Negro spirituals VI, 1961, de Antonio Gamoneda”, *Evoché. Revista Cultural do Campus de Lugo* 34, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2023, pp. 24-26. Tradución español-galego.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/31011>

“Calar, cantar, escribir e ler linguas de longa vida. Versións de tres poéticas:

Rosalía, Pessoa e Cernuda”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 34, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2023, pp. 56-61. Co heterónimo Emma Luaces. Tradución español-galego e portugués-galego.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/31011>

En *El Extramundi*:

“Lugo, atracción total”, *El Extramundi y Los Papeles de Iria Flavia* LXII, Fundación Camilo José Cela, Iria Flavia, 2010, pp. 57- 68. ISSN: 1134-9905

En *Revista de Estudos Rosalianos*:

“Valente Rosalía: aire e lama”, *Revista de Estudos Rosalianos* 4, Centro de Estudos Rosalianos, Fundación Rosalía de Castro, 2011, pp. 141-157. ISSN: 1576-6128.

En *El invisible anillo. Poesía, arte y literatura*:

“En paz esperando por el alba del día. Mujeres de Rosalía de Castro”, *El invisible anillo* 16, Editorial Eneida, Madrid, 2012, pp. 21-30. ISSN 1886-3213.

En *Laberintos: revista de estudios sobre los exilios culturales españoles*:

“Isaac Díaz Pardo na memoria de *Unión libre*”, *Laberintos* 14, Generalitat Valenciana, Valencia, 2012, pp. 323-325. ISSN 1696-7410.

En *Areal. Revista cultural de Sada*:

“Isaac: O home da memoria amorosa”, *Areal. Revista cultural de Sada* 6, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, abril, 2013, p. 9.

“O profeminismo católico de Filomena Dato Muruais”, *Areal. Revista cultural de Sada* 16, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, abril, 2018, pp. 43-44.

“Viaxe ao centro do ceo cun sorriso. A personalidade poética de Ricardo Carvalho Calero”, *Areal. Revista cultural de Sada* 20, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, abril, 2020, pp. 54-55.

En *Cadernos Ramón Piñeiro*:

“Valente Rosalía: *Cantares gallegos* no *Diario anónimo*”, *Cadernos Ramón Piñeiro* XXVI, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2013, pp. 23-31.

En *Cadernos de Estudos Locais*:

“Lenzo branco para Isaac Díaz Pardo: Galizas Grazas”, *Cadernos de Estudos Locais*. Nº Extraordinario, *Pombas e mazás: Palabras para Isaac Díaz Pardo no III cabodano do seu pasamento*, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, 14, abril, 2015, pp. 1-3.

“Lugo azul azul Isaac”, *Cadernos de Estudos Locais*. Nº Extraordinario, *Palabras para Isaac Díaz Pardo no IV cabodano do seu pasamento*, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, 3, xuño, 2016, pp. 18-19.

“Visións de Mimina”, *Cadernos de Estudos Locais*. Nº 24, *Mimina: unha vida ao servizo da cultura galega*, Asociación Cultural *Irmáns Suárez Picallo*, Sada, marzo, 2017, pp. 8-10.

“Flor esporádica no deserto”, *Cadernos de Estudos Locais*. Nº Extraordinario, *Bo e xeneroso: Palabras para Isaac Díaz Pardo no V cabodano do seu pasamento*,

Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, Sada, 24, xuño, 2017, pp. 23-24.

En *El Club de los poetas insomnes*:

“A metade do mundo”, “Son desigual”, “Mans mais” e “Son humana” (Variación de “A Tota Paria Tota Excelencia” para o IES Ánxel Fole), outubro do 2016. Creación e pensamento.

<http://clubpoetasinsomnes.blogspot.com.es/>

En *Alicerces. Revista de estudos sobre o Miño Medio*:

“Das orixes da luz (Fragmentos)”, *Alicerces. Revista de estudos sobre o Miño Medio*, Tomo II (2016), Irmandade Cultural País do Faro, Chantada, 2017, p. 304. Creación.

En *Siso saúde. Boletín da Asociación Galega de Saúde Mental*:

“A civilización do lobo amor: vermella con lobo”, *Siso saúde. Boletín da Asociación Galega de Saúde Mental* 62-63, Edicións Positivas, inverno 2018, pp. 333-339. ISSN 1130-1538.

En *L'Âge d'or*:

“Memoria de mujeres en lucha contra el fascismo: de *Galicia mártir* a Galicia libre” / “Mémoire des femmes en lutte contre le fascisme : de la Galice martyr à la Galice libre”, *L'Âge d'or. Images dans le monde ibérique et ibériqueaméricaine* 13, *Penser et écrire l'urgence aux XXe et XXI siècles en Espagne et en Amérique latine*, 2020. Puesta en línea el 1 de octubre de 2021, consultada el 8 de febrero de 2022. <http://journals.openedition.org/agedor/5768>

<https://doi.org/10.4000/agedor.5768>

En *Álbum de Galicia*:

“Pilar Vázquez Cuesta”, *Álbum de Galicia*, Biografía, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, Día Mundial da Lingua Portuguesa, 5, maio, 2021.

<http://consellodacultura.gal/album-de-galicia/detalle.php?persoa=6067>

En *Galicia Digital*:

“Lembranza de Luis Ferreiro Peinó”, *Galicia Digital. El portal de Galicia para el mundo*, Lugo, 4, xaneiro, 2022.

<https://www.galiciadigital.com/opinion/opinion.28736.php>

En *eHumanista/IVITRA: Journal of Iberian Studies*:

“El ave de la muerte. Luz Pozo Garza, poeta del planto por la pervivencia”, Veronica Orazi (coord.) Monográfico *Women and Identity. Artistic and Literary Representations in Contemporary Plural and Multicultural Hispanic Context*, *eHumanista/IVITRA* 23, University of California Santa Barbara, 2023, pp. 241-250.

<https://www.ehumanista.ucsb.edu/ivitra/volume/23>

PUBLICACIONES EN DIARIOS, BOLETINES E OUTROS SOPORTES

Nos "Cadernos de Cultura" de *La Voz de Galicia*

"Horas de muller violeta", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-1-1981.

"Reencontro con Jules Verne", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-3-1981.

"A muller no ghetto literario", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-5-1981.

"Francisca Herrera Garrido, reeditada", *La Voz de Galicia*, 10-12-1981.

"*Carnets*, o contradiscurso feminista", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-1-1982.

"Virginia Woolf e a literatura da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 4-3-1982.

"Rosalía e a discriminación da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 18-3-1982.

"A maxia galaica en *Cantiga de agüero*", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-6-1982.

"Carme Riera e a identidade da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-7-1982.

"Marina Mayoral, entre o amor e a liberdade", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-9-1982.

"Relatos dunha ducia de mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-1-1983.

"Rosalía, a muller e a escritora", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-3-1983.

"A poesía feminina de postguerra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-1983.

"A Galicia mindoniense de Marina Mayoral", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-5-1983.

No suplemento *Culturas* de *La Voz de Galicia*

"O mar do amor", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-7-1997.

"O vesubio poético de Olga Novo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-11-1997.

"Erguer o corpo de Venus", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 16-12-1997.

"Mareas surrealistas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-3-1998.

"Amigas e amantes. Mulleres no mar indómito", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-1998. Especial Día das Letras Galegas.

"Vermella con lobos", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-9-1998.

"Lección Leiras", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-12-1998.

"No cincuentenario de *O segundo sexo*", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 26-1-1999.

"Invadidos de correcto puritanismo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-3-1999.

"Contra a guerra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 13-4-1999.

"A casamenteira galaica", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-4-1999.

"Novoneyra do Courel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-10-1999. Homenaxe a Novoneyra.

"Safo nos nosos hortos", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-11-1999. Tradución.

"Alén: lugar de elección", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-12-1999. Homenaxe a José Ángel Valente.

"Estrañas estranxeiras", *La Voz de Galicia*, 2-4-2005.

"Ler con ollos libres", *La Voz de Galicia*, 10-5-2007. Caderno *María Mariño. O mundo na palabra*.

"E perfume porvir" (orixinal "Ámbito político múltiple e perfume por vir"), *Culturas. Letras galegas 2010. Novoneyra "Os eidos na raíz do ser inxel"*, *La Voz de Galicia*, 15-5-2010, pp. 8-9.

“Rutas dun cantor do Courel”, *Culturas. Letras galegas 2010. Novoneyra “Os eidos na raíz do ser inxel”*, *La Voz de Galicia*, 15-5-2010, pp. 20-21.

En *La Voz de Galicia*

"Do lobo á cebra", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-10--1996.

"Voces do mar de Vigo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 23-7-1997.

"O poeta do canto matricial", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-5-1997.

"Por libre desde as marxes", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-9- 1997.

"Negro multicolor no gris Lugo", *La Voz de Galicia*, 11-10-1997.

"De Ribadeo a Rinlo", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-8-1998.

"O lugar da loba", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-7-1999.

"Pimpinela, o amor e o poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-1-2000.
Suplemento especial Castelao.

"Total paridade política", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-1-2000.

"Mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-3-2000.

"O patriarca e a precursora", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-2000.
Suplemento especial Día das Letras Galegas. Murguía o patriarca.

"Machadas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-6-2000.

“O combate do complot”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-6-2000.

“Mulleres en movemento”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 18-10-2000.

“Tectónica galaica”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-3-2002. Suplemento especial Homenaxe a del Riego.

“Amar na mar”, *La Voz de Galicia*, 1-8-2004. Páxinas literarias.

“María Pita, María Balteira e Manuela Sánchez”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-5-2005. Suplemento especial *Lorenzo Varela. De mar a mar*.

Na sección "Lilith" de *La Voz de Galicia* (artigos literarios)

"Mercedes Pimentel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-3-1990.

"María Silgar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-4-1990.

"Pensamento crítico", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-5-1990.

"A memoria das mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 17-5-1990.

"A Marquesa Vermella", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-9-1990.

"Luz sobre Pimentel", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 23-9-1990.

"Escritoras románticas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 27-9-1990.

"Instruídas e literatas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 11-10-1990.

"Lanzadoras de azagaias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-10-1990.

"Ghetto rosa", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-11-1990.

"A fada do caracol", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-1-1991.

"L' empire non éclaté", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-1-1991.

"Memoria das nais", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-1-1991.

"A escola de Doloriñas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-3-1991.

"Mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-4-1991.

"Pura Luz Pilar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-4-1991.

"Científicas e ensaístas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 15-4-1991.

"Recanto da muller", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-1991.

"Santa nai", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 20-5-1991.

"Elvira Bao", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-6-1991.

"Fingoi, Fingoi", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-7-1991.

"Luísa Cuesta, bachillera e literata", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-1-1992.

"De Chantada a Macau", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-2-1992.

"Rosalía Penélope", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-3-1992.

"Escritoras do XIX", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-3-1992.

"Mulleres míticas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 19-3-1992.

"Antígona", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-3-1992.

"Mulleres e muíños", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-4-1992.

"O bautizo de Rosalía", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 14-5-1992.

"Teresa Barro", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 7-5-1992.

"A saia, unha revista de mulleres", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-5-1992.

Na sección "Lilith" de *La Voz de Galicia* (artigos feministas)

"Enriqueta Otero, na morte", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 8-11-1989.

"Flor de paixón", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-1-1990.

"A independencia", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 25-1-1990.

"As matrias e as patrias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-2-1990.

"Tina Modotti", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-2-1990.

"Unha antropóloga de Euskalherria", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 28-2-1990.

"As mulleres e o poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 24-4-1990.

"Super women", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 12-11-1990.

"A muller deportista", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-12-1990.

"Verde nai", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 4-12-1990.

"O pracer de matar", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 3-2-1991.

"Oso furioso", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 9-2-1991.

"A conquista das indias", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 1-3-1991.

"Mulleres pola paz", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 5-3-1991.

"A leona", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 10-4-1991.

"Mulleres públicas", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-5-1991.

"Sombras perturbadoras", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 22-2-1992.

"Pracer e poder", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 29-5-1992.

"Nobel maia, nai de maio", *La Voz de Galicia*, A Coruña, 13-11-1992.

En *Faro de Vigo*

"Sobre o feminismo literario de Rosalía", *Faro de Vigo*, Vigo, 13-7-1985. En *Centenario de Rosalía*, "Artes e Letras. Semanario Cultural".

"Cantor de María Balteira", *Faro de Vigo*, 17-5-2005. Especial Día das Letras Galegas.

"RCC Miguel Gabriel Rafael. De Piñeiros, Carballos e Salgueiros", *Faro de Vigo*, Vigo, 17-5-2020. *Faro da Cultura* 755, p. 1.

No suplemento "Culturas" de *Diario 16*

"La guerra. *Scórpio* de Carvalho Calero", *Diario 16*, Madrid, 15-12-1987.

En *Diario 16*

"Galicia homenaxea a sus juglares", *Diario 16*, Madrid, 17-5-1998.

En *Galaxia. Boletín*

"Rosalía de Castro vista por Catherine Davies", *Galaxia. Boletín*, 2, Vigo, 1987.

No suplemento "Galicia Literaria" de *Diario 16 de Galicia*

"Medio século de literatura de muller", *Diario 16 de Galicia*, Vigo, 31-5-1990.

No suplemento "Revista das Letras" de *El Correo Gallego*, *O Correo Galego* e *Galicia Hoxe*

"Lume xelado", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 1-3-1991.

"Nais de Nós", *El Correo Gallego*, Santiago de Compostela, 4-3-1993.

"O feminismo da liberación da muller en Galicia", *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 14-12-2006, "Revista das Letras", pp. 6-7.

"Beleza profunda", "Revista das Letras", *Galicia hoxe*, Santiago de Compostela, 17-5-2010, p. 30.

"Recordos dun estudante de Afganistán en busca do seu lugar", *El Correo Gallego*, 16-2-2021, p. 40.

En *El Progreso*

"Rosalía e Bouza-Brey", *El Progreso*, Lugo, 17-5-1992.

"Esmorga entre mulleres", *El Progreso*, Lugo, 16-5-1993.

"Carmen Muñoz Manzano: a vida e a memoria de Dieste", *El Progreso*, Lugo, 17-5-1995.

"O lugar de Lugo", *El Progreso*, Lugo, 27-11-1995.

"Mulleres en torno a 1898", *El Progreso*, Lugo, 25-7-1998.

"A illa da liberdade", *El Progreso*, Lugo, 31-1-1999.

"Chove para que soñes", *El Progreso*, Lugo, 31-10-1999. Especial Novoneyra.

“Os sesenta”, *El Progreso*, Lugo, 5-10-2000.

“Mulleres e vacas”, *El Progreso*, Lugo, 8-3-2001.

“Rosalía Benetton”, *El Progreso*, Lugo, 27-6-2001.

“Cela: a vontade que non cesa”, *El Progreso*, Lugo, 18-1-2002.

“A permanente presenza de Helena Tallo”, *El Progreso*, Lugo, 8-1-2006.

“Helena Tallo no Clavicémbalo”, *El Progreso*, 21-3-2006.

“Os ollos amorosos de Isaac”, *El Progreso*, 5-7-2006.

“Lugo, un lugar máis libre”, *El Progreso*, 30-12-2006.

“A doce morte de Ramón Blanco Regal”, *El Progreso*, 15-9-2007.

“Cousas que as multitudes non saben de Rosalía”, *El Progreso*, 9-3-2013.

En *Novidades Xerais*

"Memorias femininas", *Novidades Xerais*, 12, Vigo, 1992.

En *Galicia 1950-1980*

"A literatura infantil", en *Galicia 1950-1980. Trinta anos de cultura*, Editorial Galaxia, Vigo, 1980.

En *O Correo Galego*

"Luz na Academia", *O Correo Galego*, 3-12-1996.

En *El Correo gallego / O Correo Gallego*

"Inaugurar o volcán", *El Correo Gallego / O Correo Gallego*, 17-5-2000.
Suplemento especial Día das Letras Galegas. Murguía. As raíces e o sangue.

No *Diario de Galicia*

"Sabrina e as feministas", *Diario de Galicia*, Vigo, 17-3-1988.

"O 25%", *Diario de Galicia*, Vigo, 24-3-1988.

"Nina Hagen", *Diario de Galicia*, Vigo, 19-4-1988.

"O Instituto Galego da Muller", *Diario de Galicia*, Vigo, 25-4-1988.

"Ser feminista", *Diario de Galicia*, Vigo, 13-5-1988.

"Cousas de mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 31-5-1988.

"As mulleres e o exército", *Diario de Galicia*, Vigo, 14-6-1988.

"A independencia das mulleres", *Diario de Galicia*, Vigo, 25-6-1988.

"Miss Moscú", *Diario de Galicia*, Vigo, 15-7-1988.

En *Insubmisión*

“Partisanas da vida”, *Insubmisión*, Corneta Obxecta, Lugo, 1998, s. p. Creación.

Na Instalación de Luz Darriba *Día Mundial do Libro 2000 / Jour Mondial du Livre 2000*, Maison de la Unesco, Paris.

“Livres libres”, marcapáxinas, Jour Mondial du Livre, Moleiro Editor, París, 2000. Creación.

En *Emerxencia*

“Con botas (Variación de descalza)”, *Emerxencia*, s. l., 2003, s. p. Creación.

En *Vieiros*

“Poesía para a paz”, www.vieiros.com, 16-5-2007. Creación.

En *Calendario do mar. 2022*

“Desde a miña casa vese o mar mais tamén está dentro”, Xaneiro, *Calendario do mar. 2022*, Equipos de Dinamización da Lingua Galega, IES Ribadeo Dionisio Gamallo, 2022. Creación. Fragmento de “Meu Cantábrico ti”, *Atracción total*, 2008, p. 35. Creación.

INTERVENCIONS

PONENCIAS, COMUNICACIONES E RECITAIS EN CONGRESOS

"A problemática da escritora na obra de Rosalía de Castro": comunicación presentada no *Congreso Internacional Rosalía de Castro e o seu tempo* organizado polo Consello da Cultura Galega / Universidade de Santiago, Santiago de Compostela, 15-20 de xullo de 1985.

"A problemática da muller en Galicia. O caso da obra de Ramón Otero Pedrayo e Celso Emilio Ferreiro": relatorio por invitación presentado na *VI Semana Galega de Filosofía. Filosofía e Poder*, congreso internacional organizado pola Aula Castelao de Filosofía, Pontevedra 27-31 de marzo de 1989.

"A muller en *Arredor de si*": comunicación por invitación presentada no *Simposio Internacional Otero Pedrayo no panorama literario do século XX*, organizado polo Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 22-24 de setembro de 1988.

"As outras feirantas": comunicación por invitación presentada no *Congreso Alvaro Cunqueiro*, de carácter internacional, organizado pola Dirección Xeral de Cultura da Xunta de Galicia, Mondoñedo, 9-13 de setembro de 1991.

"A muller nas *Cantigas de amigo* de Carvalho Calero": comunicación por invitación presentada no *III Congreso Internacional da Língua Galego-portuguesa na Galiza*, organizado pola Associação Galega da Língua, Vigo, 27-28-29 de setembro, e Ourense, 30 de setembro, de 1992.

"Bouza Brey e Rosalía de Castro": comunicación por invitación presentada nas *Xornadas Fermín Bouza Brey*, de carácter nacional, organizadas pola Dirección Xeral de Cultura da Xunta de Galicia, Vilagarcía-Ponteareas-Cortegada, 24-26 de xuño de 1992.

Comunicación por invitación "A muller en *A esmorga*: señoras, tolas e churrianas" no *Congreso Eduardo Blanco-Amor*, organizado pola Xunta de Galicia, Ourense, 2-5 de xuño, 1993.

Comunicación por invitación "Estranxeiras e "exiliadas": unha visión de Blanco Amor" no *III Symposium de Estudos Galegos. O exilio na literatura galega*, organizado polo Seminar of Galician Studies at the University of Birmingham and the Centre of Galician Studies at the University of Oxford, London, 13-14 de maio de 1994.

"Pensar o xénero desde Galicia. Na escrita: en torno á Literatura": comunicación por invitación presentada na *XII Semana Galega de Filosofía. Filosofía e Xénero*, de carácter internacional, organizada pola Aula Castelao de Filosofía, Pontevedra, 17-21 de abril de 1995.

Comunicación por invitación "Literatura gallega de las mujeres" no *XII Congreso Asociación Internacional de Hispanistas*, organizado por the University of Birmingham, Birmingham, 21-26 de agosto de 1995.

Conferencia por invitación "O factor de xénero sexual na literatura: parodia e deconstrucción de estereotipos masculinos en *A esmorga* de Blanco Amor", *1º Congreso Internacional Adquisición e Aprendizaxe das Linguas Segundas e as súas Literaturas*, organizado pola Universidade de Santiago, Lugo, 7-9 de setembro de 1995.

Participación como invitada no panel *Regional Women Writers; Voices Twice Unheard* dirixido pola doutora Ingrid Martínez Rico, dentro da *Fifth Conference of the International Society for Study of European Ideas (ISSEI). Memory, History and critique: European Identity at the Millennium*, University for Humanist Studies, Utrecht, 19-24 de agosto de 1996.

Relatorio por invitación "De Rosalía de Castro a Olga Novo: corpos, mentes, bellas y bestias", no *Congrés Internacional Bellesa, Dona i Literatura*, organizado polo Centro Dona i Literatura da Universitat de Barcelona, Facultat de Filologia, Barcelona, 12-14, marzo, 1997.

Relatorio por invitación "A muller nos artigos de Fole" no *Congreso Ánxel Fole*, organizado pola Xunta de Galicia, Lugo, 22-24 de maio, 1997.

Conferencia invitada "Poesía plástica: mareas surrealistas nos títulos de Granell", no *Congreso Internacional del Surrealismo. Homenaje a Granell. El elixir del alquimista*, Fundación Granell, Santiago de Compostela, 6-8, xullo,

2000.

Conferencia invitada “Mulleres memorables na poesía de Lorenzo Varela”, *Congreso Lorenzo Varela. Día das Letras Galegas 2005*, coordinado por Gregorio Ferreiro Fente e organizado pola Xunta de Galicia, Monterroso, 28-30, abril, 2005.

Conferencia por invitación “A poesía plástica de Granell” no *Congreso Interdisciplinar Eugenio Granell*, organizado pola Fundación Granell, Santiago de Compostela, 25-27, abril, 2006.

Conferencia por invitación “Casas anarquistas de mulleres libertarias” no *Congreso Destecendo a desmemoria. Galiza na loita antifranquista (1936-1977)*, organizado pola AS-PG e a Dirección Xeral de Creación e Difusión Cultural da Xunta de Galicia, Pontevedra, 9-11, novembro, 2006.

Relatorio por invitación “A liberdade das amadas mulleres” no *Congreso Uxío Novoneyra*, organizado pola Real Academia Galega coa colaboración da Universidade da Coruña e da Concellaría de Cultura do Concello da Coruña, A Coruña, 17-18-19 de febreiro de 2011.

Relatorio por invitación “Rosalía Virginia. Avances na poética da liberdade”, na Mesa redonda *Rosalía á luz do pensamento feminista*, con María Reimóndez, María Xesús Nogueira e María Xosé Agra (coordinadora), na sesión *Rosalía á luz dos novos paradigmas críticos do Congreso Rosalía de Castro no século XXI. Unha nova ollada*, organizado polo Consello da Cultura galega, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, o 27 de xuño de 2013, ás 12 horas.

Recital poético de clausura, por invitación, “Hildegarts vivas nas carballeiras: miles de mulleres para outras auroras”, acompañada polo violín de Estrela Gómez Viñas, no *Congreso Centenario Hildegart Rodríguez Carballeira*, coordinado por Eliseo Fernández e organizado polo Ateneo Ferrolán e a Comisión para a Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, coa colaboración da Deputación da Coruña, A Fundación Anselmo Lorenzo e a Marcha Mundial das Mulleres, Casa Casares Quiroga, A Coruña, 4 de decembro de 2014, Ateneo de Madrid, Madrid, 9 de decembro de 2014 e Auditorio do Ateneo Ferrolán, Ferrol, 5, 6 e 7 de decembro de 2014, Auditorio do Ateneo Ferrolán, Ferrol, o domingo 7 de decembro ás 19 horas.

<http://congresohildegart.ateneoferrolan.org/>

“Extranjería y resistencia. Penélope y Ulises en Rosalía de Castro”, na mesa “La tradición helena en poetas españoles de los siglos XVIII-XIX” do Congreso *Ecos y Resplandores Helenos en la Poesía Hispana. Siglos XVI-XXI. Aires de revolución*, coordinado por Tatiana Alvarado Teodorika e Theodora Grigoriadou e organizado por Academia Boliviana de la Lengua; Dialogica BDDH IUMP-Universidad Complutense de Madrid; Department of Foreign Languages and Literatures at Le Moyne College, Syracuse, New York; Asociación Hispano-Helena, 1-4 de setembro de 2021 por Zoom, o xoves 2 de setembro ás 12.55 h.

“*Luzbela* libre como la esperanza. Hijos del mar y de Grecia. El lenguaje *extraño* de la narrativa de Rosalía de Castro”, na Sexta Mesa. Sesión Telemática, no Congreso *Ecos y Resplandores Helenos en la Narrativa Hispana. Siglos XVI-XXI*, coordinado por Tatiana Alvarado Teodorika, Academia Boliviana de la Lengua; Miguel Herreo de Jáuregui, Universidad Complutense de Madrid, e Nikólaos Mavrelas, Universidade Demócrito de Tracia, do 30 de agosto ao 2 de setembro, en Atenas, por Zoom, na sede do Instituto Cervantes, o xoves 31 de agosto de 2023, de 15.30 a 17.30 horas.

CURSOS, SEMINARIOS, CONFERENCIAS, INTERVENCIONS, XORNADAS E SIMPOSIOS IMPARTIDOS

Seminario por invitación "Rosalía de Castro" nas *IX Xornadas do Ensino de Galiza*, organizadas pola Asociación Sócio-Pedagóxica Galega, Vigo, 26-30 de agosto de 1985.

Seminario por invitación "Rosalía de Castro. Historia de una lucha, 150 años después" no seminario *Entre mujeres*, organizado pola Deputación de Valladolid, Medina de Rioseco, 23-27 de febreiro de 1987.

Comunicación por invitación "A muller nas *Cantigas de amigo* de Carvalho Calero" no *III Congreso Internacional da Língua Galego-Portuguesa na Galiza. Homenagem ao professor Carvalho Calero*, organizado pola Associação Galega da Língua, Ourense-Vigo, do 27 de setembro ó 1 de outubro de 1990.

Seminario por invitación "Crítica e feminismo: análise de *Arredor de si*" nas *Xornadas de Língua e Literatura*, organizadas pola Asociación Sócio-Pedagóxica Galega e a Unión de Traballadores do Ensino de Galiza, Santiago de Compostela, 11-13 de abril de 1991.

Ponencia por invitación "A literatura das mulleres" no *Curso Coordinadores Docentes de Galego*, organizado pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, novembro-décembro de 1991.

Relatorio por invitación "Androcentrismo e literatura" no *Curso de coeducación*, organizado polas Direccións Xerais de Educación Básica, Ensinanzas Medias e Formación Profesional da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, Santiago de Compostela, febreiro de 1992.

Relatorio por invitación "Cara unha docencia non androcéntrica. O caso literario" no curso *Por unha educación non sexista*, organizado polas Direccións Xerais de Educación Básica, Ensinanzas Medias e Formación Profesional, Lugo, xaneiro-maio de 1992.

Participación por invitación no *VIII Encuentro de Escritores y Críticos de las Letras Españolas. Las palabras de la tribu: Escritura y Habla*, organizado polo Ministerio de Cultura e a Universidad de Salamanca, Casona de Verines, 16-18 de setembro, 1992.

Seminario por invitación "Propostas para un ensino non androcéntrico da literatura" nos *Encontros para unha educación non sexista*, organizado pola UTEG / INTG e AS-PG, Lugo, 3-5 de xuño de 1992.

Relatorio por invitación "A literatura galega escrita por mulleres", *Xornadas de lingua, literatura e coeducación*, Dirección Xeral de Ensinanzas Medias / Dirección Xeral de Política Lingüística, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 13-14, setembro, 1993, o 14, de 4 a 5,30.

Conferencia invitada "Literatura galega e mulleres" nas Xornadas de *Reflexións Filosóficas*, organizadas polo Seminario de Filosofía do I.B. de Narón, curso 1993-1994.

Conferencia invitada "A muller na literatura galega" na *IIª Xornadas de Lingua Galega* organizadas por CC OO, Lugo, 30 de maio-3 de xuño, 1994.

Conferencia invitada "Ana Romaní: unha viaxe ó centro dos mares" nas xornadas *A poesía galega de hoxe vista polos escritores e os seus críticos*, organizadas pola Universidade da Coruña, a Real Academia Galega e a Xunta de Galicia, A Coruña, 24-28 de abril de 1995.

Conferencia invitada "Imaxes de muller na literatura galega" nas *Xornadas da Lingua Galega*, organizadas por CC OO, Lugo, 10, 11, 15 e 16 de maio de 1995.

Conferencia invitada "A muller na literatura galega", *Xornada Día das Letras Galegas Rafael Dieste*, Instituto de Ensinanza Secundaria e Profesional, Monterroso, 16, maio, 1995.

Relatorio por invitación "Mujer, exilio y emigración" dentro do panel "La Galicia emigrante en la literatura" nas *Jornadas de la emigración gallega a Puerto Rico*, organizadas pola Universidad de Puerto Rico e a Xunta de Galicia, Río Piedras, 30 de xaneiro-1 de febreiro, 1996.

Seminario por invitación "O ensino da literatura desde unha perspectiva non androcéntrica", no curso *A literatura na ESO e nos novos bacharelatos*, organizado polo CEFOCOP de Lugo, Lugo, marzo, 1996.

Seminarios por invitación "Introducción general a la crítica literaria feminista" e "La revisión feminista del canon literario (II). Literaturas hispánicas", no curso *Dona i Literatura: Introdució a la crítica feminista*, Cursos d'Estiu, Universitat de Girona, 8-12 de xullo, 1996.

Conferencia invitada "Viaje al paraíso literario de los celtas: mujeres y utopías", nas *Segundas Xornadas Galegas. L'imaginaire Celte et la Galice*, organizado pola Université Rennes 2, Campus Villejean, Rennes, 7-8, abril, 1997.

Seminario por invitación "Imaxes da muller na literatura" nas *VII Xornadas de Lingua e Literatura*, organizadas pola AS-PG e a CIG, Santiago de Compostela, 18-20 de abril, 1997.

Relatorio por invitación "Una enseñanza no androcéntrica de la literatura: Rosalía de Castro", nas *I Jornades de Coeducació de la Val d' Albaida*, Ontinyent, 24-26 de abril de 1997.

Conferencia invitada "Literatura galega de mulleres: os fulgores da negra sombra" no curso *Literatura Galega de Autoría Feminina*, organizado pola Universidade da Coruña, a Real Academia Galega e a Xunta de Galicia, A Coruña, 19, 20, 21, 22 e 26 de maio, 1997.

Conferencia invitada "As clásicas contemporáneas" no *Curso de Muller e Literatura. Heroínas e Escritoras (de Ana Ozores a Desideria e Malena)*, organizado pola Universidade de Vigo, Nigrán, 9-12 de setembro de 1997.

Presentación por invitación do recital de poesía feminina de Matilde Albert Robatto, Carmen Vázquez Arce e Olga Novo en *Puerto Rico e Galicia. Xornadas de Cooperación*, organizadas pola Universidade de Santiago de Compostela, a Universidade de Puerto Rico, a Xunta de Galicia e o Instituto Galego de información, Santiago de Compostela, 4-6 de novembro de 1997.

Conferencia invitada "A muller na vida e na obra de Leiras", nas *Xornadas Manuel Leiras Pulpeiro e o seu tempo*, organizadas polo Concello de Mondoñedo, Seminario de Santa Catalina, 17-19, decembro, 1998.

Relatorio por invitación "Vermella con lobos. Lectura subversiva do conto de *Carapucha*" nas *IX Xornadas Psiquiatría, Psicanálise e Literatura. A Ausencia*, organizadas pola AGSM, Asociación Galega de Saúde Mental e a Fundación Otero Pedrayo, Casa Meseo Otero Pedrayo, Trasalba, Chaos de Amoeiro, 17, abril, 1999.

Conferencia inaugural invitada "A muller na cultura galega" na Xornada *A Muller na cultura galega*, organizada polo Consello da Cultura Galega e a Consellería de Familia, Promoción do Emprego, Muller e Xuventude da Xunta de Galicia, 8, marzo, 1999.

Conferencia invitada "Sumisión, resistencia y subversión en la poesía gallega de mujeres", no *II Simposio Internacional sobre Poesía Española. Voces subversivas: Poesía bajo el Régimen (1939-1975)*, coordinado por Trevor J. Dadson / Derek Fliter e organizado pola Universidad de Birmingham e os Institutos Cervantes do Reino Unido, Institute for German Studies, Universidad de Birmingham, 12-13, marzo, 1999.

Taller por invitación sobre literatura galega de muller no *I Encontro Literatura de*

Muller en Bergantiños, organizado polo Servicio Lingüístico Comarcal de Bergantiños e a Asociación de Mulleres Queiroa de Bergantiños, Centro Comarcal de Bergantiños, Buño, 9, outubro, 1999.

Relatorio por invitación na Mesa Redonda “Rosalía nas poetas galegas”, con Olga Novo e Ana Romaní, no ciclo *Diálogos na Casa de Rosalía*, organizado pola Fundación Rosalía de Castro, novembro, 1999-xuño, 2000.

Participación por invitación en “*In memoriam* José Ángel Valente”, con José Guirao, Fernando Lázaro Carreter, Eduardo Milán, José Luis Pardo, Claudio Rodríguez Fer, Andrés Sánchez Robayna e Blanca Varela, organizado polo Círculo de Lectores, Centro Cultural Círculo de Lectores, Madrid, 25, setembro, 2000.

Conferencia invitada “Afroditas no frío para lenzos libertarios: os nus integrais de Isaac Díaz Pardo” nas *Xornadas sobre arte e erotismo*, organizadas polo Museo de Belas Artes da Coruña, A Coruña, 15-17, novembro, 2000.

Relatorio por invitación na Mesa Redonda “R. Carvalho Calero e a literatura”, con C. Paulo Martínez Pereiro, Pilar Pallarés, María Camino Noia e Carlos Quiroga, nas xornadas *Homenagem no Décimo Aniversário da Morte. Ricardo Carvalho Calero 1910-1990*, organizadas pola Facultade de Filoloxía da Universidade de Santiago de Compostela e a Associação Galega da Língua, Facultade de Filoloxía, Salón de Graos, Santiago de Compostela, 28-31, marzo, 2000.

Conferencia invitada “Discípulas de Diótima: pensamento feminista galego e pensamento feminista europeo”, no *I Congreso Internacional Sócrates: Cultura en Movemento*, organizado pola ASUEL, Asociación Sócrates de Universitarios Europeos, Facultade de Humanidades, Lugo, 6-8, abril, 2000.

Participación por invitación na Mesa Redonda “Homenaxe a Carvalho Calero”, con Esperanza Piñeiro e Mario Escudero, nas *Xornadas das Culturas Atlánticas*, organizadas polo Liceo Rubia Barcia, Mondoñedo-Lugo-Ferrol, 6 e 18, maio, 2000.

Taller de lectura por invitación *Palabra no tempo. María Mariño*, organizado pola Agrupación Cultural Alexandre Bóveda, 15, febreiro, 2001.

Relatorio por invitación na Mesa Redonda *Luz Pozo Garza*, con Xesús Alonso Montero, Carlos Casares e Xosé Aguilar, organizado pola Biblioteca pública Miguel González Garcés, Biblioteca Pública Miguel González Garcés, A Coruña, 30, maio, 2001.

Ponencia invitada “Máis alá das mulleres. Máis alá das palabras”, nas *Jornadas sobre literatura de autoría feminina: textos de mulher / Muller / mujer*, organizadas pola Área de Filoloxías Gallega y Portuguesa. Centro de Estudos Gallegos da Universidade de Extremadura, Facultad de Filosofía y Letras, Cáceres, 15-17, novembro, 2001.

Moderadora por invitación no relatorio “Emilia Pardo Bazán e Ramón Villar Ponte” de Cristina Patiño Eirín no Simposio *Ramón Villar Ponte (1890-1953). 50 anos despois*, organizado pola Facultade de Humanidades da Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 16-18, xaneiro, 2003.

Conferencia invitada “Ser e estar en tódolos lugares do mundo”, nas xornadas *Feminismo, nacionalismo e multiculturalismo*, coordinadas por Rosa Cobo e Celia Pereira Porto e organizadas polo Seminario Interdisciplinar de Estudos Feministas da Universidade da Coruña, Vicerreitorado do Campus de Ferrol, Salón de Actos (Servizo de vídeo-conferencia no Salón de Graos da Facultade de Dereito, Campus de Elviña), Ferrol, 26, maio, 2003.

Conferencia invitada “Poesía galega: Luz Pozo Garza”, no Curso de Verán *Poetas Europeos Contemporáneos*, dirixido por Claudio Rodríguez Fer e organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Salón de Actos, Facultade de Humanidades, Lugo, 14-18, xullo, 2003.

Conferencia invitada “A figura literaria de María Mariño”, no *Curso de Literatura e Historia. María Mariño 97 aniversario do seu nacemento*, organizado polo Concello de Noia, Casa da Cultura, Noia, 9-12, xuño, 2004.

Conferencia invitada “Amor e feminismo. De Diótima a Emma Goldman”, no Curso de Verán *Amor e literatura*, dirixido por Claudio Rodríguez Fer e organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 12-16, xullo, 2004.

Seminario por invitación “A recreación dos contos clásicos” no Obradoiro de

Literatura Infantil para adultos “Catro visións sobre os clásicos”, con Mariasun Landa, Gustavo Martín Garzo e Xosé Antonio Neira Cruz, en *Os Clásicos. VI Salón do Libro Infantil e Xuvenil de Pontevedra*, Pontevedra, 30, xaneiro-5 febreiro, 2005.

Conferencia invitada “Primeiras escritoras de Galicia” no *III Ciclo de Conferencias Cinco Visións de Galicia*, organizado pola Sección de Literatura do Liceo de Ourense e Vicerrektorado de Planificación e Desenvolvemento do Campus de Ourense da Universidade de Vigo, Ourense, abril-maio, 2005.

Relatorio por invitación “Mulleres que protagonizan poemas de Lorenzo Varela” no *Foro das 21 alocucións*, organizado polo Concello de Monterroso e a Comisión organizadora de actos de homenaxe ao escritor Lorenzo Varela, Monterroso, 23-24, setembro, 2005.

Conferencia-obradoiro por invitación “Literatura infantil: os contos tradicionais e as súas posibilidades de recreación”, na *Aula Literaria*, organizada pola Universidade de Santiago de Compostela e a Asociación Evohé, Lugo, curso 2005-2006.

Relatorio por invitación “En paz esperando pola alba do día”, na sesión “A xusticia pola man”, compartida con Helena Villar Janeiro, das Xornadas *Diálogos na casa de Rosalía*, organizadas pola Fundación Rosalía de Castro, Padrón, novembro 2005-xuño, 2006.

Relatorio por invitación “A represión sobre as mulleres na Guerra Civil Española” na mesa “No Ano da Memoria, en memoria das mulleres”, xunto con Dionisio Pereira, dentro das *IV Xornadas da Muller. Educación para a igualdade de xénero*, organizadas pola AS-PG, Santiago de Compostela, 3-4, marzo, 2006.

Conferencia inaugural invitada sobre “A situación das mulleres en Galicia”, nas *Jornades sobre la dona. I Ciclo Galiza: nin rastro de mulleres?*, organizadas por Espai Gallec dels Països Catalans, Galería Sargadelos de Barcelona, Barcelona, 28, marzo, 2006.

Conferencia invitada sobre “A situación das mulleres en Galicia”, organizada polo Lectorado de Galego da Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona, 29, marzo, 2006.

Relatorio por invitación “La hija gallega de Scherezade: Las mil y una noches de las mujeres del mundo” no *Festival Mediterráneo de Escritos de Mujeres*, Rabat, abril, 2006.

Organización e presentación do recital *Lorca Vive*, na celebración das Letras Galegas do Ano da Memoria, con Sarturnino Valladares, Lorena López, Beatriz López, Raquel García, Luís Rodríguez Lorasque e Claudio Rodríguez Fer, Facultade de Humanidades, Lugo, 15, maio, 2006.

Conferencia invitada “Homenaxe a Xoana Capdevielle” nos actos de inauguración do edificio Xoana Capdevielle no Campus da Universidade da Coruña, organizado pola Universidade da Coruña, Reitorado, 18, maio, 2006.

Conferencia invitada “Alicia en Galicia: Sexo e lugar”, no Curso de Verán *Estudos de xénero: a literatura en feminino / masculino*, dirixido por Manuela Palacios e organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 12-14, xullo, 2006.

Relatorio por invitación “O poeta” no coloquio “Ars Amandi: a obra poética de Julio Cortázar”, con Manuel Rivas e Xavier Seoane, dentro das *Xornadas ao redor de Julio Cortázar: a viaxe infinita no Outono Cortázar*, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela e a Presidencia da Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, outubro-novembro, 2006.

Relatorio por invitación “A María Blanchard de Lorca”, “Na Deputación de Lugo”, con Paco Pestana, dentro do programa de actividades da *Homenaxe en Lugo a Federico García Lorca (1898-1936)*, organizadas polo Foro pola Memoria Republicana de Galicia, Lugo, 28, outubro, 2006.

Conferencia invitada “A Memoria das mulleres” no *XII Seminario de Historia de Culleredo. Ano da Memoria: un balance social e historiográfico*, organizado polo Concello de Culleredo, O Burgo, 30, novembro-2 decembro, 2006.

Obradoiro por invitación de narrativa na *Aula Literaria. Curso 2006-22007*, organizada pola Universidade de Santiago de Compostela e a Asociación Evohé, Facultade de Humanidades, Lugo, 20, decembro, 2006-15, maio, 2007.

Relatorio por invitación “Mulleres e Ciencias Humanas no século XXI:

perspectivas de futuro”, con Luz Pozo Garza e Alexandre Veiga como moderador, no ciclo *Mulleres no século 21. Tócache moverte*, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, 8, marzo-28, marzo, 2007.

Participación por invitación na mesa redonda “As novas xeracións de poetas mulleres. A poesía e o seu tratamento nos medios”, con Estíbaliz Espinosa, María Lado, María do Cebreiro e Emma Couceiro, no *Encontro Palabras de Mulleres*, organizado pola Concellería de Muller e Benestar Social do Concello de Lugo, Lugo, 9-11, maio, 2007.

Conferencia invitada “O misterio María Mariño”, no *Acto Literario Día das Letras Galegas 2007*, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Salón Nobre do Colexio de Fonseca, Santiago de Compostela, 15, maio, 2007.

Conferencia invitada “O misterio María Mariño”, Acto do Día das Letras Galegas María Mariño, Organisé par le Centre d’Études Galiciennes de Paris, Université de la Sorbonne –Nouvelle, Espace UVA Grand Montmartre, París, 17, maio, 2007.

Conferencia invitada “María Mariño”, no *V Ciclo de Conferencias Visións de Galicia. As Mulleres na Cultura Galega*, organizado pola Sección de Literatura do Liceo de Ourense e Vicerreitoría do Campus de Ourense da Universidade de Vigo, Ourense, abril-maio, 2007.

Conferencia invitada “A tea entraña do tecer de María Mariño”, *Día das Letras Galegas no Burgo*, organizado pola Residencia Universitaria do Burgo, Plan de Fomento da Lectura, Santiago de Compostela, 23, maio, 2007.

Conferencia invitada “Mulleres na resistencia antifascista”, Curso de Verán “As vítimas do 36 en Galicia. Memoria e paz para sempre, dirixido por Claudio Rodríguez Fer, Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 9-13, xullo, 2007.

Conferencia invitada “Literatura galega de mulleres: Rosalía de Castro, María Mariño, Luz Pozo Garza e Xohana Torres”, no Curso *O patrimonio literario galego* dirixido por Xosé Leira López e Rosa Méndez Fonte, organizado pola Universidade da Coruña e o Concello de Ribadeo, Ribadeo, 18-21, xullo, 2007.

Conferencia invitada “Lugo atracción total”, *Outono literario: tempo de prosa*, organizado polo Clube Cultural Valle-Inclán, Lugo, Outubro-novembro, 2007.

Recital por invitación de poemas “María Mariño: ¡Por riba de nós queda o mar!”, en *A Nosa Galiza. XL Aniversario*, organizado pola Sociedade A Nosa Galiza, Xenebra, 2, novembro, 2007.

Relatorio por invitación “Pola paz sexual libre e xusta” na mesa “Como mellorar a función socializadora dos medios?” Dentro das xornadas *O papel dos medios na información de xénero*, organizadas polo Colexio Profesional de Xornalistas de Galicia, Lugo, 24, novembro, 2007.

Participación por invitación na mesa redonda, con Rosario Álvarez, Helena González, Esperanza Mariño e Pilar García Negro, dentro da xornada *Ano María Mariño: Un balance*, organizada pola Comisión da Igualdade do Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 12, decembro, 2007.

Conferencia invitada “É poeta...” nas xornadas *Ricardo Carvalho Calero no século XX galego*, organizadas por Artábria Fundación, Sala de actos da Vice-Reitoría, Ferrol, 27-29, maio, 2008.

Conferencia inaugural “Apertura á creación das mulleres: as linguas e os lugares de Lilith” no Curso de Verán *Escritoras europeas de culturas minorizadas: Por un lugar libre para as linguas de Lilith*, dirixido por Carmen Blanco e organizada pola Universidade de Santiago de Compostela, Monforte de Lemos, 8-11, xullo, 2008.

Relatorio por invitación “Baubo Babel Babilonia: sexo, lingua y lugar” na sesión “Debate: el diálogo intercultural en la vida cotidiana”, xunto con Juan de Dios Ramírez-Heredia da Unión Romaní e Malick Mbale, consultor en Comunicación e Relacións Públicas do Fondo Mundial de Loita contra a SIDA, a Tuberculose e a Malaria, en *Confluencias. Conferencia internacional sobre diversidade y diálogo intercultural*, proxecto organizado por Interarts no marco do Ano Europeo do Diálogo Intercultural, Panticosa, 23-25, xullo, 2008.

Relatorio por invitación “Muller e represión na Galicia da guerra civil”, *IV Xornadas de Recuperación da Memoria Histórica. 75 anos de voto feminino (1933-2008)*, Asociación Cultural de Carral “Cultura aberta”, Carral, 16-18, outubro, 2008.

Conferencia invitada “Rosalía de Castro, atracción total”, Facultade de Filosofía y Letras, Universidad de Granada, 23, outubro, 2008.

Conferencia invitada “Mulleres e literatura na Galicia de Sofía Casanova”, nas xornadas *Feminino singular: vida e tempo de Sofía Casanova. No 50 aniversario do seu pasamento*, Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento, Santiago de Compostela, 17-28 de novembro, 2008.

Conferencia invitada “A loita pola liberdade das mulleres e dos homes”, presentada por Marisé Fernández Figueiras e organizada polo Servizo de Normalización Lingüística do Instituto de Ensinanza Secundaria Poeta Díaz Castro, Instituto Poeta Díaz Castro, Guitiriz, 6, marzo, 2009.

Conferencia invitada “Vida e morte da bibliotecaria Juana Capdevielle”, nos Encontros ao redor da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, 16 de marzo, 2009, organizados por Lugo Cultural na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria, Campus de Lugo, Universidade de Santiago de Compostela.

Conferencia invitada “Resistencia e represión das mulleres anarquistas na guerra civil”, nos Encontros ao redor da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, 20 de abril de 2009. Lugo Cultural, organizados por Lugo Cultural na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria, Campus de Lugo, Universidade de Santiago de Compostela.

Relatorio por invitación “A gata con botas”, Mesa /coloquio “Un cuarto de seu” 2, nas *VII Xornadas Literarias Día do Libro 2009 dedicadas á escritora Virginia Woolf*, 24 de abril de 2009, Casa da Cultura de Neda-Facultade de Humanidades da UDC, organizadas polo Concello de Neda e a Universidade da Coruña.

Conferencia invitada “De Rosalía de Castro a Olga Novo: poesía galega de mulleres”, Universitat d’Alacant, Departament de Filologia Catalana, Àrea de gallec, Facultat de Filosofia i Lletres I, Alacante, 28 de abril de 2009.

Palestra por invitación “Coruña corazón anárquico: casas libertarias de mulleres das Atochas”, nas accións da campaña *Barrio das Atochas perigo de extinçom*, organizada por Laboratorio Social Okupado Casa das Atochas, Praça de Atocha Alta, 9 de maio de 2009. <http://aculturapreokupa.blogaliza.org/>

Conferencia invitada “Rosalía de Castro, escritora integral, polifónica, universal”, no programa *Letras vivas*, organizada polo Concello de Melide coa colaboración da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, Feira do Libro, Melide, 1, agosto, 2009.

Conferencia invitada “Rosalía de Castro”, *Contra vento e marea. Verbas e pegadas dos feminismos. Xornadas de conferencias, debates, teatro, danza, arte*, organizadas pola Casa-Museo Emilia Pardo Bazán coa colaboración da Deputación da Coruña, o Consello da Cultura Galega, a Universidade da Coruña e a Real Academia Galega, A Coruña, setembro, 2009.

Conferencia inaugural invitada “A Nai Navegante” na Sección Científica. Entrar na sombra. Vulnear a noite da *Xornada Xohana Torres. A dona dos mapas*, organizada polo Consello da Cultura Galega, 29 de outubro de 2009, Santiago de Compostela.

Participación por invitación na “Homenaxe ás Vítimas do Franquismo” no lugar do Cemiterio de Canido, nas *VIII Xornadas Libertarias* organizadas por Unión Libertaria, Ferrol, 17-21, novembro, 2009.

Participación por invitación na mesa redonda *Uxío Novoneyra* nas *XX Xornadas de Lingua e Literatura*, organizadas pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega, xunto con Lois Diéguez, Facultade de Ciencias da Educación, Santiago de Compostela, 9-10, abril, 2010.

Conferencia invitada “*Carvalho Calero na lembrança*”, na *Semana das Letras: No Centenario do Nascimento de Carvalho Calero*, organizada pola Assembleia de Filología, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 10-20, maio, 2010.

Conferencia invitada “Novoneyra: Terra Deteila e Lingua Fala”, en *Canto de Permanencia. Semana da Lectura*, organizada pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega en colaboración coa Vicepresidencia Primeira Cultura da Deputación de Lugo, Pazo de San Marcos, Lugo, 24-28, maio, 2010.

Relatorio por invitación “Memoria persoal de RCC”, na mesa redonda “Ricardo Carvalho Calero na memoria”, con Araceli Herrero, Aurora Marco, Francisco Pillado, Miguel Anxo Fernán Vello, das *Xornadas Ricardo Carvalho Calero: ciencia, literatura e nación*, 24-27 de novembro de 2010, Sala de Xuntas da

Reitoría, Maestranza, A Coruña, organizado pola AS-PG, A Concellaría de Cultura do Concello da Coruña e a Área de Filoloxías Galega e Portuguesa da Universidade da Coruña.

Conferencia invitada “Historia do pensamento feminista” no *Ciclo Palabra de lucense*, organizado pola Asociación IV Ciclo Universitario da Universidade de Santiago de Compostela (Campus de Lugo) no Salón de Actos “Casa do Saber” do Vicerreitorado de Lugo, nas actividades marzo-abril 2011, o 24 de marzo de 2011.

Conferencia invitada “A cultura desde a perspectiva de xénero”, *II Xornadas sobre Información e Xénero. Ámbitos de Especialización*, organizadas polo Grupo de Investigación Cidadanía e Información da Facultade de Ciencias da Comunicación do 21 ao 25 de marzo de 2011, o 25 de marzo do 2011.

Condución por invitación do coloquio en torno ao documental *Señora de*, de Patricia Ferreira, coa participación de Ana Mª Blanco, Romana San Luis e Filomena Fraga, protagonistas do documental, e Guadalupe Lloves, entrevistadora e representante da produtora *O Raio Verde*, dentro das sesións “Memoria de muller”, nas *Xornadas Ferrol Recuperando a Memoria. 80 aniversario da proclamación da II República. 75 aniversario do golpe de estado*, coordinadas por Fina Casal e organizadas polo Concello de Ferrol, do 29 de marzo ao 14 de abril, o 29 de marzo de 2011.

Moderación da Táboa Redonda “Vivir no lugar: lingua, xénero e poder”, con Marta Álvarez Quintero, representante da Granxa Maruxa; María Ángeles Freire Quejido, traballadora despedida do Grupo Sargadelos; Dolores Quintela Paz, representante da Casa da Muller do Concello de Lugo; e Elena Freire, antropóloga da USC; nas *Xornadas sobre Lingua, muller e dinámica social. Achegándonos ao medio rural II*, organizadas polas Comisións de Normalización Lingüística das Facultades de Veterinaria e Humanidades e das Escolas Politécnica Superior e de Formación de Profesorado do Campus de Lugo, 16, 23 e 30 de marzo, e 6 e 14 de abril de 2011, o 14 de abril, na Facultade de Humanidades.

Condución da saída ao campo en Parada do Courel, na Xornada "Patrimonio cultural. Saída ao campo Parada do Courel (visita aos lugares de Uxío Novoneyra) e Seceda (análise da súa rehabilitación), no Curso *O patrimonio da Serra do Courel. Xornadas de Campo (VI edición Cursos de Conservación)*, 5-7 de setembro de 2011, dirixido por Javier Guitián, o 7 de setembro, 2011, ás 16 horas.

Relatorio por invitación “Mujer y política republicana”, *Jornadas conmemorativas 80º Aniversario de la Constitución de la II República Española*, organizadas polo Ateneo Republicano de Galicia, Casa Museo Casares Quiroga, A Coruña, 12-15, decembro, 2011, o 15 de decembro, ás 19,30.

Relatorio por invitación “Mulleres e patriarcas de Nós”, na mesa redonda “Lecturas femininas e feministas do corpus literario do Grupo Nós”, con Pilar García Negro e Olivia Rodríguez, *Simposio / Curso de Verán A crise dos estudos de Humanidades e a tradición do Galeguismo cultural e literario á luz de “Nós”. A revista Nós, a Época Nós, o legado do Grupo Nós ourensán e o patrimonio literario-cultural de Ourense*, Universidade de Vigo-Campus de Ourense, do 25 ao 28 de setembro de 2012, Paraninfo do IES Otero Pedrayo, Ourense, 27 de setembro, 17 a 18, 30.

Relatorio por invitación “Carmen Muñoz”, na *Xornada Zambrano-Dieste: o legado de dúas figuras insubornables*, organizada pola Comisión de Igualdade do Consello da Cultura Galega e a Sección de Pensamento e Sociedade do Consello da Cultura Galega, e coordinadas por María Xosé Agra e Ramón Máiz Suárez, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 18 de outubro de 2012, ás 16,30.

Presentación da conferencia “Riqueza e potencial lingüístico de Galicia en Valentín Paz Andrade” de Charo Portela, investigadora da Universidade da Coruña, na xornada Proxéctate co multilingüismo, dentro do *Foro USC 2012 Proxéctate en Galego*, organizado polas Comisións de Normalización Lingüística do Campus de Lugo, do 26 ao 28 de outubro de 2012 na Casa do Saber, Vicerreitoría do Campus de Lugo, Lugo, sábado, 27 de outubro de 2012, de 16 a 17,15 horas.

Moderación da Táboa redonda sobre multilingüismo e lingua galega, coa participación de Carme Silva (Departamento de Filoloxía Galega da USC), Montserrat Souto (Departamento de Literatura Española, Teoría da Literatura e Lingüística Xeral da USC) e Isabel Vaquero (Servizo de Normalización Lingüística da USC), na xornada Proxéctate co multilingüismo, dentro do *Foro USC 2012 Proxéctate en Galego*, organizado polas Comisións de Normalización Lingüística do Campus de Lugo, do 26 ao 28 de outubro de 2012 na Casa do Saber, Vicerreitoría do Campus de Lugo, Lugo, sábado, 27 de outubro de 2012, de 17,45 a 19,30 horas.

Comunicación por invitación “Valente en Galicia: do Alén a Rosalía”, na sesión

“Panorama literario vital”, con Manuel Fernández Rodríguez, Claudio Rodríguez Fer e María Lopo, na *Xornada Valente vital*, organizada pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética da Universidade de Santiago de Compostela, no Salón de Graos da Facultade de Humanidades, Campus de Lugo, 3 de abril de 2013, ás 12 horas.

Conferencia por invitación “Rosalía de Castro, creadora galega e universal” no Acto Académico de celebración do Patrón da Facultade de Humanidades, San Isidoro de Sevilla, Salón de Actos, Facultade de Humanidades, 26 de abril, 2013, ás 12 horas.

Exposición por invitación “Feminismo e literatura. Aproximación á figura de Virginia Woolf”, na sesión “Crónica da condición feminina: Clarice Lispector e Virginia Woolf”, con Elena Losada, presentación de Marcos Lorenzo e danza contemporánea de David Loira e Cristina Balboa, no ciclo *Nexos. A cultura contemporánea a través das letras*, abril-novembro de 2013, Santiago de Compostela, Cidade da Cultura, Centro de Innovación Cultural (CINC), o 4 de maio de 2013, ás 12 horas. <http://www.cidadedacultura.org/gl/evento/cronica-da-condicion-feminina>

Presentación por invitación de Claudio Rodríguez Fer no Recital poético “A poesía nin se compra nin se vende” no IX Curso de Primavera *A crise de Occidente, unha visión multidisciplinar*, Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 8-10 e 20 de maio e 17 de xuño do 2013, o 10 de maio de 2013, ás 20 horas.

Conferencia invitada de apertura “Memoria, mulleres, represión, resistencia e liberación” no *Simposio Represaliadas e resistentes. A represión franquista contra as mulleres*, Concellería de Patrimonio Histórico, Concello de Pontevedra, Pazo da Cultura, 7-8 de xuño do 2013, o 7 de xuño, ás 17,15 horas.

Presentación da Táboa redonda “As galegas e os galegos diante da lingua galega” na xornada *O galego diante do espello: que pensamos da nosa lingua?* dentro do *Foro USC 2013 Proxéctate en Galego. Lecer, Sociedade, Consumo responsábel, Patrimonio*, organizado polas Comisións de Normalización Lingüística do Campus de Lugo, do 18 ao 20 de outubro de 2013 na Casa do Saber, Vicerreitoría do Campus de Lugo, Lugo, sábado, 19 de outubro de 2013, de 11, 45 a 14 horas.

Conferencia "Isaac Díaz Pardo. Memoria das causas xustas" na *Xornada Sargadelos: a recuperación da memoria histórica*, dentro das actividades para o alumnado do Máster Oficial en Servizos Culturais da USC e aberta ao público xeral, Salón de Graos da Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, 18 e 19 de novembro de 2013, de 16 a 18 horas, o día 18 ás 17,30 horas.

Intervención "Beleza para sempre" no Acto Institucional do Días das Letras Galegas 2014 de Presentación do volume *Xosé María Díaz Castro. Día das Letras Galegas 2014*, xunto coa intervención de Xosé M. Salgado "O selo dun poeta"; con Francisco Cidrás Escaneo, Director do Departamento de Filoloxía Galega; Francisco Durán Villa, Vicerreitor de Estudantes, Cultura e Formación Continua e Juan José Casares Long, Reitor Magfco da USC, Universidade de Santiago de Compostela, Salón Nobre de Fonseca, 15 de maio de 2014, ás 11 horas. Texto da conferencia editado pola USC:

<http://hdl.handle.net/10347/10977>

Relatorio, por invitación, "Rosalía e Díaz Castro: Penélope poema" no *Simposio Díaz Castro*, organizado pola Real Academia Galega, auditorio da RAG, A Coruña, 11 de decembro de 2014, de 9.30 a 20.30, ás 11 horas.

Conferencia, por invitación, "O mito do Grial na literatura galega contemporánea" nas Xornadas *Reactualizando o Santo Grial: entre o mito e a realidade*, do 13 ao 24 de xaneiro de 2015, no Salón de Actos da Deputación de Lugo, Lugo, 15 de xaneiro de 2015, de 18.30 a 20 horas.

Participación, por invitación, na Mesa Redonda *Ribadeo na miña obra*, con Xavier R. Baixeras e Santiago Jaureguizar, nas *Xornadas de Historia Local Ribadeo na literatura*, organizadas pola Agrupación Cultural Francisco Lanza, Salón de actos da Casa do Mar de Ribadeo, 20.30 horas, xoves 30 e venres 31 de xullo, de 2015, o venres, 31 de xullo.

Relatorio, por invitación, "Sorriso sempre. Se eu fose autora: Castelao, Quino e Woody Allen" no *XII Curso de Primavera. Cultura e humor. Homenaxe a Celestino Fernández de la Vega (1914-1986)*, coordinado por Mª Xesús Vázquez Lobeiras e Alexandre Veiga, Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, Lugo, do 19 ao 22 de abril de 2016, o mércores 20 de abril, ás 11 horas.

Conferencia "Será o amor a luz do mundo", Acto literario Día das Letras Galegas

da Universidade de Santiago de Compostela, Salón Nobre do Colexio de Fonseca, Santiago de Compostela, 13 de maio de 2016, ás 12 horas.

Intervención, por invitación, “Memoria de mulleres libres e vida liberada fronte á ditadura” nas *VI Xornadas Memoria dun tempo*, organizadas por Nordés. Asociación de Desenvolvemento das Terras da Faladora, O Barqueiro, Mañón, 25-27 de agosto de 2016, o venres 26 ás 20.30 horas.

Recital, por invitación, “Vivas en nós. Memoria de mulleres libres e vida liberada fronte á ditadura”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *VI Xornadas Memoria dun tempo*, organizadas por Nordés. Asociación de Desenvolvemento das Terras da Faladora, O Barqueiro, Mañón, 25-27 de agosto de 2016, o venres 26 ás 20.30 horas.

Participación, por invitación, na *Conversa-diálogo sobre as utopías na conmemoración dos 500 anos da publicación da Utopía de Tomás Moro*, con Juan M. Monterroso Montero, presentador e coordinador, membro da Comisión de Coordinación do Campus da Cidadanía; Juan Luís Blanco Valdés, Director do Servizo de Publicacións e Intercambio Científico da USC; Andrés Torres Queiruga, autor do prólogo á obra en galego; Helena de Carlos Villamarín, tradutora da obra ao galego, e Antón Costa Rico, Catedrático de Historia da Educación na Facultade de Ciencias da Educación, no *Acto de presentación do Campus da Cidadanía da Universidade de Santiago de Compostela, A utopía no horizonte da cidadanía*, presidido polo Rector Magnífico da USC, Juan M. Viaño Rey; o Comisionado da USC para o Campus da Cidadanía, José Antonio Caride Gómez, e o Decano da Facultade de Filosofía, José Manuel Saguillo. Salón de actos da Facultade de Filosofía, Santiago de Compostela, o martes 13 de decembro, ás 18.30 horas.

<http://tv.usc.es/serial/index/id/547>

Conferencia-recital, por invitación, “Vivas en nosotros. Mujeres y represión en Galicia”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *XI Jornadas Republicanas*, organizadas polo Círculo Republicano Manolín Abad de Huesca, coa colaboración da Diputación de Huesca, do 10 ao 14 de abril de 2017, Huesca, Salón de actos do auditorio da Diputación de Huesca, o martes 11 de abril de 2017 ás 20 horas.

Conferencia-recital, por invitación, “Anarquista ou nada. Mulleres libres e casas libertarias”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *Xornadas por unha memoria viva do anarquismo na Coruña*, organizadas polo Ateneo Libertario Xosé Tarrío, CSO A Insumisa, Unión Anarcosindicalista e CSO A Comuna, A Coruña, 29 de maio-03 de xuño de 2017, o mércores 31 de maio, ás 20 horas, no Centro Social Ocupado

A Insumisa.

Relatorio, por invitación, “Liberación e utopía. O cine de Alain Tanner”, na Xornada III: Cine, Cultura e memoria, no *XIII Curso de Primavera Cine, Televisión e Cultura*, coordinado por Mario Sanfiz Arcadu coa responsabilidade académica de Claudio Rodríguez Fer, Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, Lugo, do 3 ao 6 de abril de 2018, o xoves 5 de abril, de 10 a 11.30 horas.

Participación, por invitación, na Conferencia-recital *Vivas en nós. A represión contra as mulleres da Segunda República*, con Claudio Rodríguez Fer, nas Xornadas, organizadas por Amigos da República de Ourense, Ourense, Liceo de Ourense, mércores, 11 de abril de 2018, ás 20 horas.

Participación, por invitación, co relatorio “A civilización do lobo amor” e a intervención no “Coloquio e peche das Xornadas”, na *IV Xornada de Psicopatoloxía e Cultura. De lobos e humanos*, organizada pola Comisión de Docencia da Unidade Docente de Psiquiatría e Psicoloxía Clínica do HULA e coordinada por Elena Fernández Rodríguez (Psiquiatría HULA), Tiburcio Angosto Saura (Psiquiatría Hospital Vinhas Fátima de Vigo) e Luis Vila Pillado (Xefe Psiquiatría HULA), Salón de actos do Hospital Universitario Lucus Augusti, Lugo, xoves, 19 de abril de 2018, de 9 a 15 horas.

Participación, por invitación, na palestra “O criador literario”, con Claudio Rodríguez Fer, nas Xornadas *Don Ricardo Carvalho Calero. Homenaxe, palestras e música*, organizadas por Xosé M Dobarro e Bernardo Máiz, do 5 de abril ao 18 de maio, en Ferrol, no Centro Cultural Torrente Ballester, Ferrol, xoves, 26 de abril de 2018, ás 20 horas.

Participación, por invitación, coa conferencia “Escritoras galegas” na *I Xornada Igualdade de Xénero*, coordinada por Felisa Redondo e Miguel Ángel Martínez, xunto con Dinamización Lingüística, organizada no Instituto de Ensino Secundario Ánxel Fole de Lugo, do xoves 12 de abril ao martes 22 de maio de 2018, o luns 14 de maio de 2018 ás 12 horas.

Participación, por invitación, coa conferencia “Memoria de mujeres en lucha contra el fascismo: de *Galicia mártir* a Galicia libre” e o debate correspondente, dentro da sesión “Urgencia e Historia: siglos XX y XXI”, ademais de como moderadora na sesión “Urgencia y escritura: España en el siglo XX”, no *Coloquio Pensamiento y escritura de la urgencia en los siglos XX y XXI / Colloque Penser*

et écrire l'urgence au XXe et XXIe siècles, organizado por Marie-Blanche Requejo Carrió e Claudie Terrasson na Université Paris-Est-Marne-la-Vallée, dentro das actividades LISAA Littératures, savoirs et arts, UPEM, Auditorium de la BU Georges Perec, Cité Descartes, Champs-sur-Marne, do xoves 22-aos venres 23 de novembro de 2018, o xoves 22 de 10.30 a 11h, de 11 a 11.20h e de 14.45 a 19h, respectivamente.

Participación, por invitación, na charla-recital “Mulleres libertarias, casas-refuxio e redes de resistencia antifascista”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *Xornadas Memorial Atochas 1937. O barrio non esquece*, organizadas por Memorial libertario. Atochas 1937, en A Coruña, o 29 de novembro e o 1, 6 e 8 de decembro de 2018, o xoves 6 de decembro de 13 a 14 horas na praza Cántigas da terra.

Participación, por invitación, co relatorio “Valente Rosalía”, no Encontro internacional *6 poetas universais en 6 linguas románicas (Valente, Rosalía, Montale, Guillevic, Nina Cassian, Gelmand)*, organizado pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética da Universidade de Santiago de Compostela, o luns 17 de decembro de 2018 de 11.30 a 20.30 horas, na Cátedra Valente, Facultade de Filoloxía, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, ás 12 horas.

Participación, por invitación, co relatorio “As mulleres nas letras”, no curso “Calendario de igualdade” do Centro de Formación e Recursos de Vigo, no Instituto Santa Irene, Vigo, 11 de abril de 2019, de 18 a 20 horas.

Participación, por invitación, na charla-recital “Casas-refuxio de Mulleres libertarias”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *Xornadas Memorial Atochas 1937. O barrio non esquece*, organizadas por Memorial libertario. Atochas 1937, en A Coruña, o mércores 10 de xullo de 2019, a partir das 18 horas na Travesía das Atochas e na praza Coro Cántigas da terra, de 19.30 a 20.15 horas na Praza Cántigas da terra.

Participación, por invitación, co relatorio “RCC na resistencia da guerra e da posguerra (1936-1980), na sesión inaugural, “O tempo de Carballo Calero”, moderada por Ramón Villares, con Justo G. Beramendi e José-Martinho Montero Santalha, do *Simposio Carballo Calero*, outubro 2020 (8, 15, 22, 29), organizado pola Real Academia Galega, Salón de Actos, Real Academia Galega, A Coruña, 8 de outubro, 2020, ás 19 horas.

Participación, por invitación, con el relatorio-recital “Alegría total” na sesión de clausura “Poética de la naturaleza y el paisaje”, con Esther Ramón e Marina Patrón Sánchez, moderadora, en las Jornadas Internacionales *Poéticas mediterráneas 2021*, organizadas polo grupo de investigación UCM Poéticas de la Modernidad, Paraninfo de la Facultad de Filología, 21-22 de abril. Día de las letras Universidad Complutense de Madrid, o 22 de abril de 2021, de 18.30 a 20.00 horas.

<https://www.ucm.es/poeticasdelamodernidaducm/poeticas-mediterraneas-2021>

Participación, por invitación, como “debatedora” co relatorio “Utopía apoteótica. Poética erótica”, no *VIII Seminário de Metodologia da Pesquisa em Linguagem e Literatura do Programa de Pós-Graduação em Letras*, Universidade Federal do Amazonas, mércores 13 de outubro de 2021, ás 11 horas, de 11.15 a 11.30 horas.

<https://www.youtube.com/watch?v=IBTWd3yzD3s&t=379s>

Participación, por invitación, na mesa redonda “Voces dende o feminismo”, con Nanina Santos, nas *Xornadas Voces da transición en Galicia: feminismo, ecoloxismo, asociacionismo*, organizadas pola Cátedra de Memoria Histórica da UDC e coordinadas por Montserrat Golías Pérez, o mércores 20 e o xoves 21 de outubro de 2021, plataforma virtual *Teams*, o xoves 21 de outubro de 9.30 a 11.45 horas.

Participación, por invitación, na sesión “Correspondencias orixinarias” na *Xornada Valente epistolar. Correspondencia entre José Ángel Valente e as súas amizades*, organizadas pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética da Universidade de Santiago de Compostela no Salón de Graos da Facultade de Filoloxía, o 2 de novembro de 2021, de 10.45 a 20.30 horas, ás 12.30 horas.

Participación, por invitación, na Actividade complementaria *Conversa con Xesús Fraga na compañía de Carmen Blanco*, no III Certame de Videocreación, organizada por Lugo Cultural, no auditorio da Casa do Saber, Vicerreitorado do Campus de Lugo da Universidade de Santiago de Compostela, en Lugo, o luns 22 de novembro de 2021, ás 20.30 horas.

Presentación da conferencia de Miquel Coll i Huerta, “Apuntes de una heterodoxia; el POUM”, no Ciclo de conferencias *Eugenio Granell. O exilio e o seu continuo compromiso político*, organizado pola Fundación Granell, o Concello de Santiago de Compostela e o Consorcio de Santiago, Sala 2, 2º

andar, Exposición *Granell: 46 años de exilio, as súas causas e a importancia da amizade (1939-1985)*, Fundación Granell, Santiago de Compostela, mércores 24 de novembro de 2021, ás 19 horas.

Participación, por invitación, no *Gran acto de lembranza a Luis Ferreiro Peinó*, organizado pola familia do escultor e o Concello de Lugo, no marco da exposición *Peinó 100*, aberta do 3 de novembro de 2021 ao 7 de xaneiro de 2022 en O Vello Cárcere, en Lugo, auditorio de O Vello Cárcere, o mércores 1 de decembro de 2021 ás 19 horas.

<https://www.youtube.com/watch?v=9nZyrtrH-bA&t=51s>

Participación, por invitación, co recital “Mulleres resistentes”, con Claudio Rodríguez Fer, no acto de inauguración da exposición *Mulleres resistentes. Mulleres europeas en loita contra o fascismo 1936-1945*, organizada pola Asociación para a Recuperación da Memoria Histórica en O Vello Cárcere de Lugo, do 3 de decembro de 2021 ao 5 de xaneiro de 2022, no patio de O Vello Cárcere, Lugo, venres 10 de decembro de 2021, ás 19 horas.

<https://mujeresresistentes.eu/videos/>

Conferencia, por invitación, “Xénero e igualdade humana”, no acto de celebración do 8 de Marzo, Día Internacional da Muller, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, USC, Pazo de Fonseca, Santiago de Compostela, luns 7 de marzo de 2022, ás 13 horas.

Participación, por invitación, con “Poetas creando: C III e C VII” na presentación do libro de Claudio Rodríguez Fer (ed.), *Valente epistolar (Correspondencia de José Ángel Valente con sus amistades)*, organizada pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética na Facultade de Filoloxía da Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, Biblioteca da Facultade de Filoloxía, Cátedra Valente, mércores 16 de marzo de 2022, ás 17 horas.

Participación, por invitación, co vídeo do recitado “Poemas pais” no Parque Rosalía de Castro de Lugo, na celebración do Día da Poesía *LugoaVersos*, organizada polo Centro Sociocultural O Vello Cárcere, Lugo, marzo de 2022.

<https://www.facebook.com/OVelloCarcere/videos/494449812328575/>

Conferencia inaugural “Rosalía de Castro e Álvaro Cunqueiro”, no *II Encontro Álvaro Cunqueiro. Cunqueiro e familia*, dirixido por Armando Requeixo, na Universidade de Verán 2022 da Universidade de Santiago de Compostela, no

Auditorio Pascual Veiga, Mondoñedo, 1 e 2 de xullo de 2022, 16 horas lectivas, 1 crédito, o venres 1 de xullo de 2022 de 11 a 11.45 horas.

Conferencia inaugural, por invitación, “Ler a Rosalía de Castro” nas *III Xornadas de Igualdade*, organizadas polo IES Ánxel Fole, Salón de Actos do IES Ánxel Fole, Lugo, o luns 18 de marzo de 2024, de 13.10 a 14 horas; celebradas do 18 de marzo ao 15 de abril de 2024.

https://docs.google.com/document/d/1Ld_Tz57gb8ayJtPVHDgXsCBFSNOhdUnWiMhDRS88bXM/edit?usp=sharing

https://www.canva.com/design/DAF9OyMk5pM/gjQ1yNPuorV63MMIJsxsWQ/view?utm_content=DAF9OyMk5pM&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=viewer

Participación, por invitación, coa intervención “A amorosa liberdade do niño baleiro: arte do revelado de xentes en *Os outros feirantes*. Retratos na feira do mundo”, na mesa redonda “Xénero e escritura en Cunqueiro”, con Malores Villanueva, no *III Encontro Álvaro Cunqueiro. Cunqueiro aquí e acolá*, dirixido por Armando Requeixo, na Universidade de Verán 2024 da Universidade de Santiago de Compostela, no Pazo de San Tomé, Mondoñedo, 6 e 7 de xullo de 2024, 16 horas lectivas, 1 crédito, o domingo 7 de xullo de 2024 de 16.30 a 18 horas.

Participación, por invitación, coa conferencia “Edición dos Cadernos Unión Libre”, na *Xornada arredor do barallete*, coordinada por Laura Paz Fentanes, no Museo Etnolóxico de Ribadavia, o luns 6 de outubro de 2025, 18-20 horas, Ribadavia, de 18-18.50 horas. (Entrega texto escrito).

Participación, por invitación, coa conferencia “Utopía da memoria amorosa na vangarda da barca de Isaac Díaz Pardo. Ollar libertario en espidos integrais”, nas *Xornadas científicas: Isaac Díaz Pardo*, organizadas polo Museo de Belas Artes da Coruña e a Dirección Xeral de Cultura da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude, no auditorio do Museo de Belas Artes da Coruña, A Coruña, 23 e 24 de outubro de 2025, o xoves 23 de outubro de 2025, de 13 a 14 horas.

CURSOS E SEMINARIOS RECIBIDOS

Primero y Segundo Ciclos de Aptitud Pedagógica para el Bachillerato (CAP),

impartido polo Instituto de Ciencias da Educación da Universidade de Santiago, Santiago, 1979.

Curso de Perfeccionamiento en Literatura para Profesores de BUP, organizado polo Instituto de Ciencias da Educación de Santiago, Santiago 20-22 de marzo de 1980. 24 horas.

Curso Nuevas Metodologías en la Crítica Literaria, organizado polo Instituto de Ciencias da Educación da Universidade de Salamanca, Salamanca, 4-14 de agosto de 1981. 30 horas.

IX Xornadas do Ensino de Galiza, organizadas pola Asociación Sócio-Pedagóxica Galega, Vigo, 26-30 de agosto de 1985.

Congreso Internacional de estudios sobre Rosalía de Castro e o seu tempo, organizado polo Consello da Cultura Galega e a Universidade de Santiago, 15-20 de xullo de 1985.

Congreso XII Semana Galega de Filosofía. Filosofía e Xénero, organizado pola "Aula Castelao de Filosofía", Pontevedra, 17-21 de abril de 1995.

ACTIVIDADE EN EMPRESAS E PROFESIÓN LIBRE

Participación por invitación na mesa-coloquio "A literatura galega da muller", xunto con María Camino Noia e María do Carme Ríos Panisse, organizada por Edicións Xerais, Santiago, 17 de marzo de 1982.

Participación por invitación na mesa redonda-presentación de *Amor de Artur* de X. L. Méndez Ferrín, xunto con Basilio Losada e Darío Xoán Cabana, na *II Semana Bibliográfica de Linguas Ibéricas*, organizada polo Concello de Lugo, Lugo, xuño de 1982.

Participación por invitación na mesa redonda *A muller e a literatura en Galicia*, xunto con María Xosé Porteiro, Margarita Ledo, Camino Noia e Mª Xosé Queizán, organizaba por "Andaina", Vigo, 28 de abril de 1983.

Presentación por invitación de *Mamá-Fé* de Margarita Ledo, xunto con Ricardo Carballo Calero, acto organizado por Edicións Xerais, Lugo, 22 de marzo de 1984.

Conferencia invitada "A problemática da escritora en Rosalía de Castro", organizada pola Asamblea Feminista de Lugo, Lugo, 14, febreiro de 1985.

Participación por invitación na mesa redonda "Escrito por muller" na *VIII Feira do Libro de Galicia*, Santiago de Compostela, 28 de abril de 1986.

Conferencia invitada "A figura e a obra de María Mariño" no ciclo *Homenaxe aos traballadores lugueses da cultura*, organizado polo Clube Cultural "Valle Inclán", Lugo, 29 de abril de 1986.

Conferencia invitada "A muller escritora en Galicia" no *Ciclo de conferencias organizadas polo Instituto de Bacharelato "Rosalía de Castro"*, Santiago de Compostela, 12 de maio de 1986.

Conferencia invitada "As mulleres na literatura" no ciclo *A muller na literatura galega*, organizado polo Centro Asesor da Muller do Concello de Ourense, Ourense, 7-10 de novembro de 1988.

Participación por invitación na presentación das edicións anotadas de *Con pólvora e magnolias* de X. L. Méndez Ferrín e *Contos de lobos e outros relatos* de Anxel Fole, xunto con X. L. Méndez Ferrín e Claudio Rodríguez Fer, na *VIII Semana Bibliográfica de Lugo*, Lugo, 19-28 de maio, 1989.

Presentación por invitación do "Recital na voz dos poetas" nas *II Xornadas de Literatura de Mondoñedo*, organizadas pola Asociación Cultural "Amigos de Mondoñedo", Mondoñedo, 5 de agosto de 1989.

"Rosas a Rosalía", ofrenda-homenaxe a Rosalía de Castro nas *Festas de San Froilán* organizadas polo Concello de Lugo, Lugo, 9 de outubro de 1989.

Conferencia invitada "As escritoras galegas" no ciclo *A muller e a escrita*,

organizado polas Feministas Independentes Galegas, Vigo, 19-29 de marzo de 1990.

Participación por invitación na táboa redonda "A poesía de Díaz Castro", presentada por Xulio Xiz Ramil e coa participación de Xosé Luís Franco Grande, Uxío Novoneyra e Manuel María, na *Festa homenaxe ó noso poeta*, organizada pola Asociación Cultural "Xermolos" de Guitiriz, Guitiriz, 21 de abril de 1990.

Participación por invitación na mesa "Dimensom humana de Ricardo Carvalho Calero", xunto con Miguel Anxo Fernán-Vello, na *Homenagem urgente a R. Carvalho Calero*, organizada pola Asociación cultural "O Facho", A Coruña, 8-10 de maio de 1990.

Participación por invitación no coloquio "A muller na literatura galega", xunto con Mª Xosé Queizán e Carmen Panero, no simposio *A muller na literatura galega*, organizado polo Ateneo Ferrolán, Ferrol, 29-30 de novembro de 1990.

Participación por invitación na mesa-coloquio "O ensaio: A muller que investiga en Galicia", xunto con Encarna Otero e Sabela Mouriz, organizada pola Biblioteca Pública Municipal de Narón, Narón, 6 de marzo de 1991.

Conferencia invitada "Unha análise socio-histórica da discriminación por razón de sexo. O caso literario" nos *V Encontros de Educación para a Paz. Educación e sexismo*, organizados polo Seminario Permanente de Educación para a Paz do SGEI-CXTG, Santiago de Compostela, 8-10 de marzo de 1991.

Conferencia invitada "As escritoras galegas de hoxe" nos *Encontros de escritores galegos e portugueses en Compostela*, organizados polo Consello da Cultura Galega e a Universidade de Santiago de Compostela, Santiago, 12-15 de setembro de 1991.

Participación por invitación na mesa redonda "Mulleres traballadoras na educación e na cultura", organizada polo Patronato de Cultura do Concello de Lugo, Lugo, 11 de marzo de 1992.

Conferencia invitada "Mulleres, pensamento e literatura" no ciclo *O pensamento feminino en Galicia*, organizado polo Instituto de Bacharelato San Rosendo de Mondoñedo, Mondoñedo, 19-21 de maio de 1992.

Conferencia invitada "A literatura galega e a muller", organizada pola Escola Oficial de Idiomas de Lugo, Lugo, 19 de maio de 1992.

Participación por invitación na mesa redonda "Literatura de muller en Galicia" na *X Semana Bibliográfica de Lugo*, xunto con Araceli Herrero, Margarita Ledo e Luísa Villalta, organizada pola Federación de Libreiros de Galicia, Lugo, 30 de maio-7 de xuño de 1992.

Comunicación por invitación "Una escritura otra" no *VIII Encuentro de Escritores y Críticos de las Letras Españolas. Las palabras de la tribu: Escritura y Habla*, organizado polo Ministerio de Cultura e a Universidad de Salamanca, Verines, 16-18 de setembro de 1992.

Conferencia invitada "As mulleres na literatura galega" no *III Congreso Galego de Expresión e Arte*, organizado por Teresa C. Iglesias Carreira, Lugo, 17-19 de setembro de 1992.

Participación por invitación na mesa redonda "Mulleres escritoras", con Rosa Montero, Helena Villar Janeiro e Encarna Castejón, no *60º Congreso Internacional do PEN Club. "Polos Camiños da literatura"*, Santiago de Compostela, 7-10 de setembro, 1993.

Participación por invitación na mesa redonda "A universalidade de Luís Seoane", con Isaac Díaz Pardo e Manuel María, introdución poética de Xavier Rodríguez Barrio, moderadora: María Xosé Taboada, na *XII Feira do Libro de Lugo*, Lugo, 28 de maio-5 de xuño, 1994.

Participación por invitación na mesa redonda "A muller na escrita", xunto con Elvira Souto, nas *Xornadas As Mulleres pensan nas Mulleres*, organizadas pola Comisión Cultural das Facultades de Psicoloxía, Filosofía e Ciencias da Educación e Grupos de Mulleres da Universidade, Santiago de Compostela, 13-16 de marzo de 1995.

Participación por invitación na mesa redonda "Tradición y ruptura en las literaturas atlánticas. Las últimas tendencias", con Miguel Anxo Murado, Verónica García, Agustín Díaz Pacheco, Sergio Domínguez Jaén e Antonio Puente, nas *Jornadas de Literatura y Pensamiento Canarias-Galicia. La mirada atlántica*, organizadas por el Gobierno de Canarias, Paraninfo de la Universidad

de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 25-28 de abril de 1995.

Participación por invitación na mesa redonda "Cultura e muller no século XX", organizada pola asociación cultural Alén-Parte, con Maruxa Villanueva e Pilar Vázquez Cuesta, Chantada, 5 de xuño de 1995.

Participación por invitación na mesa redonda "Muller e Nacionalismo" nas // *Xornadas de nacionalismo galego*, organizadas polos CAF, Lugo, 7 de novembro-20 de decembro, 1995.

Conferencia invitada "Imagens de muller na literatura" nas xornadas *Feminismo e literatura*, organizadas polos CAF, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 28-30 de novembro, 1995.

Participación por invitación na mesa redonda "A muller no franquismo" no ciclo *20 anos despois*, organizado pola Galería Sargadelos do Ferrol, Ferrol, 13-18 de novembro, 1995.

Participación no acto *Salvemos o Gran Teatro*, Praza de Santa María, Lugo, 23, marzo, 1996.

Pregón da *XIV Feira do Libro de Lugo*, Lugo, xuño, 1996.

Intervención como mantedora no acto literario do *CXI Aniversario de Rosalía*, organizado pola Fundación Rosalía de Castro, Padrón, 15, xullo, 1996.

Conferencia invitada "O feminismo, a igualdade e as diferencias", organizada polo Colectivo polas Meigas e a Facultade de Socioloxía da Universidade da Coruña, Facultade de Socioloxía, Salón de Graos, A Coruña, 1996.

Participación por invitación no *Club de Lectoras Alecrín* nunha sesión de "O libro favorito" dedicado a *Adiós María* de Xohana Torres, Vigo, 30, outubro, 1996.

Participación por invitación na "Tertulia do Grupo Alecrín coas escritoras Isabel Barreno e Carmen Blanco", dentro dos actos da *Feira do libro portugués e galego*, Vigo, 7-10 de novembro de 1996.

Conferencia invitada "Movimento feminista: pasado, presente e futuro" no ciclo *Problemática actual da muller*, organizado polo colectivo Donas de Nós, Lugo, 2 de decembro de 1996.

Participación por invitación na mesa redonda "A crítica literaria feminista", con Chus Pato e Luz Pozo Garza, nas Xornadas Literarias organizadas polo MEU, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, xaneiro, 1997.

Participación por invitación na presentación de *Álbum de Galicia. A muller tradicional* editado por Ricardo Polín e organizado por Edicións Xerais, Lugo, 21 de xaneiro de 1997.

Presentación do número 1 de *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, con Claudio Rodríguez Fer, Luz Pozo Garza e Xosé Luís Axeitos, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo, Galería Sargadelos, Lugo, 2 de abril de 1997, ás 20 horas.

Presentación, por invitación, do número 1 de *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, con Claudio Rodríguez Fer, organizada pola Galería Sargadelos de Ferrol, Galería Sargadelos, Ferrol, 1997, ás 20 horas.

Relatorio por invitación "A Rosalía o 8 de marzo de 1997 no seu parque de Lugo" ante a estatua da escritora no Parque Rosalía de Castro o Día da Muller Traballadora, no acto organizado por Donas de Nós, Lugo, 8, marzo, 1997.

Presentación por invitación do poemario *Nós nus* de Olga Novo no acto organizado por Edicións Xerais, Santiago de Compostela, 3, outubro, 1997.

Charla-coloquio por invitación "Feminismo e humanismo" organizada pola Residencia Universitaria Xesús Bal e Gay, Lugo, 9 de decembro de 1997.

Relatorio por invitación "Mareas indomables de personas pacíficas" na *Sisena Universitat d'Estiu de la Dona, Dones Creadores de la Mediterrània. Diàleg sobre la Pau*, organizada polo Institut Català de la Dona, Barcelona, 16-19 de xuño de 1998.

Conferencia invitada “A muller na II República”, organizada polo Ateneo Republicano de Galicia, Círculo de Artesanos, A Coruña, 8, marzo, 1999.

Presentación por invitación do libro *Luz de abrente* de Tucho Calvo, con Roberto Irimia, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo e a Editorial Galaxia, Lugo, 12, maio, 1999.

Participación por invitación na Taula Rodona *Líriques Rebels. Poesia de Dones. Tres visions rigorosas de la poesia de dones al Mosaic Ibèric*, con Joana Sabadell e Lluïsa Julià, organizada por Filologies Gallega i Portuguesa / Centre Dona i Literatura, Divisió de Ciències Humanes i Socials, Facultat de Filologie, Universitat de Barcelona, 8, marzo, 2000.

Presentación por invitación do libro *Mosaico ibérico. Ensayos sobre poesía y diversidad* de Joana Sabadell (ed.), con Josep M. Sala-Valldaura, Lluïsa Julià e Joana Sabadell, na Librería La Central, Barcelona, 9, marzo, 2000.

Conferencia invitada “As mulheres na Galiza Contemporânea” nas *III Jornadas Feministas. As mulheres na história da Galiza. 8 de Março Dia da Mulher Trabalhadora*, organizadas por FER, Federação Estudantil Revolucionaria e a Comissom Cultural da Facultade de Arte, Geografia e História, Facultade de Historia, Santiago de Compostela, 20-23, marzo, 2000.

Charla-coloquio por invitación “O feminismo en Galicia”, no *Ciclo Promoción da Muller*, organizado pola Concellalía da Muller do Concello de Fene, 14, marzo-26, abril, 2000.

Conferencia invitada “Memoria de nós: 20 anos de feminismo independente”, nas *Xornadas de Feministas Independentes* organizadas por Feministas Independentes FEIN. Foro Brión, Granxa de Barreiros, Sarria, Lugo, 29-30, abril-1, maio, 2000.

Recital por invitación do Himno da Marcha Mundial das Mulleres 2000, “Marchando máis alá”, no *Festival de Mulleres. Marcha a Compostela*, organizado pola Marcha Mundial das Mulleres 2000, Praza de Cervantes, Santiago de Compostela, 2, xullo, 2000.

Recital por invitación na festa reivindicativa *Alicia en Galicia*, organizada pola

Marcha Mundial das Mulleres no Recanto do Miño, Lugo, 16, setembro, 2000.

Lectura por invitación do Manifesto da Paro na defensa dos dereitos laborais das mulleres, 10, outubro, 2000, Praza Maior, Lugo.

Presentación por invitación do libro colectivo *Ninguén está só* no acto organizado por Amnistía Internacional na Feira do Libro de Lugo, 22, xuño, 2001.

Recital de poesía, por invitación, nas Actividades artísticas da exposición *Muller, arte e compromiso*, organizada pola Xunta de Galicia, Hostal dos Reis Católicos, Santiago de Compostela, 1-15, marzo, 2002.

Conferencia invitada “Historia do feminismo en Galicia”, nas xornadas *Feminismo: actualidade*, organizadas polos CAF da Facultade de Filoloxía, Salón de Graos, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 3-5, marzo, 2002.

Lectura, por invitación, do Manifesto “As burkas están en todas partes” na concentración na Praza de Santo Domingo, organizada pola Marcha Mundial das Mulleres, 8, marzo, 2002.

Presentación por invitación do libro *Gravuras de contos do Valadouro* de Xosé Blanco, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 21, marzo, 2002.

Presentación e lectura por invitación da versión galega do poema “Ningunha persoa está soa” no acto *Ninguén está só. Espectáculo teatral a beneficio de Amnistía Internacional*, Auditorio Gustavo Freire, Lugo, 6, maio, 2002.

Presentación do libro *Luz Pozo Garza: a ave do norte*, con Luz Pozo Garza, Luciano Rodríguez e Olga Novo, organizada por Ediciones Linteo e a Biblioteca Pública Miguel González Garcés, Biblioteca Miguel González Garcés, A Coruña, 3, outubro, 2002.

Conferencia invitada “A liberdade sexual como un dereito humano: a abolición da prostitución e o apoio ás persoas prostituídas”, no ciclo *A prostitución a debate*, organizado por Donas de nós, Galería Sargadelos, 27, novembro, 2002.

Presentación do libro *Alba de mulleres* no Concello de Pontevedra, con Manuel Bragado e María Xesús López, Pontevedra, 6, maio, 2003.

Presentación do libro *Alba de Mulleres* na Librería Cervantes de Vigo, con Manuel Bragado e Ana Gandón, organizada por Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 6, maio, 2003.

Lectura por invitación do Manifesto do *Correlíqua 2003. Fala. Non mordas a lingua*, Praza de Santa María, 7, maio, 2003.

Participación por invitación na Mesa Redonda “Homenaxe a Luz Pozo Garza”, con Manuel Ramos e Luz Pozo Garza, en *O territorio das poesías*, organizado polo PEN Club, Museo de Belas Artes da Coruña, A Coruña, 12, decembro, 2003.

Participación por invitación no programa “Especial Día das Letras Galegas”, con Xosé Miranda, Lois Diéguez e Xavier Rodríguez Barrio, Televisión Lugo, 17, maio, 2004.

Participación por invitación na presentación do libro *A cousa vermella* de Olga Novo, coa autora, Miguel Anxo Fernán Vello e Mercedes Peón, organizado pola Biblioteca Pública Miguel González Garcés e Edicións Espiral Maior, Biblioteca Pública Miguel González Garcés, A Coruña, 17, xuño, 2004.

Exposición por invitación de debuxos en *Erotizarte. I Festival de Arte e Cultura Erótica*, Galería Esmelgar, Lugo, 21, xuño-2, xullo, 2004.

Presentación do libro *Vermella con lobos*, con Manuel Bragado e Pilocho, organizada pola Galería Esmelgar e Edicións Xerais de Galicia, Lugo, 16, decembro, 2004.

Participación por invitación na presentación do libro colectivo *Xela Arias, quedas en nós*, xunto con Xaime Félix López Arias, Marica Campo, Fran Alonso, Claudio Rodríguez Fer e Paco Martín, organizada por Edicións Xerais de Galicia, a Asociación de Escritores en Lingua Galega e a Galería Sargadelos de Sarria, Sarria, 4, marzo, 2005.

Participación por invitación na conmemoración do Día da Muller coa presentación do libro *Feminino irregular* de María Lopo, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 8, marzo, 2005.

Participación por invitación na presentación do libro *Memoria Solar (Obra poética)* de Luz Pozo Garza, con Xavier Seoane, Miguel Anxo Fernán Vello, Olivia Rodríguez e Manuel Ramos, organizada por Ediciones Linteo e Librería Arenas, A Coruña, 2, xuño, 2005.

Presentación da Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, xunto con Manuel Sarille Lenceiro, Xesús Pérez Regueiro, María Xesús Souto e Claudio Rodríguez Fer, Galería Sargadelos, Lugo, 11, agosto, 2005.

Participación por invitación na presentación do libro *As arpas de Iwerddon* de Luz Pozo Garza, xunto coa autora, Olivia Rodríguez e Manuel Ramos, organizada por Ediciones Linteo e Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 19, outubro, 2005.

Presentación do número 10 de *Unión libre, "Amores"*, xunto con Claudio Rodríguez Fer, María Lopo e Luís Vila, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 16, decembro, 2005.

Presentación do libro *Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos*, xunto con Luz Pozo Garza e Nicanor Vélez, organizada por Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, Madrid, 6, febrero, 2006.

Presentación do libro *Sexo e lugar*, xunto con Manuel Bragado, Galería Sargadelos de Santiago de Compostela, 8, marzo, 2006.

Presentación por invitación do espectáculo "Velada poético-musical Unha noite con Helena", con Cantareiras de Trasancos, Tonina Gai, Sabela Rodríguez Campo, Mini e Mero, Pilocho e Luciano, Mago Antón e Stranniki Plus, na *Homenaxe popular a Helena Tallo Arrivas*, organizado por A Cova da Terra, AML, Associação Cultural Alto Minho, CIG, Clube Cultural Valle-Inclán, Colectivo Antifascista O Piloto, CNT, Coordinadora Feminista Donas de Nós, Coordinadora Local da Marcha Mundial das Mulleres, Coordinadora pola Paz de Lugo, FPG, Nós-UP, Rádio Clavi e amigas e amigos de Helena Tallo, Lugo, 17, marzo, 2006.

Presentación por invitación da película *Aillados. Memoria dos presos de San Simón* de Antonio Caeiro, organizada polo Club Cultural Valle-Inclán e a Consellería de Cultura, Biblioteca Provincial, Lugo, 2, xuño, 2006.

Recital poético por invitación, con Mary O'Donnell, Claudio Rodríguez Fer, María do Cebreiro e Luz Pichel, no Curso de Verán *Estudos de xénero: a literatura en femenino / masculino*, dirixido por Manuela Palacios e organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 12-14, xullo, 2006.

Participación por invitación no acto de Nomeamento de Presidente de Honra do Pedrón de Ouro a Issac Díaz Pardo, con Andrés Varela, Fernández-Albalat, Abuín de Tembra e Miro Casabella, organizado pola Fundación do Pedrón de Ouro, Museo do Pobo Galego, San Domingos de Bonaval, Santiago de Compostela, 28, xullo, 2006.

Participación no acto en memoria de Camilo Díaz Valiño e Sixto Aguirre, con Avelino Pousa Antelo, David Otero, Issac Díaz Pardo, Xosé Neira Vilas, Anisia Miranda, Xesús Alonso Montero, Claudio Rodríguez Fer, etc., Saa, Palas de Rei, 14, agosto, 2006.

Relatorio por invitación “Amor e morte de Juana Capdevielle” na Mesa Redonda “A Muller como vítima do franquismo”, con Victoria Martínez Rodríguez, Aurora Marco, Lois Pérez Leira e Ángel Rodríguez Gallardo, nos actos do *Barco da Memoria*, Peirao do Parrote, A Coruña, 14-18, agosto, 2006.

Presentación por invitación do libro *Historias do Alto Minho* de Suso do Páramo, con Suzana Lopez Gaioso (Suso do Páramo), organizada pola Associação Cultural Alto Minho, Lugo, 6, outubro, 2006.

Presentación da *Homenaxe ó Doutor Rafael de Vega*, na inauguración do seu busto, con Manuel Sarille Lenceiro, Rafael de Vega, María Teresa de Vega, Rafael Pérez de Vega, Xesús Pérez Regueiro, María José Santiso e José C. López Orozco, Alcalde de Lugo, organizado pola Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 21, outubro, 2006.

Participación por invitación no Recital poético do *Outono de poesía. A lira no vento*, con Eloi Caldeiro, Marica Campo, Lois Diéguez, Xosé Miranda, Manuel

Xosé Neira, Isidro Novo, Xavier Rodríguez Barrio, Claudio Rodríguez Fer e Sabela Rodríguez Oxea, organizado polo Clube Cultural Valle-Inclán, Lugo, outubro-novembro, 2006.

Presentación por invitación do monográfico *Vermellas* da revista *Unión libre*, con Claudio Rodríguez Fer, nas *V Xornadas Libertarias*, organizadas por Unión Libertaria, Ferrol, 18-25, novembro, 2006.

Presentación do monográfico *Vermellas* de *Unión libre*, con Claudio Rodríguez Fer, organizado pola Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 22, novembro, 2006.

Participación por invitación no acto *Recuperando a memoria das mulleres*, na presentación de *Andaina. Revista Galega de Pensamento Feminista*, Santiago de Compostela, 30, novembro, 2006.

Participación por invitación na Mesa redonda *As mulleres na Guerra Civil*, con Bernardo Máiz, Beatriz Gómez e Xoana Roig, organizada pola Asemblea de Mulleres de Galiza Nova, Lugo, 26, decembro, 2006.

Charla por invitación “Casas anarquistas de mulheres libertárias”, organizada por CNT-AIT, Santiago de Compostela, 5, marzo, 2007.

Presentación por invitación de Suzy Castor no *Ciclo América. Cada vez máis latina. Conferencia de Suzy Castor “Haití: a participación política da Muller nunha sociedade en mutación”*, con Carmen Carballo, organizada polo Club Internacional de Prensa, Lugo, 14, xuño, 2007.

Conferencia invitada “O dereito humano da liberdade sexual” no Segundo Curso de Verán *Xénero e políticas de igualdade*, Universidade da Coruña, Pontevedra, xullo, 2007.

Participación por invitación, xunto co Conselleiro de Presidencia, o alcalde de Rábade, o Presidente da Fundación Amigos de Galicia e Claudio Rodríguez Fer, na Inauguración da estatua na honra de Juana Capdevielle, organizada polo Concello de Rábade e a Consellería de Presidencia da Xunta de Galicia, Rábade, 29, marzo, 2008.

Presentación do libro *Atracción total*, con Sofía Andrade, no Día das Mulleres pola paz e contra a violencia, na XXVI Feira do Libro de Lugo, Lugo, 17-25, maio, 2008.

Participación por invitación no Libro Forum en torno a *Vermella con lobos* nas *Xornadas Feministas* organizadas por Donas de nós, Lugo, 18, xuño, 2008.

Participación, xunto con Adela Figueroa e Luís Vila, no acto a favor da memoria da liberdade e do progreso integral en torno ao libro *Atracción total*, organizado pola Galería Sargadelos de Lugo, Edicións Xerais de Galicia, a Asociación para a Defensa Ecolóxica de Galiza, e a Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, Lugo, 25, xuño, 2008.

Charla por invitación “Anarcofeminismo. As casas de mulleres anarquistas” nas xornadas *Xullo libertario en CNT Vigo. A Memoria Silenciada*, organizadas pola CNT de Vigo, 15-19, xullo, 2008.

Presentación de *Atracción total* en homenaxe a Xoana Capdevielle e Francisco Pérez Carballo, xunto con Luz Pozo Garza e Manuel Bragado, XXXVII Feira do Libro da Coruña, 1-10, agosto, 2008.

Participación nos actos de homenaxe a Camilo Díaz Baliño e Sixto Aguirre da inauguración do monólito na curva de Lodeiro en Saa (lectura de “Vida esplendorosa”) e na ofrenda de flores tras da igrexa de Meixide, 14, agosto, 2008.

Presentación por invitación do monográfico de *Unión libre* “A voz das vítimas do 36” nas *VII Xornadas libertarias* organizadas por Unión libertaria, Espazo libertario, Ferrol, 17-21 novembro, 2008.

Presentación por invitación do libro *Deter o día cunha flor* de Luz Pozo Garza e José Valentín, cos autores, Claudio Rodríguez Fer e Belén López Vázquez, Galería Sargadelos de Lugo, 29 de abril de 2009.

Intervención, por invitación, na Presentación por invitación do libro *Deter o día cunha flor* de Luz Pozo Garza e José Valentín, cos autores, Claudio Rodríguez Fer e Belén López Vázquez, Galería Sargadelos de Lugo, 29 de abril de 2009.

Intervención por invitación, xunto con Jorge Gil, Isaac Díaz Pardo e Xesús Alonso Montero, na Presentación do primeiro pase do documental *O tempo da memoria* dirixido por Jorge Gil, organizada polo Foro pola Memoria de Galicia, Centro Galego das Artes da Imaxe, A Coruña, 30, novembro, 2009.

Intervención por invitación na presentación de *Camiñan descalzas polas rocha*, libro publicado por Amnistía Internacional e a editorial Tris Tram como contribución á campaña “Non máis violencia contra as mulleres” de Amnistía Internacional, no salón de actos da Fundación Caixa Galicia de Lugo, o 24 de febreiro de 2010.

Recital por invitación *Miles de mulleres* no C.P.I. Armando Cotarelo Valledor organizado polo Concello de Boimorto, o 5 de marzo do 2010.

Coloquio por invitación *A liberdade sexual: un dereito humano esquecido. Homenaxe a Rosalía de Castro nos 125 anos do seu pasamento*, organizado polo Concello de Catoira, o 8 de marzo de 2010.

Conferencia invitada *Historia do feminismo* organizada polo Concello de Neda na Casa da Cultura, o 9 de marzo de 2010.

Conferencia-recital por invitación *De Rosalía de Castro a Luz Pozo Garza. Etranxeira na súa patria*, organizado pola Biblioteca Juana de Ibarbourou do Concello de Vilanova de Lourenzá, o 17 de marzo de 2010.

Recital por invitación *Rosalía de Castro. Poeta da liberdade e da independencia*, organizado polo Concello de Brión en colaboración co Instituto de Ensino Secundario de Brión, o 22 de marzo de 2010.

Conferencia invitada *Uxío Novoneyra: un cantor do Courel a Compostela* no Instituto de Ensino Secundario Lousada Diéguez da Estrada, o 26 de marzo de 2010.

Participación por invitación, coa colaboración “Poeta político”, na videoconferencia *Courel canto. Evocando a Novoneyra*, xunto co alumnado do IES Antón Losada Diéguez da Estrada e do CPI de Seoane do Courel, Uxío Novo

Rey e Isaac Alonso Estravís, o 26 de marzo de 2010.

Recital por invitación no *Festival Baganda* a favor de *Cirujanos del Mundo* en Castro de Rei, o 31 de xullo de 2010.

Presentación do libro *Novoneyra: un cantor do Courel a Compostela. O poeta nos lugares dos seus libros*, publicado pola Editorial Toxosoutos, con Luz Pozo Garza e David González Couso, na XXXIX Feira do Libro da Coruña, 1 ao 10 de agosto do 2010, nos Xardíns de Méndez Núñez, o 8 de agosto ás 21 horas.

Conferencia invitada “Vermella con lobos: a recreación libertaria dos contos clásicos”, Programación Cultural Inverno 2010, organizada polo Concello de Valdoviño coa colaboración de Letras Vivas da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, Casa da Cultura, Valdoviño, 17, decembro, 2010.

Conferencia invitada “Vermella con lobos: a recreación libertaria dos contos clásicos” no ciclo *Lecturas favoritas* organizado pola Biblioteca Municipal do Concello de Ferrol coa colaboración do Programa Letras Vivas da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, Biblioteca Municipal, Ferrol, 20, decembro, 2010.

Intervención na presentación do número 15 de *Unión libre. Cadernos de vida e culturas, Meus amores celtas*, de Claudio Rodríguez Fer, con Manuel Fernández Rodríguez e Claudio Rodríguez Fer, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo, o 23 de febreiro de 2011 ás 20 horas, na Galería Sargadelos de Lugo.

Intervención por invitación, en calidade de comisaria, na inauguración da exposición *Vermellas. Chamábanlle “rojas”*, un proxecto de Lugo Cultural (Universidade de Santiago de Compostela, Deputación de Lugo, Concello de Lugo, Fundación Caixa Galicia e Xunta de Galicia), na Casa das Artes de Vigo, co Tenente de alcalde do concello de Vigo, Santiago Domínguez Oliveira; a Concelleira Delegada de Igualdade e Presidenta do Consello Municipal da Muller, Iolanda Veloso Ríos; o Vicerreitor da Universidade de Santiago de Compostela, Javier Garbayo Montabes; e Claudio Rodríguez Fer, comisario, Vigo, 25 de febreiro de 2011.

Presentación por invitación do libro *Madeira de mulher* de Adela Figueroa (contos) e Mª Celsa Sánchez (ilustracións), publicado por Edicións do Castro, coas autoras e a cantante Pilocho, na Galería Sargadelos de Lugo, o 31 de marzo de 2011.

Participación por invitación, co recital do poema “Juana Capdevielle”, na inauguración do *Monumento Memorial de Liberdade*, nos *Actos do 80º Aniversario da República. Abril 2011*, organizados pola Asociación Memoria Histórica “28 de agosto”, en Cangas o 9 e o 14 de abril do 2011, Cangas, sábado, 9 de abril de 2011.

Participación na presentación da publicación *Vivas en nós. Mulleres represaliadas polo franquismo na Coruña a raíz de 1936*, número 1 da colección *Cadernos Republicanos*, co coautor, Claudio Rodríguez Fer, a concelleira de cultura e a concelleira de igualdade do Concello da Coruña, e a tesoureira da Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, dentro dos *Actos do 80 Aniversario da Proclamación da II República (1931-2011)* organizados pola Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, 29 de marzo- 29 de abril, Kiosco Alfonso, A Coruña, 29, abril, 2011.

Participación por invitación na inauguración dunha placa de homenaxe ás persoas asasinadas polo franquismo na fosa de Santa Mariña en Guitiriz, con Rubén Lobato, Alfonso Blanco Torrado e familiares de represaliados, organizada pola Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, Santa Mariña, 18, xuño, 2011, 19, 30. Lectura de “O mantón da mestra”.

Participación por invitación no Acto Cívico diante do sartego de Alexandre Bóveda no Cemiterio de Santo Amaro, con Xosé Luís Bóveda e Isabel Pérez González, *Actos do Día da Galicia Mártir 2011. No 75 aniversario do asasinato de Alexandre Bóveda*, Fundación Alexandre Bóveda, Pontevedra, 17, agosto, 2011, ás 19 horas.

Pregón das Festas de Chantada, Folión de Carros, Chantada, 27, agosto, 2011, ás 23 horas.

Presentación de *Un mundo de mulleres*, con María Xosé Agra e Tucho Calvo, organizado por Biblos Clube de Lectores e a Librería Couceiro, Librería Couceiro, Santiago de Compostela, Xoves, 13, outubro, 2011.

Participación por invitación na lectura colectiva de *O segundo sexo* de Simone de Beauvoir, na inauguración de *A librería Lila de Lilith*, organizada por *A librería Lila de Lilith*, Santiago de Compostela, 21, outubro, 2011.

Participación por invitación na Mesa redonda: *Feminismo e escrita. A creación literaria das mulleres galegas*, con Teresa Moure, e Neves Cando como coordinadora, *Outono Feminista 2011. I Encontro Feminista na Mariña*, organizado polo Observatorio da Mariña pola Igualdade, 22, outubro, 2011.

Presentación de *Un mundo de mulleres*, con Elena Freire Paz e Tucho Calvo, organizado pola Galería Sargadelos de Lugo e Biblos Clube de Lectores, Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, mércores, 9, novembro, 2011.

Presentación por invitación de *Cráter* de Olga Novo no acto *Poesía sempre. Tres xeracións poéticas das terras de Brollón*, coa autora, o brindeiro Pepe de Forgas acompañado á zanfona por Xosé Maceda, a lectura poética dos nenos Joel Fernández, Sheila Leiras e Iago López, e o alcalde do Concello da Pobra do Brollón, X. L. Vilariño, Casa da Cultura da Pobra do Brollón, Pobra do Brollón, sábado, 28, xaneiro, 2012, 19 horas.

Presentación por invitación de *Cráter* de Olga Novo, con David González Couso, organizada pola Editorial Toxosoutos, na Fundación Granell, Praza do Toural, Santiago de Compostela, xoves, 15, marzo, 2012, ás 20. 00 horas.

Lectura por invitación do “Manifesto pola sanidade pública. Contra dos recortes e privatizacións. Iniciativa lexislativa popular” da Plataforma SOS Sanidade Pública, nos soportais da Praza Maior de Lugo, sábado, 24, marzo, 2012, ás 13 horas.

Participación por invitación coa intervención “Cultura e riqueza integral” no acto “Propostas para saír da crise e crear emprego”, organizado pola plataforma *Na Encrucillada* o 29 de marzo de 2012, ás 18. 00, na Praza de Santa María de Lugo.

Presentación e moderación da Mesa redonda “Os medios de comunicación na encrucillada”, organizada pola plataforma *Na Encrucillada*, coa participación de Dolores Cela, Lois Celeiro, Sabela Corbelle, Isabel Gómez Rivas e Marcos Pérez Pena, o xoves, 19 de abril de 2012, ás 12. 00, no Salón de Actos da Facultade de Humanidades.

Relatorio por invitación “O papel das mulleres na literatura galega”, nas *Xornadas de Feminismo. Creando conciencia!*, organizadas pola Liga Estudantil Galega, do 25 ao 26 de abril na Universidade de Vigo, Facultade de Tradución, o 25 de

abril de 2012, de 12. 30 a 14.00.

Participación por invitación na presentación do libro *Desvelados* e do documental *Morrer de soños* de Clemente Bernard, con Mero Iglesias, Claudio Rodríguez Fer, María Jesús Rivas, Carmen García-Rodeja e Clemente Bernard, organizada pola Asociación de la Recuperación de la Memoria Histórica, Galería Sargadelos, Lugo, 23, maio, 2012, 20 horas.

Relatorio por invitación “Que non nos enganen os contos” na mesa redonda “O silencio da Terra e da Muller feito palabra”, con Javier Guitián e Teresa Moure, nas Xornadas *Descubriendo O Courel e poetizando o seu silencio*, organizadas polo CPI Uxío Novoneyra e o IES Salvaterra do Miño, Estación Científica do Courel da USC, O Courel, 31 de maio-1 de xuño, 2012, o 31 de maio, 12-14 horas.

Participación por invitación na presentación do libro *Mujeres con voz propia* de Julia Varela, con María Xosé Agra e Narciso de Gabriel e presentación de Andrés Pavón, organizada pola Irmandade Cultural Terras do Faro, no Círculo Recreativo Cultural (Casino) de Chantada, o 10 de agosto, de 2012, ás 20. 30.

Lectura por invitación de “Lugo libros”, na inauguración da Librería *Biblos* de Lugo, con Alexandre Veiga, Claudio Rodríguez Fer e Julián García García, Lugo, o 6, de setembro de 2012, ás 20 horas.

Participación por invitación no *Club de Lectura* da Biblioteca Miguel González Garcés da Coruña, en torno a *Atracción total*, organizado por Francisco Fernández Naval, Biblioteca Nodal, Sala de Conferencias, A Coruña, 20, de setembro de 2012, de 19, 00 a 20, 20.

Participación na presentación do libro colectivo de Alberte Suras (ed.), *Cartafol de soños. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no seu centenario (1912-2012)*, organizada pola Asociación Cultural Alexandre Bóveda, con Isaac Alonso Estraviz, Margarita Ledo Andión, Lois Diéguez, Xesús Rábade Paredes, Ánxeles Penas, Claudio Rodríguez Fer, Alberte Suras, Luz Pozo Garza, as voces de Xosé María Álvarez Cáccamo e Vicente Araguas, e a actuación musical de Xiana Lastra e Xurxo, Asociación Cultural Alexandre Bóveda, A Coruña, 21 de setembro de 2012, de 20 a 23 horas.

Participación na presentación da *Guía viva de ortodoxos y heterodoxos en la*

poesía contemporánea gallega. Apuntes para no disolverse en la común semilla del tiempo, de Antonino Nieto Rodríguez, con Antonino Nieto, Claudio Rodríguez Fer e Darío Xoán Cabana, organizada pola Editorial Endimion e a Galería Sargadelos de Lugo, Galería Sargadelos, Lugo, 19 de outubro, 2012, ás 20 horas.

Participación na presentación de *Cartafol de soños. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no seu centenario (1912-2012)*, con Darío Xohán Cabana, Claudio Rodríguez Fer, Ánxeles Penas e Alberte Suras, organizada pola Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, mércores, 31 de outubro, 2012, ás 20 horas.

Participación na presentación de *Cartafol de soños. Homenaxe a Celso Emilio Ferreiro no seu centenario (1912-2012)*, con Xosé María Álvarez Cáccamo, Claudio Rodríguez Fer, Ánxeles Penas e Alberte Suras, organizada pola Livraria Couceiro de Santiago, Santiago de Compostela, venres, 16 de novembro, 2012, ás 20 horas.

Participación por invitación na cerimonia *Xesús Alonso Montero. Fillo Adoptivo de Ribadavia*, Casa da Cultura, Ribadavia, sábado, 24 de novembro, 2012, ás 12 horas.

Participación na presentación da *Axenda feminista 2013. Escritoras galegas*, con Ana Méndez-Iragorri, organizada polo Observatorio da Mariña pola Igualdade, Casa das Letras, Ribadeo, sábado 8 de decembro, 2012, ás 20,30.

Participación na presentación da *Axenda feminista 2013. Escritoras galegas*, con Ana Méndez-Iragorri, Begoña Caamaño e Aurora Marco, organizada polo Observatorio da Mariña pola Igualdade, Livraria Lila de Lilith, Santiago de Compostela, 14 de decembro, 2012, ás 20,30.

Participación no Acto literario-musical “*Unha cesta de pombas e mazás*” para *Isaac Díaz Pardo (1920-2012). Acto cívico de homenaxe no cemiterio de Boisaca (Santiago), no seu primeiro cabodano*, con David Otero, Laura Pérez Landeira, Luz Pozo Garza, Julián Rodríguez, Helena Villar Janeiro e Claudio Rodríguez Fer, como *Poetas e recitadores*, e Xosé Luís Axeitos, Inma López Silva, Martiño Noriega, Xesús Redondo Abuín, Fernando Salgado e Xesús Alonso Montero, nas *Alocucións*, e A Quenlla; Manuel Castro Bastero e Elisardo González López (gaiteiros); e Laura e Marina Quintillán (violinistas), na *Música*. Solta de dúas pombas e cesto de mazás das hortas da infancia de Isaac, Cemiterio de Boisaca, Santiago de Compostela, 2013, ás 12,30.

Participación por invitación na presentación da novela *A noite branca* de Francisco X. Fernández Naval, con Fran Alonso, Carlos Arias e o autor, organizada por Edicións Xerais de Galicia e a librería Biblos de Lugo, Librería Biblos, Lugo, xoves 24 de xaneiro, 2013, ás 20,15.

Participación por invitación no “Petisco-colóquio”, con Tareixa Fernández e Dina Pérez Roibás, *Homenaxe ás avoas*, organizado polo Grupo de Mulleres de Lugo, no centro social Madia Leva, Lugo, venres, 8 de marzo, 2013, ás 21.

Participación por invitación no recoñecemento a Rosa Bassave *Complicidade no olhar*, organizado polo movemento feminista, Biblioteca Concepción Arenal, Campus Vida, USC, Santiago de Compostela, sábado, 9 de marzo, 2013, ás 18,30.

Participación, por invitación, no *Acto literario arredor do poeta Xosé María Díaz Castro. Lembrando o primeiro acto da A.C. Eira Vella hai vinte anos*, con Alfonso Blanco e Xulio Xiz, a presentación de Xesús Torres e a proxección do documental *Xosé María Díaz Castro. Nimbos de poesía*, Sala Azul, edificio Arquivo, Betanzos, sábado, 16 de marzo de 2013, ás 20,30.

Participación, por invitación, no *Recital erótico* organizado por Cultura do país en La Velvet, Lugo, 10 de maio de 2013, ás 20, 30 horas.

Participación, por invitación, na presentación de *Unha cesta de pombas e mazás*, con Gregorio Fente, Fernando Salgado, Claudio Rodríguez Fer e Xesús Alonso Montero, organizada pola Academia Real Isaac Díaz Pardo, na Galería Sargadelos de Lugo, o 25 de maio de 2013, ás 12, 30.

Participación, por invitación, nos actos do Centenario de Xosé María Díaz Castro, na presentación do libro de Armando Requeixo *Xosé María Díaz Castro. Vida e obra*, co autor, Xosé Soutullo da Editorial Galaxia e o alcalde de Guitiriz Xosé María Teixido, na Casa Habanera de Guitiriz, o mércores, 19 de febreiro, ás 19, 30.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Poesía reunida (1994-2008)*, da Editorial Amargor, de Verónica Martínez Delgado, coa autora, Susana Vázquez e María José Fernández López, presentadas por José Estévez, na librería Biblos de Lugo, o 5 de marzo de 2014.

Participación, por invitación, na Exposición "Mulleres e Anarquismo", con Montserrat Núñez, secretaria da CNT de Lugo, nas *Actividades de marzo* do Ateneo Libertario A Engrenaxe, do 4 ao 28 de marzo de 2014, no Ateneo Libertario A Engrenaxe de Lugo, o xoves, 6 de marzo de 2014 ás 20, 30.

Participación, por invitación, na presentación de *Poemas polas vítimas do 36 nas rías de Vigo e Pontevedra, Poesía para tod@s 4*, Proxecto de Unión libre, co autor, Claudio Rodríguez Fer, e con Telmo Comesaña da Asociación Viguesa pola Memoria Histórica do 36, organizada pola Asociación Viguesa pola Memoria Histórica do 36, Librería Andel, Vigo, 13 de marzo de 2014, ás 20 horas.

Participación, por invitación, no Clube de Lectura de Cultura do País sobre *Vermella con lobos*, Pazo de Orbán, Lugo, 16 de marzo de 2014, 18 a 21 horas.

Participación, por invitación, na Conversación *Galicia, Terra de Mulleres Poetas*, con Eva Veiga, no Festival *CoruñaMayúscula. Palabras en movimiento / Música & Poesía / Cortázar cumple 100 años*, organizado polo Concello da Coruña, Ágora, A Coruña, do 20 ao 22 de marzo de 2014, o 21 de marzo ás 19,30. www.coruñamayuscula.es

Intervención, por invitación, na *Homenaxe a Andrés Páramo Casas. Memoria e dignidade*, con Xesús Alonso Montero, presidente da Real Academia Galega; Carlos Etcheverría, expresidente do Ateneo Republicano de Galicia; Antonio Cardelle, avogado; e Xaime Félix López Arias, presentador, Salón de Actos da sociedade cultural e recreativa "La Unión", Sarria, Lugo, sábado, 12 de abril de 2014, ás 20 horas.

Presentación, por invitación, da sesión de María Victoria Martins Rodríguez, "Violencia e trauma do franquismo: unha perspectiva de xénero", e Amanda Díaz Pena, Presidenta da Asociación Enriqueta Otero. Mulleres luguesas contra a violencia de xénero, "O papel do empoderamento feminino na loita contra a violencia de xénero", no *X Curso de Primavera. A violencia na cultura e na historia*, coordinado por Fernando Suárez Golán e Ana Cabana Iglesias e organizado pola Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 22, 23, 24 e 25 de abril de 2014, o mércores 23 de abril de 12 a 14 horas.

Participación, por invitación, no Recital de Poesía, con Rachel e Claudio Rodríguez Fer, dos *Actos do Primeiro Aniversario* do Ateneo libertario A

Engranaxe, o 26 de abril de 2014, de 19 a 24 horas, ás 21 horas, Ateneo libertario A Engrenaxe, Rúa Río Sil, Lugo.

Participación, por invitación, na Presentación do documental *O tempo da memoria*, de Jorge Gil, organizado polo Foro pola Memoria de Galicia, con Claudio Rodríguez Fer e a presentación de Carlos Portomeñe, na Galería Sargadelos de Lugo, Lugo, 7 de maio de 2014, ás 20 horas.

Participación, por invitación, no acto *Memoria histórica e as nosas letras* na presentación de *Poemas polas vítimas do 36 nas rías de Vigo e Pontevedra, Poesía para tod@s 4*, Proxecto de Unión libre, co autor, Claudio Rodríguez Fer, organizado pola Asociación Memoria Histórica 28 de agosto, Salón de plenos do Concello de Cangas, Cangas do Morrazo, 16 de maio de 2014, ás 20. 30 horas.

Participación, por invitación, no Recital poético, con Claudio Rodríguez Fer, da *Semana da poesía 2014*, organizado polo Seminario de Galego do Instituto Lama das Quendas, Salón de Actos do Instituto, Chantada, 21 de maio de 2014, de 11.45 a 14. 15 horas.

Conferencia, por invitación, *Xosé María Díaz Castro*, organizada pola Asociación Cultural e Deportiva A Nosa Galiza, Salón Pontevedra, A Nosa Galiza, Xenebra, 24 de maio de 2014, ás 19.30 horas.

Conferencia, por invitación, *Xosé María Díaz Castro*, organizada pola Asociación Promoción da Cultura Galega de Lausanne en colaboración coa Asociación A Roda de Lausanne, Promoción da Cultura Galega, Lausanne, 25 de maio de 2014, ás 15.30 horas.

Participación, por invitación, na sesión *A muller na literatura*, dentro do programa dos *Xoves violeta* organizado pola Área da Muller de Esquerda Unida, Galería Sargadelos, Lugo, 29 de maio de 2014, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na II Xornada de Conversas arredor de *A Muralla cohabitada* de Xosé Reigosa, con Benjamín Santín, Claudio Rodríguez Fer, José Vázquez Cereijo, Manuel Sicart, Marica Campo, Tareixa Campo e Xosé Reigosa, organizado pola Librería Biblos, Librería Biblos, Lugo, 25 de xuño ás 20 horas.

Intervención, por invitación, no acto *Ronsel 90 Aniversario. Ronsel de muller*.

Homenaxe a Mercedes Pimentel, con Ramón González e Eudemónicas, organizado pola Asociación Cultural Cultura do País, Refectorio do Museo Provincial, Lugo, venres 27 de xuño de 2014, ás 20 horas.

Intervención, por invitación, na presentación do documental *Yo decido. O tren da liberdade*, do Colectivo de Mujeres Cineastas contra da Reforma de la Ley del Aborto, organizada por CIMA, con Carmen Rábade, Ana González e Lupe Bao, Salón de Actos da Deputación de Lugo, Lugo, 10 de xullo de 2014, ás 19 horas.

Intervención, por invitación, na comida de *Homenaxe a Darío Rivas*, organizada pola Asociación para la Recuperación de la Memoria Histórica, con Claudio Rodríguez Fer e outros, no Hotel Méndez Núñez, Lugo, 31 de xullo de 2014, ás 14.30.

Participación, coa voz de acompañamento no “Memorial dos Foxos de Lugo (con Lorca ao lonxe)” de Claudio Rodríguez Fer e coa lectura de “El hombre de la memoria amorosa” dedicado a Darío Rivas Cando, na Homenaxe a Camilo Díaz Baliño e Sixto Aguirre no Couto, curva de Lodeiro de Saa (Km 41-40 Estrada Santiago-Lugo, CN 547), o 9 de agosto de 2014, ás 12 horas.

Participación coa lectura de “O home da memoria amorosa” na Ofrenda Floral no Monólito de A Eira da Xoana en Ramil (A Golada, Lugo), o 9 de agosto de 2014, ás 17 horas.

Participación, con Claudio Rodríguez Fer, no xantar da entrega do Premio Galiza Mártir da Recuperación da Memoria Histórica e no Acto cívico da ofrenda a Alexandre Bóveda no panteón familiar, na celebración do Día da Galiza Mártir, organizado pola Fundación Alexandre Bóveda, o Concello de Poio e o Concello de Pontevedra, respectivamente, ás 14.30 horas na Caeira, Poio (Pontevedra), e ás 18.30, no Cemiterio de Santo Amaro, Pontevedra, 17 de agosto de 2014.

Participación, por invitación, co antropólogo Manuel Mandianes, na Conferencia-coloquio *A creación literaria: dúas perspectivas*, organizada pola Asociación Trabalingua e a Área de Normalización Lingüística da Universidade de Vigo, no Salón de Actos da Facultade de Filoloxía e Tradución, o mércores 22 de outubro de 2014, ás 12 horas.

<http://trabalingua.blogaliza.org/>

<http://tv.uvigo.es/es/serial/2171.html>

Participación, “Lenzo branco”, por invitación, na “Primeira parte: poesía e canción” na *Homenaxe a Isaac Díaz Pardo no terceiro cabodano*, organizada pola Academia Real Isaac Díaz Pardo, con colaboración da Xunta de Galicia, no Cemiterio de Boisaca, Santiago de Compostela, o 11 de xaneiro de 2015, ás 12.30 horas.

Intervención, por invitación, na presentación do libro *Valente vital*, de Claudio Rodríguez Fer, Tera Blanco de Saracho e María Lopo, con Claudio Rodríguez Fer, Julio López Cid e Suso Bahamonde, en A Nosa Galiza de Xenebra, Genève, 23 de xaneiro de 2015, ás 19.45 horas.

Participación, por invitación, na celebración do *178 Aniversario de Rosalía de Castro*, organizado pola Fundación Rosalía de Castro e a Radio Galega, Casa Museo de Rosalía de Castro, Padrón, 24 de febreiro de 2015, ás 19.30 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *La primera vez... que no perdí el alma, encontré el sexo*, coordinado por Antonino Nieto, organizada por Ámbito Cultural de El Corte Inglés e o Grupo Editorial Pigmalión, na Sala Ámbito Cultural de El Corte Inglés da Coruña, o martes 17 de marzo de 2015, ás 20 horas.

Participación, por invitación, no recital *Homenagem ao escritor e militante independentista Suso do Páramo*, con Claudio Rodríguez Fer e Isidro Novo, dentro da celebración do Mês da Língua (*Dia das Letras Galegas (17 de maio)* e o *Dia de Camões (10 de junho)*), organizada pola A.C. Mádía Leva!, o 23 de maio de 2015, de 19 a 22 horas, Mádía leva!, Lugo, sábado, 23 de maio de 2015, ás 21 horas.

Participación, por invitación, na presentación de *La primera vez... que no perdí el alma encontré el sexo*, de Antonino Nieto Rodríguez, con Olga Patiño, Dores Tembrás, José Mª Paz Gago, Claudio Rodríguez Fer, Manuel Guisande, Elena Galván, Branca Vilela, o autor da antoloxía e os músicos Campos e Taboada, organizada pola Editorial Sial Pigmalión, na *Feira do libro da Coruña. A historia en letras*, A Coruña, Xardíns de Méndez Núñez, 1 a 10 de agosto de 2015, o venres 7, ás 19.45 horas.

Participación, por invitación, facendo a segunda voz da “Varsoviana para Granell” no *Recital multilingüe de A cabeleira, poema traducido a 35 idiomas*, de Claudio Rodríguez Fer, organizado pola Fundación Eugenio Granell, Museo

Fundación Granell, Pazo de Bendaña, Santiago de Compostela, 6, outubro, 2015, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na presentación de *Una corona para Nefertiti* de Monica O'Reilly, organizada por Ámbito Cultural El Corte Inglés y el Grupo Editorial Sial Pigmalión, con Pati Blanco, Claudio Rodríguez Fer, José María Paz Gago, Luz Pozo Garza e a autora, na Sala Ámbito Cultural de El Corte Inglés, A Coruña, mércores, 11 de novembro de 2015, ás 20 horas.

Participación, por invitación, de *Ostrácia* de Teresa Moure, organizada por Através editora e a Asociación Cultural Cultura do País, con Verónica Martínez Delgado e a autora, en Lar da Asociación Cultural Cultura do País, sexta feira, 20 de novembro de 2015, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Un cesto de mazás*, de Montse Fajardo, con Luís Bará e a autora, organizada pola Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, na Galería Sargadelos de Lugo, o venres 19 de febreiro de 2016, ás 20 horas.

Participación, por invitación, no recital *PonTesía16, A Ponte en poesía*, con Claudio Rodríguez Fer, e os poetas da Ponte, alumnos do IES Blanco Amor, Ángela del Canto, Iago González e Inés Outomuro, presentado por Olga Novo e organizado pola Asociación Cívica e Cultural Vía Vella de Ponte Canedo, coa colaboración da Asociación Andén Primeiro, Asociación Andén Primeiro, Ourense, xoves, 7 de abril de 2016, ás 20.30 horas.

Participación, por invitación, na conferencia "O Lugo de Carvalho Calero e Manuel María", con Claudio Rodríguez Fer, nas Xornadas *Letras Galegas 2017 para Carvalho Calero*, organizadas pola Comisión Pro Carvalho Calero 2017, abril-maio 2016, Ateneo Ferrolán, Ferrol, 25 de maio de 2016, ás 19.30 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *De la garçonne a la pin-up. Mujeres y hombres en el siglo XX*, de Mercedes Expósito García, coa autora e Ana María González Abelleira, organizada por Ediciones Cátedra e a Librería Balmes, Librería Balmes, Lugo, venres 27 de maio de 2016, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Amour fou. Ebrío desván de amores locos*, de Antonino Nieto Rodríguez (coord.), organizada polo Grupo editorial Sial Pigmalión e Ámbito cultural de El Corte Inglés da Coruña, con

Antonino Nieto, Basilio Rodríguez Cañada, Pati Blanco, Elena Galván, Olga Patiño, Claudio Rodríguez Fer e Branca Vilela, o luns 28 de xullo de 2016, ás 20 horas, no espazo Ámbito cultural de El Corte Inglés da Coruña.

Participación, por invitación, na presentación do libro *As Catedrais, portas do misterio* de Xosé Otero Canto, Concello de Ribadeo, Ribadeo, 2016, co autor e Xosé Farruco Graña Lama, Concelleiro Delegado de Cultura do Concello de Ribadeo, na *III Feira do Libro de Ribadeo*, Parque de San Francisco, Ribadeo, domingo 3 de xullo de 2016, ás 20.15 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Rosa tántrica* de Luz Pozo Garza e celebración do mes do 94 aniversario da autora, con Luz Pozo Garza, Olivia Rodríguez, Claudio Rodríguez Fer e Henrique Alvarellos, organizada por Portas Ártabras e Alvarellos Editora, na Coruña, Portas Ártabras, o 6 de xullo de 2016, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Amour fou. Ebrío desván de amores locos*, de Antonino Nieto Rodríguez (coord.), organizada polo Grupo editorial Sial Pigmalión, con Olga Patiño, Carmen Abizanda, Cristina Fiaño, Elena Galván, Chema Paz Gago e Claudio Rodríguez Fer, na *Feira do libro da Coruña*, A Coruña, Xardíns de Méndez Núñez, o venres 5 de agosto de 2016, ás 21.15 horas.

Participación, por invitación, no acto *Homenaxe ás vítimas da represión franquista no concello de Cangas*, organizado polo Concello de Cangas e a Asociación Cultural Memoria Histórica 28 de Agosto, con Claudio Rodríguez Fer, Cangas, 16 de agosto de 2016, no Auditorio Municipal de Cangas, ás 19 horas.

Participación, por invitación, na presentación de *A nosa axenda. 2016-2017* do alumnado da aula virtual de 1º de BAC, dirixido por Miguel Ángel Martínez Quintanar e Felisa Redondo Valín -profesorado- e Andrea Estrella Arias Díaz e Sergio Couso Núñez -alumnado-, dentro do programa “Por 365 días de respecto e igualdade” do Plan Proxecta IES Ánxel Fole, coa directora do centro, Beatriz Fernandez; Lara Méndez, alcaldesa de Lugo; Álvaro Santos, vicepresidente da Deputación de Lugo; Miguel Ángel Martínez, profesor de Filosofía, e Felisa Redondo, profesora de Lingua e literatura españolas, no Salón de actos do IES Ánxel Fole, o mércores 19 de outubro de 2016, ás 11 horas.

Participación por invitación no *Acto de D. Clemente Amago López-Villar y compañeros represaliados en 1936*, na sesión IV Acto Homenaje a familias

represaliadas, organizado pola Asociación por la Recuperación de la Memoria Histórica, Santiago de Abres, sábado 29 de outubro de 2016, 11.15-18 horas, ás 16 horas, no polideportivo municipal, Santido de Abres, Asturias.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe de *A cabeleira (poema en sesenta idiomas)* de Claudio Rodríguez Fer; a cargo de poetas, artistas, filólogos e tradutores; presentado por Nieves Herrero, vicedecana da Facultade de Filosofía, e polo autor; organizado por Cicloxénese expresiva na Facultade de Filosofía da Universidade de Santiago de Compostela, salón de actos, mércores, 30 de novembro de 2016, ás 19 horas.

Participación, por invitación, na “Segunda parte: poesía e recitación” da *Homenaxe a Isaac Díaz Pardo no quinto cabodano*, organizada pola Academia Real Isaac Díaz Pardo, Cemiterio de Boisaca, Santiago de Compostela, o domingo 8 de xaneiro de 2017, ás 12.30 horas.

Participación, por invitación, con Carolina Díaz, na mesa redonda do Acto público *Mimina. Unha vida ao servizo da cultura galega*, Salón de plenos (antiga Axudantía), Concello de Sada, venres 24 de marzo ás 20 horas, organizado pola Asociación Cultural Irmáns Suárez Picallo, en colaboración cos Servizos Sociais do Concello de Sada. Despois da presentación do Caderno de homenaxe a Carmen Arias de Castro Montero, *Mimina: unha vida ao servizo da cultura galega* e antes do acto institucional da entrega á familia do título de Filla Adoptiva de Sada.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Abadessa, oí dizer. Relatos eróticos de escritoras da Galiza*, con Teresa Moure, Isabel Rei Samartim e Eva Xanim, organizado por Através editora e a Librería Trama, na Librería Trama, Lugo, o 21 de xuño de 2017, ás 19.30 horas.

Participación, por invitación, na *Homenaxe a Luís Pimentel en O Vello Cárcere no 60 aniversario do seu falecemento*; con Claudio Rodríguez Fer, Paco Martín e Pilocho; organizada polo concello de Lugo, o Colexio Luís Pimentel e a Anpa do mesmo; presentada por Carmen Basadre, concelleira de Cultura, Turismo, Xuventude e Promoción da Lingua, e coa lectura de poemas de nenas e nenos do Colexio, O Vello Cárcere, Lugo, 22, marzo, 2018, ás 20.30 horas.

Participación, por invitación, no *Recital multilingüe: Poesía sin fronteras*, con Claudio Rodríguez Fer, Université Paris-Est-Marne-la-Vallée, Auditorium BU Georges Perec Cité Descartes, Paris, mercredi 28 mars, 2018, 16-18.30h.

Participación, por invitación, no relatorio “A República das mulleres”, organizado por Contracorriente e o Foro pola Memoria Histórica, O Vello Cárcere de Lugo, sábado, 14 de abril de 2018, ás 12 horas.

Participación, por invitación, na “ceia-debate” “Feminismo em Lugo”, dentro das *Xornadas Experiências militantes*, organizadas por Madia leva! e o Ateneo Libertario-A Engrenaxe, Madia leva!, Lugo, 11 de maio de 2018, ás 21.30 horas.

Participación, por invitación, na presentación do libro *Pazo de Tor* de Luz Pozo Garza, coa autora, Víctor F. Freixanes e Henrique Alvarellos, organizada por Alvarellos Editora e Amigos dos Museos de Galicia, en Portas Ártabras, A Coruña, xoves 7 de febreiro de 2019, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na conferencia “Rosalía de Castro, creadora galega e universal”, dentro do Programa de animación á lectura, organizado pola Secretaría de Estado de Cultura, en colaboración cos Institutos de Ensino Secundario, denominado “Por qué Leer a los Clásicos”, solicitada polo CPI San Tomé do Carballo de Taboada, Lugo, o venres 8 de febreiro de 2019, ás 12 horas.

Participación, por invitación, na presentación de *Ám@me* de Chis Oliveira e Amada Traba, coas autoras e Carmen Simón, organizada pola Editorial Galaxia e a Librería Trama, na Librería Trama, Lugo, o 15 de febreiro de 2019, ás 19 horas.

Participación, por invitación, na conferencia “Rosalía de Castro: creadora galega e universal”, dentro do Programa de animación á lectura, organizado pola Secretaría de Estado de Cultura, en colaboración cos Institutos de Ensino Secundario, denominado “Por qué Leer a los Clásicos”, solicitada polo IES Ánxel Fole, Lugo, o venres 9 de maio de 2019, ás 12 horas.

Participación, por invitación, coa intervención “Miles de mulleres e homes libres” na inauguración do “Espazo feminista” “Abrindo cancelas” da Biblioteca Municipal do Concello de Ribadeo, Sala de Lectura, Biblioteca “EL Viejo Pancho”, Ribadeo, xoves, 20 de xuño de 2019, ás 20 horas.

Participación, por invitación, na charla-recital “Mulleres libertarias, casas-refuxio

e redes de resistencia antifascista”, con Claudio Rodríguez Fer, organizado pola CSA A Cambalhota e CNT de Allariz, A Cambalhota, Allariz, sábado, 20 de xullo de 2019, ás 20 horas.

Participación, por invitación, no recital “Polas vítimas do fascismo”, con Claudio Rodríguez Fer, no acto *O Val do Limia non esquece. Inauguración do monumento às vítimas do fascismo*, organizado polo Comité pola Memória Histórica do Val do Límia sábado, 14 de setembro de 2019, ás 17. 30 horas, curva da Fontaboa, Estrada OU 1202, entre Nigueiroá e Sordos, Bande, Ourense.

Participación, por invitación, no recitado do poema “Autolectura do fulgor” de Luz Pozo Garza, no recital-presentación do libro *Poemas a Valente*, (Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2019) de Saturnino Valladares, na exposición *Valente e a unidade das artes*, organizado pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética e presentado por Claudio Rodríguez Fer, no Pazo de Fonseca, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, venres 27 de decembro de 2019, 19 horas, salón artesoadado mudéxar.

Participación, por invitación, no recitado do poema “Autolectura do fulgor” de Luz Pozo Garza, no recital-presentación do libro *Poemas a Valente*, (Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, 2019) de Saturnino Valladares, organizado pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética e presentado por Claudio Rodríguez Fer, na Librería Biblos de Lugo, o xoves 16 de xaneiro de 2020, ás 20.15.

Presentación de *La mujer del provenir. La mujer de su casa. Edición facsimilar bicentenario 1820-2020* de Concepción Arenal, con Xosé Manuel González Herrán e Zaza Cebayos, organizada polo Ateneo de Santiago e a Vicerreitoría de Comunicación, Cultura e Servizos da USC, Ateneo de Santiago, mércores 12 de febreiro ás 19.30 horas.

Participación, por invitación, con Claudio Rodríguez Fer, no recital “Día das mapoulas libertarias”, Praza Cántigas da Terra, 21 horas, *Roteiro O barrio non esquece 2020*, venres 10 de xullo de 2020, A Coruña.

Conferencia, por invitación, “Mulleres anarquistas nas Atochas”, *IV Xornadas*

anarquistas, organizadas polo Ateneo libertario Xosé Tarrío e o Centro de Estudos Sociais Germinal, A Coruña, 19 de xullo-1 de agosto 2020, o mércores 22 de xullo ás 20 horas na Praza das Mulleres Libres, Rúa Atocha Alta.

Recitado, por invitación, de “O home da memoria amorosa” na celebración do Centenario *Isaac Díaz Pardo 1920-2020*, organizado polo Concello de Sada, Sada, sábado 22 de agosto de 2020, de 12 a 15 horas, no auditorio da Casa da Cultura “Pintor Lloréns”, ás 13 horas. Participación na inauguración da exposición e na entrega da publicación de Isaac Díaz Pardo, *Correspondencia con Carmen Blanco e Claudio Rodríguez Fer* editadas pola A. C. Irmáns Suárez Picallo.

Participación, por invitación, coa lectura de “O soño do Mestre Libertario”, “Compañeiro ancestral Isaac Díaz Pardo”, e “1 Issac 2 Issac”, de Carmen Blanco, Claudio Rodríguez Fer e Luz Pozo Garza, respectivamente, na presentación do libro *Ensamble Isaac* de Pacodíaz, en O Vello Cárcere, Lugo, 24 de setembro ás 20 horas.

Participación, por invitación, na *Leitura continuada de Scórpio* de Ricardo Carvalho Calero, organizada por AGAL, poñendo voz ao tramo 17 asignado, comezo do Capítulo IX. Vídeo *Leitura Continuada de Scórpio* de Ricardo Carvalho Calero, minuto 25.10,

<https://youtu.be/XpYRVuCcxMc>

Publicación 11 de decembro, 2020.

Participación con “Monumento de amor ao inmolados”, baixo o título “Carmen Blanco, Isaac e a memoria”, en *Unha manda de pezas para Isaac*, organizada por Alento Esbravexo. Creación lírico-visual.

<https://mandadepezasparaisaac.blogspot.com/2020/12/carmen-blanco-isaac-e-memoria.html>

Publicación 28 de decembro de 2020.

Conferencia, por invitación, *Rosalía de Castro e a liberdade das mulleres: cantos nas cadeas dos vellos cárceres da vida*, organizada polo Concello de Lugo, auditorio de O Vello Cárcere, Lugo, 25 de febreiro de 2021, de 20 a 21 horas.

Recital poético “Liberdade. O pracer guiando ao pobo”, con Claudio Rodríguez Fer, presentado por Olga Novo e organizado polo IES A Pinguela de Monforte de Lemos, salón de actos, IES A Pinguela, Monforte, xoves, 18 de maio de 2021, de 13-14.15 horas.

Participación por invitación en *Outras voces para as letras de Xela. Carmen Blanco*, Vicepresidencia da Deputación de Lugo-Chantada Comunicación. Lectura dos poemas “(Probas)”, de Xela Arias, e “Imos en distintas direccións” de Carmen Blanco. Videoclip. Creación.

https://youtu.be/zC_tivbqTvY

Publicación 18 de maio de 2021.

“Imos en distintas direccións”, Antonio Giz / Xulio Xiz (ed.), *Aquela nena de Sarria. Xela Arias. Letras galegas 2021*, Lugo, Colectivo Egeria, 2021, p. 129. Exposición. Creación.

Participación por invitación no Recital antifascista, con Claudio Rodríguez Fer, no acto *Presentación Comité de Memoria Histórica da Comarca de Celanova. Recital Carmen Blanco Claudio Rodríguez Fer. Interpretación de cancións de resistencia (Carlos da Aira, Mila da Aira e Arren Sagar)*, Organizado por CNT, C. S. A. A Cambalhota e Comité de Memoria Histórica da Comarca de Celanova, Praza de Abastos, Allariz, sábado 19 de xuño de 2021 ás 19 horas.

<https://www.facebook.com/CSACambalhota/videos/1449433755391661/>

Actuación “Quérote anarquista”, con Claudio Rodríguez Fer, no Día das Mapoulas Libertarias, Roteiro polo barrio das Atochas, As Casas-refuxio das mapoulas libertarias, Praza Cántigas da Terra, A Coruña, sábado 10 de xullo de 2021, de 19 a 23.30 horas, de 20.40 a 23.30, organizado por O Barrio non esquece. Atochas 1937.

Recital poético, con Claudio Rodríguez Fer, na *Homenaxe aos 7 presos asturianos fusilados e soterrados en Celanova en setembro de 1939*, organizado polo Comité de Memoria Histórica da Comarca de Celanova, no Acto no patio do Instituto, que foi patio da Prisión, Celanova, Ourense, sábado 25 de setembro de 2021, ás 12. 55 horas, Prisión e Cemiterio, Celanova, Ourense, 25 de setembro, de 12 a 13. 45.

Recital-conferencia, con Claudio Rodríguez Fer, *Mulleres na memoria. Vivas en nós. Lugo*, dentro do proxecto poético-musical *Mulleres na memoria*, organizado pola Vicepresidencia da Deputación e a Área de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela, o xoves 14 de outubro de 2021, ás 20.30 horas na Casa do Saber da Universidade de Santiago de Compostela.

<https://youtu.be/0IQ0V-z8zj0?t=1832>

Conferencia de celebración do Día das Escritoras *Luz Pozo Garza e Xohana Torres. Ler dúas escritoras diferentes*, organizada polo Ateneo de Santiago, Santiago de Compostela, luns 18 de outubro de 2021, ás 20 horas.

<https://ateneodesantiago.gal/axenda/evento/2111/conferencia-luz-pozo-garza-e-xohana-torres-ler-duas-escritoras-diferentes-de-carmen-blanco>

Recital a dúas voces, con Claudio Rodríguez Fer, *Mulleres na memoria. Vivas en nós. Lugo*, dentro do concerto e posta en escena do proxecto poético-musical *Mulleres na memoria*, organizado pola Vicepresidencia da Deputación e a Área de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela, o domingo 19 de decembro de 2021, ás 20.30 horas no auditorio Gustavo Freire, Lugo.

Participación, por invitación, con “Na utopía viva do Universo (“O esplendor” e “Gaia”), no recital *Poesía pola Terra da Acción Terra* do Campus Terra, no recinto do Campus de Lugo da Facultade de Veterinaria da Universidade de Santiago de Compostela. Día da Terra, venres 22 de abril de 2022, ás 17.30 horas.

Participación, por invitación, na lectura de “Cantiga III” e “Cántiga IV”, de José Ángel Valente, e do fragmento do conto “Ningures”, 2º parágrafo da páxina 167, de Antón Risco, no recital-ruta literaria *Palabras a tres: Risco-Valente-Risco*, organizado pola Fundación Vicente Risco e a Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, Ourense, martes 26 de abril de 2022, de 18 a 21 horas

Presentación, por invitación, de *Cráter* de Olga Novo, con Luís Rei Núñez, organizada pola Feira do Libro de Lugo e Kalandraka Ediciones, Praza Maior, Lugo, martes, 17, maio, 2022, ás 12. 30 horas.

Participación, por invitación, como directora do Comité Científico dos Actos de Celebración do Centenario de Luz Pozo Garza, na *Presentación da Programación polo Centenario do Nacemento de Luz Pozo Garza*, organizada pola Dirección Xeral de Cultura da Xunta de Galicia, con Valentín García Gómez,

secretario xeral de Política Lingüística; Ana Isabel Vázquez, directora da Fundación Cidade da Cultura; Carmen Calviño, subdirectora xeral de Arquivos e Museos; Margarita Ledo Andión, secretaria da Real Academia Galega; Olivia Rodríguez González, comisaria da exposición *Constelación Luz*; Gonzalo Vázquez Pozo, representante da familia de Luz Pozo Garza, e Anxo M. Lorenzo, secretario xeral de Cultura da Xunta de Galicia, no Auditorio Xosé Neira Vilas da Cidade da Cultura, Monte Gaiás, Santiago de Compostela, o martes, 24 de maio

Participación, por invitación, como directora do Comité Científico dos Actos de Celebración do Centenario de Luz Pozo Garza, na Presentación *das Actividades Constelación Luz* e da conferencia inaugural “Luz Pozo Garza e os seus poemas sobre Rosalía de Castro” de Xesús Alonso Montero, con Valentín García Gómez, secretario xeral de Política Lingüística, no Auditorio Xosé Neira Vilas da Cidade da Cultura, Monte Gaiás, Santiago de Compostela, o martes, 21 de xuño de 2022, de 11 a 12 horas.

Participación, por invitación, co poema “Vivimos a Vía Láctea”, na presentación do libro de Pascual Casañ, Manuel Fortes Pérez, Antonino Nieto Rodríguez, Amparo Sánchez Ribes e Mila Villanueva (ed.), *El Camí dels Estels / El Camino de las Estrellas / O Camiño das Estrelas*, Lastura Ediciones, Madrid, 2021, con Javier Pintor Elizalde, Manuel Fortes Pérez e Antonino Rodríguez, acompañados de poetas da obra, na Fundación Luís Seoane, A Coruña, 28 de xuño de 2022,

Participación, por invitación, no recital, Carmen Blanco-Claudio Rodríguez Fer, de inauguración da Exposición *Mujeres libres. Precursoras dun mundo novo. A historia do feminismo libertario en España nos anos 1936-1939*, organizada por A Cambalhota, Fundación Anselmo Lorenzo, CNT Galiza e CNT Allariz, o sábado, 9 de xullo de 2022, ás 19.30, en A Cambalhota, Allariz (Ourense).

Participación, por invitación, con Claudio Rodríguez Fer, dicindo versos e prosas de memoria libertaria, a unha e dúas voces, no *Día das Mapoulas Libertarias. Roteiro polo barrio da Atochas e foliada*, organizado por O barrio non esquece”, no “Roteiro para a recuperación das memorias colectivas do barrio das Atochas e Monte Alto”, na praza Cántigas da Terra, A Coruña, domingo 10 de xullo de 2022, ás 13.30 horas.

Participación, por invitación, co poema “Augua auga auga alba” (Variante de “Isis” de *Un mundo de mulleres*), na Roda poética no Parque do Miño (onde desemboca o Rato) (Tolda) en Lugo, na roda poética e andaina ata a Fábrica da Luz guiada por Adela Figueroa, dentro da Xornada dedicada á Auga, nas *Jornadas de verao. Os quatro elementos*, organizadas por Adegas e a Deputación

de Lugo, Vicepresidencia de Cultura, o domingo 28 de agosto de 2022, de 11 a 14 horas, ás 11 h.

Participación, por invitación, como directora do Comité Científico dos Actos de Celebración do Centenario de Luz Pozo Garza, na Presentación *das Actividades Constelación Luz* e da conferencia inaugural “Luz Pozo Garza e os seus poemas sobre Rosalía de Castro” de Xesús Alonso Montero, con Valentín García Gómez, secretario xeral de Política Lingüística, no Auditorio Xosé Neira Vilas da Cidade da Cultura, Monte Gaiás, Santiago de Compostela, o martes, 21 de xuño de 2022, de 11 a 12 horas.

Participación, por invitación, como directora do Comité Científico dos Actos de Celebración do Centenario de Luz Pozo Garza, nas Xornadas de Peche das *Actividades da Exposición Constelación Luz*, na Presentación do libro catálogo *Constelación Luz. Luz Pozo Garza (1922-2022). Poesía, arte e vida; na* coordinación da mesa Arte e ciencia, con María Novo, Andrés Pociña e Aurora López; e na presentación do documental *Na procura da Luz* de Rosa Taboada, no Auditorio Xosé Neira Vilas, no Arquivo e Biblioteca de Galicia, da Cidade da Cultura, Monte Gaiás, Santiago de Compostela, o martes, 4 de outubro, de 11 a 14 horas.

<https://www.cidadedacultura.gal/gl/evento/xornadas-clausura-conmemoracion-centenario-luz-pozo-garza-1922-2022>

Conferencia de clausura “Corazón Luz. Iluminando artes da beleza sempre en Luz Pozo Garza”, nas Xornadas de Peche das *Actividades da Exposición Constelación Luz*, no Auditorio Xosé Neira Vilas, no Arquivo e a Biblioteca de Galicia, da Cidade da Cultura, Monte Gaiás, Santiago de Compostela, o martes, 4 de outubro, de 11 a 12 horas.

<https://www.cidadedacultura.gal/gl/evento/xornadas-clausura-conmemoracion-centenario-luz-pozo-garza-1922-2022>

Participación, por invitación, na proxección do filme *La ciudad de la Selva. Fuxidos e Guerrilleiros nos montes de Casaio* e no faladoiro co director, Miguel Riaño Roa, e parte do equipo arqueolóxico, organizado por Codex Cinema coa colaboración da Asociación para a Dignificación das Vítimas do Fascismo, en Codex Cinema, Lugo, 14 de outubro de 2022, ás 20.30 horas.

Participación, por invitación, na mesa redonda *Creando comunidades, tecendo pensamento*, con Manolo Dios, Helena González, Ramón Máiz, Bernat Ruitot Serra e Ramón Villares, da Sesión de memoria. Documentación e activismo: un legado revolucionario, nas Xornada *De pioneiras e andainas: María Xosé Agra*

Romero. *Na escoita da xustiza*, coordinada por Carme Adán Villamarín e María Xosé Porteiro García, organizada polo Centro de Documentación en Igualdade e Feminismos do Consello da Cultura Galega, o xoves 27 de outubro de 2022, de 9.30 h a 19.30 horas, ás 17.30, no auditorio do Consello da Cultura Galega en Santiago de Compostela.

http://consellodacultura.gal/mediateca/extras/CCG_ac_2022_xornada-maria-xose-agra.pdf

Presentación da tradución de *Escorpio*, obra orixinal galega de Ricardo Carvalho Calero, con Darío Villanueva, ex-director da Real Academia Española e profesor emérito da Universidade de Santiago de Compostela, moderada por Mariana Muñoz Fernández, da Editorial Cielo Eléctrico, y organizada polo Círculo de Bellas Artes-Casa de Europa e a Editorial Cielo Eléctrico, na Sala María Moliner do Círculo de Bellas Artes, en Madrid, o venres 11 de novembro de 2022, ás 19 horas.

Participación, por invitación, coa intervención científica “Luz Pozo Garza. A ave do Norte”, na sección “Luz Valente”, e coa intervención poética “Atracción Luz” e “Rosa azul”, na sección “Creación de Luz”, na Xornada de celebración do *Centenario de Luz Pozo Garza, poeta cantora de Valente*, organizado polo director da Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética, Claudio Rodríguez Fer, na Cátedra Valente, Biblioteca da Facultade de Filoloxía, Campus Norte da Universidade de Santiago de Compostela, en Santiago de Compostela, o xoves, 17 de novembro de 2022, de 19 a 21 horas.

Publicación no Día Internacional da Muller 8 de marzo de 2023

<https://youtu.be/7aEoGVftHHE>

Participación, por invitación, como directora del Comité Científico de la celebración del centenario de Luz Pozo Garza na presentación da edición facsimilar de *Mensajes de Poesía*, organizada polo Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Hospital de San Roque, Santiago de Compostela, venres 16 de decembro de 2022, ás 18 horas.

Participación, por invitación, na presentación da edición facsimilar dos álbums *Nós, Galicia mártir, Atila en Galicia e Milicianos* de Castelao, conmemorativa dos 50 anos de Ediciones Akal, con Jesús Espino, director de Edición de Akal, e Claudio Rodríguez Fer, poeta, organizada por Ediciones Akal e o Museo do Pobo Galego, no Auditorio do Museo do Pobo Galego en San Domingos de Bonaval, Santiago de Compostela, xoves 9 de febreiro de 2023, ás 19 horas.

Participación, por invitación, na presentación da tradución literaria da novela *Escorpio* de Ricardo Carvalho Calero, con Darío Villanueva, da Real Academia Española, e Carmen Blanco, tradutora da obra; acompañados por Concepción Fernández, da Editorial Cielo Eléctrico, e presentados por José Manuel González Herrán, directivo do Ateneo; organizada pola Editorial Cielo Eléctrico e o Ateneo de Santiago, coa colaboración de Afundación. Obra social Abanca. Cultura por Alimentos, no Auditorio de Afundación, Santiago de Compostela, martes 14 de febreiro de 2023, ás 19.30 horas.

<https://ateneodesantiago.gal/mediateca/recurso/1199/video-da-presentacion-do-libro-escorpio-de-ricardo-carvalho-calero>

Participación, por invitación, na presentación da edición facsimilar dos álbums *Nós, Galicia mártir, Atila en Galicia e Milicianos* de Castelao, conmemorativa dos 50 anos de Ediciones Akal, con Claudio Rodríguez Fer, poeta, organizada por Ediciones Akal e Berbiriana, na librería Berbiriana, A Coruña, xoves 16 de febreiro de 2023, ás 19 horas.

Participación, por invitación, na presentación da edición facsimilar dos álbums *Nós, Galicia mártir, Atila en Galicia e Milicianos* de Castelao, conmemorativa dos 50 anos de Ediciones Akal, con Claudio Rodríguez Fer, poeta, organizada por Biblos, na librería Biblos, Lugo, mércores 1 de marzo de 2023, ás 20.15 horas.

Participación, por invitación, na presentación da edición facsimilar dos álbums *Nós, Galicia mártir, Atila en Galicia e Milicianos* de Castelao, conmemorativa dos 50 anos de Ediciones Akal, con Claudio Rodríguez Fer, poeta, e presentación do doutor Manuel Peña-Rey Bouzas, organizada por Ediciones Akal e Tanco, na librería Tanco, Ourense, mércores 15 de marzo de 2023, ás 19.30 horas.

Participación, por invitación, coa intervención “Isabel de Castro e Andrade (1528-1582)”, no Cortexo cívico de Pontedeume en conmemoración dos 650 anos da *Crónica troiana* de Fernán Martís 1373-2023. Día das Letras Galegas, organizado polo Ateneo Fernán Martís e o Colectivo Terra en Pontedeume, mércores, 17 de maio de 2023, 12-14 horas, nos Xardíns de Lombardero ante foto de integrantes de As Irmandades da Fala no Xardín en 1916, ás 12 horas.

Participación, por invitación, coa intervención “Harmonía Alegría Anarquía”, na celebración do Día das Mapoulas Libertarias, con Claudio Rodríguez Fer na actuación “Ámote anarquista”, 10 de xullo de 2023, ás 21 horas, Barrio das Atochas, A Coruña.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe de Santiago de Compostela de Presentación de *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)* de Claudio Rodríguez Fer, co autor, Armando Requeixo, o secretario xeral de Política Lingüística da Xunta de Galicia e 26 recitadores, na celebración do Día Internacional da Tradución, no Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Hospital de San Roque, Santiago de Compostela, venres, 29 de setembro de 2023, ás 18 horas.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe de Ourense de Presentación de *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)* de Claudio Rodríguez Fer, co autor, Laura Paz Fentanes e 16 recitadores, no Liceo de Ourense, Ourense, mércores, 15 de novembro de 2023, ás 20 horas.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe de Lugo de Presentación de *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)* de Claudio Rodríguez Fer, co autor, 19 recitadores e a Performance de “Os sen nome” con dramaturxia de Paloma Lugilde, na Casa do Saber da USC, Lugo, xoves, 21 de decembro de 2023, ás 19 horas.

Participación, por invitación, co dicir do poema “O home da memoria amorosa”, na presentación do número 25 do XXV Aniversario de *Xistral. Revista lucense de creación poética*, editada pola Área de Cultura, Turismo e Promoción da lingua do Concello de Lugo, no Auditorio de O Vello Cárcere de Lugo, Lugo, martes 20 de febreiro de 2024, ás 20 horas.

Participación, por invitación, dicindo “ELA -poema 2” de *Poemas do SI e NON*, de Álvaro Cunqueiro, na cerimonia de entrega da placa de Cunqueiriano de Honra a Claudio Rodríguez Fer, nos actos do Cemiterio Vello e da Casa do Concello da cidade de Mondoñedo, Mondoñedo, Lugo, 28 de febreiro de 2024, de 11 a 14 horas, ás 12 horas.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe do Ateneo Atlántico de Vigo de Presentación de *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)* de Claudio Rodríguez Fer, co autor, o fotógrafo Anxo Cabada e 20 recitadores, e dicindo a dúas voces o poema “Un tranvía chamado Urania” de Claudio Rodríguez Fer, na Biblioteca da Escola Municipal de Artes e Oficios de Vigo, o mércores 13 de marzo de 2024, ás 19.30 horas.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe da Casa de Galicia en Madrid de Presentación de *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)* de Claudio Rodríguez

Fer, co autor, o poeta Antonino Nieto Rodríguez e 12 recitadores, na Sala Emilia Pardo Bazán, Casa de Galicia, Madrid, luns 1 de abril de 2024, ás 19.30 horas; na inauguración do Ciclo poético *Apuntes para no disolverse en la común semilla del tiempo*, organizado por Antonino Nieto Rodríguez, coa lectura dos poemas “Vivimos a Vía Láctea” e “Son humana. A Tota Paria Tota Excelencia (Variación para a Casa de Galicia en Madrid)” de “A Tota Paria Tota Excelencia” de *Un mundo de mulleres*.

Participación, por invitación, con “Poesía: libre alimento amor. Jardines de alegría” na lectura poética colectiva *Se agota el tiempo (Mixturas)* nos Jardines do Edificio Sabatini do Museo Reina Sofía, organizada polo Museo Reina Sofía, en Madrid, o sábado 6 de abril de 2024, de 10 a 13 horas, dentro da Xornada *Rebelión poética por el clima. Cartas filmicas para Voces del Extremo* do Seminario *Prácticas filmicas* do Programa de Estudios Propios *Tejidos Conjuntivos* do Museo Reina Sofía, Madrid, 6 de abril de 2024, de 10 a 21 horas.

<https://www.museoreinasofia.es/actividades/rebelion-poetica-clima>

<https://we.tl/t-vR9Cy6jw7H>

<https://www.museoreinasofia.es/multimedia/isaias-grinolo-agota-tiempo>

Participación, por invitación, coas palabras “Creación e memoria pola liberdade”, nas “Palabras” do xantar no Hotel Méndez Núñez de Lugo, da *Homenaxe a Xesús Alonso Montero no seu 95 aniversario*, organizada polo Instituto Lucus Augusti, de 14 a 20.30 horas, Lugo, 19 de abril de 2024, 12 a 20.30 horas.

Participación, por invitación, coa lectura de “As Troianas” e “Andrómaca” con variacións, na *Homenaxe das asociacións galegas da memoria a Telmo Comesaña no seu 90 aniversario*, Prazas de Xoán Carballeira, Bouzas, Vigo, 20 de abril de 2024, tarde.

Participación, por invitación, con “Eo Carmen” (variación do texto do “Prólogo”) na presentación do libro de Beatriz Pin e Antón Cando *Entre nós e o Eo*, cos autores, Claudio Rodríguez Fer e María Cando, Centro de Interpretación do Eo, Fonte, Baleira, Lugo, domingo, 26 de maio de 2024.

Participación, por invitación, coa intervención “Paces. Saúde e memoria de liberdade total. Sardiñas e cereixas”, na celebración do Día das Mapoulas Libertarias, ás 19.30 horas, na Praza Cántigas da Terra, no Roteiro O Barrio non esquece, o 10 de xullo de 2024, de 19 a 21 horas, Barrio das Atochas, A Coruña.

Participación, por invitación, co recital “Mulleres resistentes europeas”, con Nereida Canosa, Carmen Rodeja e Mónica Borrás, no acto de inauguración da exposición *Mulleres resistentes. Mulleres europeas en loita contra o fascismo 1936-1945*, organizada pola Asociación para a Recuperación da Memoria Histórica na Casa Museo Casares Quiroga, do 5 de setembro ata o 30 de outubro, coa colaboración do Concello da Coruña e as Casas Museo, na entrada da Casa Museo Casares Quiroga, A Coruña, xoves 5 de setembro de 2024, ás 19 horas.

<https://www.coruna.gal/web/gl/actualidade/novas/nova/o-concello-e-asociacion-para-a-recuperacion-da-memoria-historica-promoven-un-mapa-da-memoria-da-suceso/1453875439097>

Participación, por invitación, co recital “Homenaxe ás vítimas do fascismo”, con Claudio Rodríguez Fer, na *Homenagem às Vítimas do fascismo no Val da Limia. Inauguración do segundo monumento na curva de Fonteboa*, organizada polo Comité pola Memória Histórica do Val do Limia, na Curva da Fonteboa, K2, estrada OU-1201 Bande-Nigueiroá, Ourense, domingo 22 de setembro de 2024 ás 17.30 horas.

<https://we.tl/t-BIZOE0vvB8>

Participación, por invitación, co recital “Seres humanos con sentires e sentidos”, con Claudio Rodríguez Fer, na Sesión Pública do *I Encontro SOS Castelo de Navia*, organizado pola A. V. Irmandade Navega, en colaboración co GDR3, sábado 28 de setembro de 10-30 a 19 horas, Meiroi, Ancares lucenses, Navia, Lugo, de 18 a 18.30 horas.

Participación, por invitación, no Recital multilingüe de Pontevedra. Biblioteca Pública de Pontevedra Antonio Odriozola, de Presentación de *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)*, de Claudio Rodríguez Fer, co autor, a directora da Biblioteca Pública Antonio Odriozola de Pontevedra, María Pilar Fernández Ruiz, e 18 recitadores, no Salón de Actos da Biblioteca Pública do Estado Antonio Odriozola de Pontevedra, Pontevedra, o luns, 28 de outubro de 2024, ás 19 horas.

Participación, por invitación, con Claudio Rodríguez Fer, no recital poético en homenaxe ás persoas represaliadas, xunto coa música de Xosé Luís Rivas “Mini”, na inauguración da obra do artista Álvaro de la Vega, en memoria das vítimas da Guerra Civil e da ditadura franquista, no acto organizado pola área de Participación e Servizos para a Veciñanza do Concello de Lugo, no Cemiterio Municipal de San Froilán, Lugo, xoves 21 de novembro de 2024, ás 17 horas.

Participación, por invitación, na presentación da novela de João Lousada *Todas as crianças foram antes adultos (mas poucas se lembran)*, co autor, organizado por Através Editora e o Centro Social Mádía Leva!, no local do C. S. Mádía Leva! En Lugo, o venres 9 de xaneiro ás 20 horas.

Participación, por invitación, co recital de creación individual “Na liberdade da vida” (CB) e “Unión libre de vida e poesía” (CRF) dito a dúas voces orais, na sección de parellas “O que mutuos somos”, con Claudio Rodríguez Fer, dentro de *Alguén que respira! VIII Festival de Poesía para Corpo Principal. 2025*, Teatro Principal, Santiago de Compostela, 20-21-22 de marzo de 2025, o xoves 20 de marzo de 2025, de 19 a 20 horas.

<https://www.compostelacultura.gal/espectaculos/evento/o-que-mutuos-somos-%C2%B7-rodr%C3%ADguez-fer-blanco>

Participación, por invitación, no recital do Día da Poesía, con Claudio Rodríguez Fer, Adina Ioana Vladu, Cristina Fiaño, Cynthia Menéndez, Mateo Buján + Micro Aberto (de creacións propias ou lectura de poemas doutros / as poetas), organizado por Laura Paz Fentanes na Biblioteca Pública de Pontevedra Antonio Odriozola. Presentación da directora da Biblioteca e presenza do conselleiro de Cultura, Xuventude e Lingua, José López Campos, quen inaugurou o acto institucional de celebración da poesía, acompañado do director xeral de Cultura, Anxo Lorenzo, Salón de Actos da Biblioteca Pública de Pontevedra Antonio Odriozola, Pontevedra, 21 de marzo de 2025, ás 19 horas.

Presentación, por invitación, do Libro ENSAMBLEISAAC. ¿O museo dun libro ou o libro dun museo? Castelo de Santa Cruz-Oleiros. Conversa aberta, con Pacodíaz, Luz Darriba, Claudio Rodríguez Fer e Alejandra Díaz, Feira do libro de Lugo, sábado, 17 de maio de 2025 de 13 a 14 horas. Lectura de “O soño do Mestre Libertario” e “O home da memoria amorosa”.

Presentación, por invitación, do autor Manuel Monge González, na presentación actualizada do seu libro *Os restos do franquismo en Galiza. Exaltación, honras, privilexios e distincións a golpistas, franquistas e criminais*, no C S Mádía Leva!, en Lugo, o venres 23 de maio de 2025, ás 20 horas.

Recital “Amor contra morte”, con Claudio Rodríguez Fer, conducido por José Carlos Ulloa e presentado por Ana Traseira, en “Paso a dous”, LUGOPOÉTICA, organizado por Egeria, en colaboración coa Xunta de Galicia e a Universidad

Nacional de Educación a Distancia, no Salón de Actos da UNED de Lugo, Lugo, xoves 16 de outubro de 2025, de 18.30 a 20 horas.

<https://www.youtube.com/watch?v=PVbuEdFhY1c>

<https://extension.uned.es/logout>

TRADUCCIÓN LITERARIA

SÍNTESE DAS CARACTERÍSTICAS

TIPOLOXÍA

Tradución literal de ensaio literario e histórico e de creación en prosa e verso.

Tradución con recreacións, versións e paráfrases.

Autotradución literal e con actualización e recreación do galego ao castelán de ensaio e creación en prosa e verso.

Publicación co nome Carmen Blanco e co heterónimo Emma Luaces.

AUTORES E LINGUAS

Traducións do galego ao castelán de Rosalía de Castro, Manuel Antonio, Luís Pimentel, Ricardo Carvalho Calero (orixinal en galego reintegrado co portugués), Luz Pozo Garza.

Traducións do castelán ao galego de Concepción Arenal, Rosalía de Castro, Luis Cernuda, Luís Pimentel, Isaac Díaz Pardo, José Ángel Valente, José Agustín Goytisolo, Raúl Henao, Luis Lamela, Antonio Gamoneda.

Tradución do portugués ao galego e castelán de Fernando Pessoa

Tradución do grego ao galego de Safo.

BIBLIOGRAFÍA E WEBGRAFÍA

PUBLICACIÓNS EN LIBROS

INDIVIDUAIS

Carmen Blanco (ed.), *Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos. Rosalía de CASTRO, MANUEL ANTONIO, Luís PIMENTEL, Luz POZO GARZA*, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, Barcelona, 2005. Tradución do galego ao castelán, selección e prólogo, pp. 7-26. ISBN 84-8109-565-6.

Ricardo Carvalho Calero, *Escorpio*, Colección Narrativa. Editorial Cielo Eléctrico, Madrid, 2022. Tradución do galego reintegrado para o castelán e prólogo en español (pp. 7-12). 345 pp. ISBN: 978-84-125191-1-2.

COLECTIVOS

“Ninguén está só”, *Ninguén está só*, Lugo, Amnistía Internacional / TrisTram, 2001, pp. 9-13. Catro versións ao galego do poema de José Agustín GOYTISOLO “Nadie está solo”. ISBN 84-89377-27-8. Tradución do castelán ao galego.

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, Carmen BLANCO et ALIUS, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, p. 27-32. ISBN 978-84-96067-35-6. Tradución do grego ao galego. Versión.

“Lugar *alén*. Una vereda en la que escuchar las *Cántigas* de Valente”, Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Valente: el fulgor y las tinieblas*, Editorial Axac, Lugo, 2008, pp. 153-168. ISBN 84-935495-7-6. Autotradución do galego ao castelán con actualización e recreación. Ensaio.

“Donde no hay Estado ni Dios ni Poder” e “El fuego negro de la apostasía”, *Certamen de literatura atea*, Biblioteca Social La Colmena, Tenerife, 2009, ISBN 978-84-934762-6-7, pp. 10-11. Autotradución. Prosa. Creación.

“Tú a Roma y yo a Compostela”, *Il certamen de literatura atea*, Biblioteca social La colmena, La Laguna, Tenerife, 2010, p. 12. ISBN 978-84-937144-8-2. Autotradución. Prosa. Creación.

"La Señora de los Grandes Ojos", "La Puta de Babilonia", "Venus", "Afrodita", "Libertad", "Lobo llévame" e "Vienes hija" en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (ed.), *Guía viva de ortodoxos y heterodoxos en la poesía contemporánea gallega*, Endymiión, Madrid, 2012, pp. 197-206. ISBN 978-84-7731-542-1. Autotradución do galego ao castelán. Verso. Creación.

“Principios para siempre (Fragmentos de atracción total)”, en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *La primera vez... que no perdí el alma, encontré el sexo*, Sial Pigmalión, Madrid, 2014, pp. 75-79. ISBN 978-84-15916-90-1. Autotradución do galego ao castelán. Prosa. Creación.

“Lobo loco”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Amour fou. Ebrío desván de amores locos*, Grupo Editorial Sial Pigmalión, Madrid, 2016, pp. 108-113. ISBN 978-84-16447-55-8. Autotradución do galego ao castelán. Verso. Creación.

“Los amantes de las catedrales”, en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Inmortal amor mortal. De la ceniza, la máscara*, Endymiión, Madrid, 2017, pp. 140-143. ISBN 978-84-16447-98-5. Autotradución con recreación do galego ao castelán. Prosa. Creación.

Recital poético de clausura, por invitación, “Hildegarts vivas nas carballeiras: miles de mulleres para outras auroras”, acompañada polo violín de Estrela Gómez Viñas, no *Congreso Centenario Hildegart Rodríguez Carballeira*, coordinado por Eliseo Fernández e organizado polo Ateneo Ferrolán e a Comisión para a Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, coa colaboración da Deputación da Coruña, a Fundación Anselmo Lorenzo e a Marcha Mundial das Mulleres, Casa Casares Quiroga, A Coruña, 4 de decembro de 2014, Ateneo de Madrid, Madrid, 9 de decembro de 2014 e Auditorio do Ateneo Ferrolán, Ferrol, 5, 6 e 7 de decembro de 2014, Auditorio do Ateneo Ferrolán, Ferrol, o domingo 7 de decembro ás 19 horas.

<http://congresohildegart.ateneoferrolan.org/>

Recital “Hildegarts vivas nas carballeiras: miles de mulleres para outras auroras”, Eliseo FERNÁNDEZ (coord.), *Actas do Congreso do Centenario de Hildegart Rodríguez Carballeira (1914-1933)*, Ateneo Ferrolán-Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, 2017, pp. 311-330. DP C-155-2017. Autotradución con recreación do galego ao castelán. Verso. Creación.

“Estranxeira na súa patria: catro poetas. Rosalía. Manuel Antonio. Pimentel. Pozo Garza”, Armando REQUEIXO (ed.), *Sobre letras e signos. Estudos en homenaxe a Anxo Tarrío Varela*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2017, pp. 175-187, ISBN 978-84-453-5251-9. Autotradución con actualización e recreación. Ensaio. Con traducións do castelán ao galego de versos de Rosalía de Castro, Luís Pimentel e Luz Pozo Garza.

“Nuevas noches nuestras”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Imposible no comerse (en el volcán de los amores canallas)*, Lastura Ediciones, Ocaña, Castilla La Mancha, 2019, pp. 61-65. ISBN 978-84-949652-5-8. Autotradución do galego ao castelán. Prosa. Creación.

“Te quiero dijo Tigridia”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *De las sogas de la felicidad, el amor, por ejemplo: para no vencernos nunca*, Lastura ediciones, Madrid, 2020, pp. 72-73. ISBN 978-84-121423-4-1. Autotradución con recreación do galego ao castelán. Prosa. Creación.

“A escritora do bo por coñecer / La escritora de lo bueno por conocer”, María Paz GARCÍA RUBIO / José Francisco MÉNDEZ GARCÍA (coord.), *Concepción Arenal. A conciencia da razón*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, pp. 52-65. ISBN 978-84-18445-09-5. Catálogo da exposición, Sala de exposicións, Colexio de Fonseca, 24 de setembro-12 de decembro 2020, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, organizada pola Vicerreitoría de Igualdade, Cultura e Servizos da Universidade de Santiago de Compostela. Autotradución do galego ao castelán de ensaio. Tradución do castelán ao galego de poesía de Concepción Arenal

“A tola na azotea extrae a pedra da loucura mala do poder”, Mayda BUSTAMANTE (Selección y edición), *Alejandra Pizarnik y sus múltiples voces. 85 voces amigas se abrazan al privilegio de celebrar tu 85 aniversario*, Ediciones Huso, Colección Homenaje, Madrid, 2021, pp. 337-339. ISBN 978-84-123016-6-3. Autotradución con recreación. Verso. Creación.

Participación, por invitación, con el relatorio-recital “Alegría total” na sesión de clausura “Poética de la naturaleza y el paisaje”, con Esther Ramón e Marina Patrón Sánchez, moderadora, en las Jornadas Internacionales *Poéticas mediterráneas 2021*, organizadas polo grupo de investigación UCM Poéticas de la Modernidad: de la Edad Media a José Ángel Valente, Paraninfo de la Facultad de Filología, 21-22 de abril. Día de las Letras. Universidad Complutense de Madrid, o 22 de abril de 2021, de 18.30 a 20.00 horas. Autotradución. Verso. Creación.

<https://www.ucm.es/poeticasdelamodernidaducm/poeticas-mediterraneas-2021>

“Alegría total”, “Poética de la naturaleza y el paisaje”, Marta LÓPEZ VILLAR y Marina PATRÓN SÁNCHEZ (ed.), *Poéticas mediterráneas 2021*. Colección poéticas de la modernidad, Bala perdida, Madrid, 2021, pp. 285-300. ISBN: 978-84-123610-8-7. Autotradución. Verso. Creación.

PUBLICACIONES EN REVISTAS

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 4, Sada, A Coruña, 1999, pp. 61-83. Versión. Co heterónimo Emma Luaces.

“<Canto fondo> por José Ángel Valente”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 31-34. Tradución do castelán ao galego.

“<A cantora> por Raúl Henao”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 395-397. Tradución do castelán ao galego. Co heterónimo Emma Luaces.

“O paseo de Mercedes Romero Abella”, por Luís Lamela, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 63-72. Tradución do castelán ao galego.

“Memoria das causas xustas para mellorar o presente. Anotacións con versións de Isaac Díaz Pardo”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 25, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2014, p. 14. Tradución do castelán ao galego.

“Safo nos nosos hortos”, “Suplemento Culturas”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-11-1999. Versión do grego ao galego.

“Quérote libre. Versión galega da canción 10 de Agustín García Calvo”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 33, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2022, p. 32.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/29449>

“Pensando na liberdade. Dúas versións de Negro spirituals VI, 1961, de Antonio Gamoneda”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 34, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2023, pp. 24-26. Tradución español-galego.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/31011>

“Calar, cantar, escribir e ler linguas de longa vida. Versións de tres poéticas:

Rosalía, Pessoa e Cernuda”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 34, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2023, pp. 56-61. Co heterónimo Emma Luaces. Tradución español-galego e portugués-galego.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/31011>

“Poesía plástica: mareas surrealistas nos títulos de Granell”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 36, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2025, pp. 35-44.

<https://minerva.usc.gal/entities/publication/516348c8-17c1-44dd-8b5e-609b1e91df79>

Comisariado e Comité asesor e científico de exposicións

Comisaria da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, organizada pola Vicerreitoría de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela nas actividades de *Lugo cultural* na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria no Campus de Lugo de marzo a maio do 2009, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2009. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

Comisaria da exposición “Uxío Novoneyra” nas *Xornadas Canto de Permanencia. Semana da Lectura*, Organizadas pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega, en colaboración coa Vicepresidencia Primeira Cultura da Deputación de Lugo, Sala de Exposicións do Pazo de San Marcos, Lugo, 24-28, maio, 2010.

Asesoría da exposición de Claudio Rodríguez Fer, *Corpoética, mostra de poesía verbal, visual, obxectual, corporal, postal e audiovisual dividida en catro seccións temáticas: Utopías, Corpoemas, Cinepoesía e Hidromemoria*, Santiago de Compostela, Fundación Granell, 12 de abril -10 de xuño, 2018.

Dirección do Comité científico da Exposición *Constelación Luz. Luz Pozo Garza (1922-2022), poesía, arte e vida*, de Olivia Rodríguez González, Comisaria, e das actividades e dos actos de celebración do centenario do nacemento da escritora. Biblioteca e Arquivo de Galicia, Cidade da Cultura, Santiago de Compostela, do 21 de xullo ao 1 de outubro de 2022.

Carmen Blanco & Olivia Rodríguez (ed.), *Constelación Luz. Luz Pozo Garza. 1922-2022. Poesía, arte e vida*. Catálogo, Santiago de Compostela, Arquivo de

Galicia, Xunta de Galicia, 2022, 158 pp. 978 84 453 5421.

Deseño e ilustración

Deseño:

Claudio Rodríguez Fer, *Tigres de ternura*, Cooperativa Reprografía 1846, Santiago de Compostela, 1981, pp. 65.

Premio da Crítica Española 1981.

2ª edición Cooperativa Reprografía 1846, Santiago de Compostela, 1982. (Con separata en castelán e marcapáxinas ilustrado).

3ª edición Ediciones El Paisaje, Aranguren, Biscaia, 1983. (Edición pirata).

7ª edición web, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 26, Lugo, 2021, pp. 102, edición de Olga Novo e maquetaxe de Cristina Fiaño.

<https://www.unionlibre.org/artigos/Tigres%20de%20ternura.pdf>

<https://www.unionlibre.org/indices/numeros.htm>

Creación: deseño, caligrafía e debuxo.

Creación do logotipo da revista *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 1996.

<https://www.unionlibre.org/indices/numeros.htm>

Claudio Rodríguez Fer, "Soneto xerminal", en "Tres sonetos visuais", *Ultragráfico*, 24, setembro, 2017. Deseño: trazos gráficos.

<http://ultragrafico.expoplanetarium.net/tres-sonetos-visuais>

Exposto en "Sonetos sonámbulos", Claudio Rodríguez Fer, *Corpoética, mostra de poesía verbal, visual, obxectual, corporal, postal e audiovisual dividida en catro seccións temáticas: Utopías, Corpoemas, Cinepoesía e Hidromemoria*, Santiago de Compostela, Fundación Granell, 12 de abril -10 de xuño, 2018.

Publicado en Claudio Rodríguez Fer, *Corpoética*, Catálogo da exposición, con imaxes de Claudio Rodríguez Fer, deseño de Cristina Fiaño e textos de Lily

Litvak, Olga Novo, Manuel Fernández Rodríguez e Antonio Gamoneda, Santiago de Compostela, Fundación Eugenio Granell, 2018, 101 pp.

“O soño do Mestre Libertario”. Manuscrito e transcripción, Pacodíaz, *Memorial Ensembleisaac*, Museo Castelo de Santa Cruz, Oleiros. Inauguración con vocación de perennidade o 18 de xullo de 2020.

Ilustración:

Claudio Rodríguez Fer, *Historia da lúa*, Editorial Galaxia, Vigo, 1984. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *Vulva*, Libros da Cebra, Lugo, 1990. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *Manifesto por un movemento vital*, Lugo, 1990. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *A muller núa*, Editorial Compostela, Santiago de Compostela, 1992. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 35 idiomas)*, A Tola Soñando 1, Santiago de Compostela, 2015. Edición ampliada. Creación: debuxo e caligrafía.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 60 idiomas)*, A Tola Soñando 1, Santiago de Compostela, 2016. Edición ampliada. Creación: debuxo e caligrafía.

Claudio Rodríguez Fer, *Pai meu (Amén, camarada)*, Postal, 2017. Creación: fotografía.

Claudio Rodríguez Fer, *Pai meu (Amén, camarada)*, *A tola soñado* 8, 2019. Orixinal galego e traducións ao castelán, inglés, francés, italiano, grego, ruso e esperanto. Creación: fotografía.

Claudio Rodríguez Fer, *Pai meu (Amén, camarada), A tola soñado* 8, 2020. Orixinal galego e traducións ao portugués, castelán, francés, italiano, catalán, romanés, inglés, alemán, gaélico irlandés, galés, bretón, éuscaro, grego, ruso e esperanto. Creación: fotografías.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)*, Edicións Fervenza, Pontevedra, 2023. Edición ampliada. Creación: debuxo e caligrafía. 978-84-19840-05-9.

Canción

“Marchando máis alá. Himno Galego da Marcha Mundial das Mulleres”. Voz de Pilocho e música de Milladoiro, 2000.

“Mans mais” (“Magnificat”), Carmen PENIM, *Herdeiras*, Inquedanzas Sonoras, Moaña, Pontevedra, 2017, p. 92.

Audiovisual

O tempo da memoria, documental de Jorge Gil, A Coruña, 2009.

“Madres de nós” en *Muller(es)mulleres*, documental dirixido por Inés Pintor, SocialDocs. Comunicación necesaria, A Coruña, 2016. Creación.

Outras voces para as letras de Xela. Carmen Blanco, Vicepresidencia da Deputación de Lugo-Chantada Comunicación. Lectura dos poemas “(Probas)”, de Xela Arias, e “Imos en distintas direccións” de Carmen Blanco. Videoclip. Creación e interpretación.

https://youtu.be/zC_tivbqTVY

Publicación 18 de maio de 2021.

TRADUCCIÓN LITERARIA

SÍNTESE DAS CARACTERÍSTICAS

TIPOLOXÍA

Tradución literal de ensaio literario e histórico e de creación en prosa e verso.

Tradución con recreacións, versións e paráfrases.

Autotradución literal e con actualización e recreación do galego ao castelán de ensaio e creación en prosa e verso.

Publicación co nome Carmen Blanco e co heterónimo Emma Luaces.

AUTORES E LINGUAS

Traducións do galego ao castelán de Rosalía de Castro, Manuel Antonio, Luís Pimentel, Ricardo Carvalho Calero (orixinal en galego reintegrado no portugués), Luz Pozo Garza.

Traducións do castelán ao galego de Concepción Arenal, Rosalía de Castro, Luis Cernuda, Luís Pimentel, Isaac Díaz Pardo, José Ángel Valente, José Agustín Goytisolo, Raúl Henao, Luis Lamela, Antonio Gamoneda.

Tradución do portugués ao galego e castelán de Fernando Pessoa

Tradución do grego ao galego de Safo.

BIBLIOGRAFÍA E WEBGRAFÍA

PUBLICACIÓN EN LIBROS

INDIVIDUAIS

Carmen Blanco (ed.), *Extranjera en su patria. Cuatro poetas gallegos. Rosalía de CASTRO, MANUEL ANTONIO, Luís PIMENTEL, Luz POZO GARZA*, Galaxia Gutenberg / Círculo de Lectores, Barcelona, 2005. Tradución do galego ao castelán, selección e prólogo, pp. 7-26. ISBN 84-8109-565-6.

Ricardo Carvalho Calero, *Escorpio*, Colección Narrativa. Editorial Cielo Eléctrico, Madrid, 2022. Tradución do galego reintegrado para o castelán e prólogo en español (pp. 7-12). 345 pp. ISBN: 978-84-125191-1-2.

COLECTIVOS

“Ninguén está só”, *Ninguén está só*, Lugo, Amnistía Internacional / TrisTram, 2001, pp. 9-13. Catro versións ao galego do poema de José Agustín GOYTISOLO “Nadie está solo”. ISBN 84-89377-27-8. Tradución do castelán ao galego.

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, Carmen BLANCO et ALIUS, *Do amor e da literatura*, Ediciones Linteo, Ourense, 2007, p. 27-32. ISBN 978-84-96067-35-6. Tradución do grego ao galego. Versión.

“Lugar *alén*. Una vereda en la que escuchar las *Cántigas* de Valente”, Claudio RODRÍGUEZ FER (ed.), *Valente: el fulgor y las tinieblas*, Editorial Axac, Lugo, 2008, pp. 153-168. ISBN 84-935495-7-6. Autotradución do galego ao castelán con actualización e recreación. Ensaio.

“Donde no hay Estado ni Dios ni Poder” e “El fuego negro de la apostasía”, *Certamen de literatura atea*, Biblioteca Social La Colmena, Tenerife, 2009, ISBN 978-84-934762-6-7, pp. 10-11. Autotradución. Prosa. Creación.

“Tú a Roma y yo a Compostela”, *Il certamen de literatura atea*, Biblioteca social La colmena, La Laguna, Tenerife, 2010, p. 12. ISBN 978-84-937144-8-2. Autotradución. Prosa. Creación.

"La Señora de los Grandes Ojos", "La Puta de Babilonia", "Venus", "Afrodita", "Libertad", "Lobo llévame" e "Vienes hija" en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (ed.), *Guía viva de ortodoxos y heterodoxos en la poesía contemporánea gallega*, Endymión, Madrid, 2012, pp. 197-206. ISBN 978-84-7731-542-1. Autotradución do galego ao castelán. Verso. Creación.

“Principios para siempre (Fragmentos de atracción total)”, en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *La primera vez... que no perdí el alma, encontré el sexo*, Sial Pigmalión, Madrid, 2014, pp. 75-79. ISBN 978-84-15916-90-1. Autotradución do galego ao castelán. Prosa. Creación.

“Lobo loco”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Amour fou. Ebrío desván de amores locos*, Grupo Editorial Sial Pigmalión, Madrid, 2016, pp. 108-113. ISBN 978-84-16447-55-8. Autotradución do galego ao castelán. Verso. Creación.

“Los amantes de las catedrales”, en Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Inmortal amor mortal. De la ceniza, la máscara*, Endymiión, Madrid, 2017, pp. 140-143. ISBN 978-84-16447-98-5. Autotradución con recreación do galego ao castelán. Prosa. Creación.

Recital poético de clausura, por invitación, “Hildegarts vivas nas carballeiras: miles de mulleres para outras auroras”, acompañada polo violín de Estrela Gómez Viñas, no *Congreso Centenario Hildegart Rodríguez Carballeira*, coordinado por Eliseo Fernández e organizado polo Ateneo Ferrolán e a Comisión para a Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, coa colaboración da Deputación da Coruña, a Fundación Anselmo Lorenzo e a Marcha Mundial das Mulleres, Casa Casares Quiroga, A Coruña, 4 de decembro de 2014, Ateneo de Madrid, Madrid, 9 de decembro de 2014 e Auditorio do Ateneo Ferrolán, Ferrol, 5, 6 e 7 de decembro de 2014, Auditorio do Ateneo Ferrolán, Ferrol, o domingo 7 de decembro ás 19 horas.

<http://congresohildegart.ateneoferrolan.org/>

Recital “Hildegarts vivas nas carballeiras: miles de mulleres para outras auroras”, Eliseo FERNÁNDEZ (coord.), *Actas do Congreso do Centenario de Hildegart Rodríguez Carballeira (1914-1933)*, Ateneo Ferrolán-Comisión pola Recuperación da Memoria Histórica da Coruña, A Coruña, 2017, pp. 311-330. DP C-155-2017. Autotradución con recreación do galego ao castelán. Verso. Creación.

“Estranxeira na súa patria: catro poetas. Rosalía. Manuel Antonio. Pimentel. Pozo Garza”, Armando REQUEIXO (ed.), *Sobre letras e signos. Estudos en homenaxe a Anxo Tarrío Varela*, Centro Ramón Piñeiro para a Investigación en Humanidades, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 2017, pp. 175-187, ISBN 978-84-453-5251-9. Autotradución con actualización e recreación. Ensaio. Con traducións do castelán ao galego de versos de Rosalía de Castro, Luís Pimentel e Luz Pozo Garza.

“Nuevas noches nuestras”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *Imposible no comerse (en el volcán de los amores canallas)*, Lastura Ediciones, Ocaña, Castilla La Mancha, 2019, pp. 61-65. ISBN 978-84-949652-5-8. Autotradución do galego ao castelán. Prosa. Creación.

“Te quiero dijo Tigridia”, Antonino NIETO RODRÍGUEZ (coord.), *De las sogas de la felicidad, el amor, por ejemplo: para no vencernos nunca*, Lastura ediciones, Madrid, 2020, pp. 72-73. ISBN 978-84-121423-4-1. Autotradución con recreación do galego ao castelán. Prosa. Creación.

“A escritora do bo por coñecer / La escritora de lo bueno por conocer”, María Paz GARCÍA RUBIO / José Francisco MÉNDEZ GARCÍA (coord.), *Concepción Arenal. A conciencia da razón*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela, pp. 52-65. ISBN 978-84-18445-09-5. Catálogo da exposición, Sala de exposicións, Colexio de Fonseca, 24 de setembro-12 de decembro 2020, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, organizada pola Vicerreitoría de Igualdade, Cultura e Servizos da Universidade de Santiago de Compostela. Autotradución do galego ao castelán de ensaio. Tradución do castelán ao galego de poesía de Concepción Arenal

“A tola na azotea extrae a pedra da loucura mala do poder”, Mayda BUSTAMANTE (Selección y edición), *Alejandra Pizarnik y sus múltiples voces. 85 voces amigas se abrazan al privilegio de celebrar tu 85 aniversario*, Ediciones Huso, Colección Homenaje, Madrid, 2021, pp. 337-339. ISBN 978-84-123016-6-3. Autotradución con recreación. Verso. Creación.

Participación, por invitación, con el relatorio-recital “Alegría total” na sesión de clausura “Poética de la naturaleza y el paisaje”, con Esther Ramón e Marina Patrón Sánchez, moderadora, en las Jornadas Internacionales *Poéticas mediterráneas 2021*, organizadas polo grupo de investigación UCM Poéticas de la Modernidad: de la Edad Media a José Ángel Valente, Paraninfo de la Facultad de Filología, 21-22 de abril. Día de las Letras. Universidad Complutense de Madrid, o 22 de abril de 2021, de 18.30 a 20.00 horas. Autotradución. Verso. Creación.

<https://www.ucm.es/poeticasdelamodernidaducm/poeticas-mediterraneas-2021>

“Alegría total”, “Poética de la naturaleza y el paisaje”, Marta LÓPEZ VILLAR y Marina PATRÓN SÁNCHEZ (ed.), *Poéticas mediterráneas 2021*. Colección poéticas de la modernidad, Bala perdida, Madrid, 2021, pp. 285-300. ISBN: 978-84-123610-8-7. Autotradución. Verso. Creación.

PUBLICACIONES EN REVISTAS

“Dos hortos de Afrodita en Lesbos. Paráfrases de Safo”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 4, Sada, A Coruña, 1999, pp. 61-83. Versión. Co heterónimo Emma Luaces.

“<Canto fondo> por José Ángel Valente”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 31-34. Tradución do castelán ao galego.

“<A cantora> por Raúl Henao”, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 5, Sada, A Coruña, 2000, pp. 395-397. Tradución do castelán ao galego. Co heterónimo Emma Luaces.

“O paseo de Mercedes Romero Abella”, por Luís Lamela, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 11, Sada, A Coruña, 2006, pp. 63-72. Tradución do castelán ao galego.

“Memoria das causas xustas para mellorar o presente. Anotacións con versións de Isaac Díaz Pardo”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 25, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2014, p. 14. Tradución do castelán ao galego.

“Safo nos nosos hortos”, “Suplemento Culturas”, *La Voz de Galicia*, A Coruña, 30-11-1999. Versión do grego ao galego.

“Quérote libre. Versión galega da canción 10 de Agustín García Calvo”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 33, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2022, p. 32.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/29449>

“Pensando na liberdade. Dúas versións de Negro spirituals VI, 1961, de Antonio Gamoneda”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 34, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2023, pp. 24-26. Tradución español-galego.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/31011>

“Calar, cantar, escribir e ler linguas de longa vida. Versións de tres poéticas:

Rosalía, Pessoa e Cernuda”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 34, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2023, pp. 56-61. Co heterónimo Emma Luaces. Tradución español-galego e portugués-galego.

<https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/31011>

“Poesía plástica: mareas surrealistas nos títulos de Granell”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 36, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2025, pp. 35-44.

<https://minerva.usc.gal/entities/publication/516348c8-17c1-44dd-8b5e-609b1e91df79>

setembro, en Atenas, por Zoom, na sede do Instituto Cervantes, o xoves 31 de agosto de 2023, de 15.30 a 17.30 horas.

CURSOS, SEMINARIOS, CONFERENCIAS, INTERVENCIONS, XORNADAS E SIMPOSIOS IMPARTIDOS

Seminario por invitación "Rosalía de Castro" nas *IX Xornadas do Ensino de Galiza*, organizadas pola Asociación Sócio-Pedagóxica Galega, Vigo, 26-30 de agosto de 1985.

Seminario por invitación "Rosalía de Castro. Historia de una lucha, 150 años después" no seminario *Entre mujeres*, organizado pola Deputación de Valladolid, Medina de Rioseco, 23-27 de febreiro de 1987.

Comunicación por invitación "A muller nas *Cantigas de amigo* de Carvalho Calero" no *III Congreso Internacional da Língua Galego-Portuguesa na Galiza. Homenagem ao professor Carvalho Calero*, organizado pola Associação Galega da Língua, Ourense-Vigo, do 27 de setembro ó 1 de outubro de 1990.

Seminario por invitación "Crítica e feminismo: análise de *Arredor de si*" nas *Xornadas de Lingua e Literatura*, organizadas pola Asociación Sócio-Pedagóxica Galega e a Unión de Traballadores do Ensino de Galiza, Santiago de Compostela, 11-13 de abril de 1991.

Ponencia por invitación "A literatura das mulleres" no *Curso Coordinadores Docentes de Galego*, organizado pola Consellería de Educación e Ordenación Universitaria da Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, novembro-décembro de 1991.

Ponencia por invitación "Androcentrismo e literatura" no *Curso de coeducación*, organizado polas Direccións Xerais de Educación Básica, Ensinanzas Medias e Formación Profesional da Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, Santiago de Compostela, febreiro de 1992.

Ponencia por invitación "Cara unha docencia non androcéntrica. O caso literario" no curso *Por unha educación non sexista*, organizado polas Direccións Xerais de Educación Básica, Ensinanzas Medias e Formación Profesional, Lugo, xaneiro-maio de 1992.

Participación por invitación no *VIII Encuentro de Escritores y Críticos de las Letras Españolas. Las palabras de la tribu: Escritura y Habla*, organizado polo Ministerio de Cultura e a Universidad de Salamanca, Casona de Verines, 16-18 de setembro, 1992.

Seminario por invitación "Propostas para un ensino non androcéntrico da literatura" nos *Encontros para unha educación non sexista*, organizado pola UTEG / INTG e AS-PG, Lugo, 3-5 de xuño de 1992.

Relatorio por invitación "A literatura galega escrita por mulleres", *Xornadas de lingua, literatura e coeducación*, Dirección Xeral de Ensinanzas Medias / Dirección Xeral de Política Lingüística, Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, 13-14, setembro, 1993, o 14, de 4 a 5,30.

Conferencia invitada "Literatura galega e mulleres" nas *Xornadas de Reflexións Filosóficas*, organizadas polo Seminario de Filosofía do I.B. de Narón, curso 1993-1994.

Conferencia invitada "A muller na literatura galega" na *IIª Xornadas de Lingua Galega* organizadas por CC OO, Lugo, 30 de maio-3 de xuño, 1994.

Conferencia invitada "Ana Romaní: unha viaxe ó centro dos mares" nas xornadas *A poesía galega de hoxe vista polos escritores e os seus críticos*, organizadas pola Universidade da Coruña, a Real Academia Galega e a Xunta de Galicia, A Coruña, 24-28 de abril de 1995.

Conferencia invitada "Imaxes de muller na literatura galega" nas *Xornadas da Lingua Galega*, organizadas por CC OO, Lugo, 10, 11, 15 e 16 de maio de 1995.

Conferencia invitada "A muller na literatura galega", *Xornada Día das Letras Galegas Rafael Dieste*, Instituto de Ensinanza Secundaria e Profesional, Monterroso, 16, maio, 1995.

Relatorio por invitación "Mujer, exilio y emigración" dentro do panel "La Galicia emigrante en la literatura" nas *Jornadas de la emigración gallega a Puerto Rico*, organizadas pola Universidad de Puerto Rico e a Xunta de Galicia, Río Piedras,

30 de xaneiro-1 de febreiro, 1996.

Seminario por invitación "O ensino da literatura desde unha perspectiva non androcéntrica", no curso *A literatura na ESO e nos novos bacharelatos*, organizado polo CEFOCOP de Lugo, Lugo, marzo, 1996.

Seminarios por invitación "Introducción general a la crítica literaria feminista" e "La revisión feminista del canon literario (II). Literaturas hispánicas", no curso *Dona i Literatura: Introdució a la crítica feminista*, Cursos d'Estiu, Universitat de Girona, 8-12 de xullo, 1996.

Conferencia invitada "Viaje al paraíso literario de los celtas: mujeres y utopías", nas *Segundas Xornadas Galegas. L'imaginaire Celte et la Galice*, organizado pola Université Rennes 2, Campus Villejean, Rennes, 7-8, abril, 1997.

Seminario por invitación "Imaxes da muller na literatura" nas *VII Xornadas de Lingua e Literatura*, organizadas pola AS-PG e a CIG, Santiago de Compostela, 18-20 de abril, 1997.

Relatorio por invitación "Una enseñanza no androcéntrica de la literatura: Rosalía de Castro", nas *I Jornades de Coeducació de la Val d' Albaida*, Ontinyent, 24-26 de abril de 1997.

Conferencia invitada "Literatura galega de mulleres: os fulgores da negra sombra" no curso *Literatura Galega de Autoría Feminina*, organizado pola Universidade da Coruña, a Real Academia Galega e a Xunta de Galicia, A Coruña, 19, 20, 21, 22 e 26 de maio, 1997.

Conferencia invitada "As clásicas contemporáneas" no *Curso de Muller e Literatura. Heroínas e Escritoras (de Ana Ozores a Desideria e Malena)*, organizado pola Universidade de Vigo, Nigrán, 9-12 de setembro de 1997.

Presentación por invitación do recital de poesía feminina de Matilde Albert Robatto, Carmen Vázquez Arce e Olga Novo en *Puerto Rico e Galicia. Xornadas de Cooperación*, organizadas pola Universidade de Santiago de Compostela, a Universidade de Puerto Rico, a Xunta de Galicia e o Instituto Galego de información, Santiago de Compostela, 4-6 de novembro de 1997.

Conferencia invitada “A muller na vida e na obra de Leiras”, nas *Xornadas Manuel Leiras Pulpeiro e o seu tempo*, organizadas polo Concello de Mondoñedo, Seminario de Santa Catalina, 17-19, decembro, 1998.

Relatorio por invitación “Vermella con lobos. Lectura subversiva do conto de *Carapucha*” nas *IX Xornadas Psiquiatría, Psicanálise e Literatura. A Ausencia*, organizadas pola AGSM, Asociación Galega de Saúde Mental e a Fundación Otero Pedrayo, Casa Meseo Otero Pedrayo, Trasalba, Chaos de Amoeiro, 17, abril, 1999.

Conferencia inaugural invitada “A muller na cultura galega” na Xornada *A Muller na cultura galega*, organizada polo Consello da Cultura Galega e a Consellería de Familia, Promoción do Emprego, Muller e Xuventude da Xunta de Galicia, 8, marzo, 1999.

Conferencia invitada “Sumisión, resistencia y subversión en la poesía gallega de mujeres”, no *II Simposio Internacional sobre Poesía Española. Voces subversivas: Poesía bajo el Régimen (1939-1975)*, coordinado por Trevor J. Dadson / Derek Fliter e organizado pola Universidad de Birmingham e os Institutos Cervantes do Reino Unido, Institute for German Studies, Universidad de Birmingham, 12-13, marzo, 1999.

Taller por invitación sobre literatura galega de muller no *I Encontro Literatura de Muller en Bergantiños*, organizado polo Servicio Lingüístico Comarcal de Bergantiños e a Asociación de Mulleres Queiroa de Bergantiños, Centro Comarcal de Bergantiños, Buño, 9, outubro, 1999.

Relatorio por invitación na Mesa Redonda “Rosalía nas poetas galegas”, con Olga Novo e Ana Romaní, no ciclo *Diálogos na Casa de Rosalía*, organizado pola Fundación Rosalía de Castro, novembro, 1999-xuño, 2000.

Participación por invitación en “*In memoriam José Ángel Valente*”, con José Guirao, Fernando Lázaro Carreter, Eduardo Milán, José Luis Pardo, Claudio Rodríguez Fer, Andrés Sánchez Robayna e Blanca Varela, organizado polo Círculo de Lectores, Centro Cultural Círculo de Lectores, Madrid, 25, setembro, 2000.

Conferencia invitada “Afroditas no frío para lenzos libertarios: os nus integrais de

Isaac Díaz Pardo” nas *Xornadas sobre arte e erotismo*, organizadas polo Museo de Belas Artes da Coruña, A Coruña, 15-17, novembro, 2000.

Relatorio por invitación na Mesa Redonda “R. Carvalho Calero e a literatura”, con C. Paulo Martínez Pereiro, Pilar Pallarés, María Camino Noia e Carlos Quiroga, nas xornadas *Homenagem no Décimo Aniversário da Morte. Ricardo Carvalho Calero 1910-1990*, organizadas pola Facultade de Filoloxía da Universidade de Santiago de Compostela e a Associação Galega da Lingua, Facultade de Filoloxía, Salón de Graos, Santiago de Compostela, 28-31, marzo, 2000.

Conferencia invitada “Discípulas de Diótima: pensamento feminista galego e pensamento feminista europeo”, no *I Congreso Internacional Sócrates: Cultura en Movemento*, organizado pola ASUEL, Asociación Sócrates de Universitarios Europeos, Facultade de Humanidades, Lugo, 6-8, abril, 2000.

Participación por invitación na Mesa Redonda “Homenaxe a Carvalho Calero”, con Esperanza Piñeiro e Mario Escudero, nas *Xornadas das Culturas Atlánticas*, organizadas polo Liceo Rubia Barcia, Mondoñedo-Lugo-Ferrol, 6 e 18, maio, 2000.

Taller de lectura por invitación *Palabra no tempo. María Mariño*, organizado pola Agrupación Cultural Alexandre Bóveda, 15, febreiro, 2001.

Relatorio por invitación na Mesa Redonda *Luz Pozo Garza*, con Xesús Alonso Montero, Carlos Casares e Xosé Aguilar, organizado pola Biblioteca pública Miguel González Garcés, Biblioteca Pública Miguel González Garcés, A Coruña, 30, maio, 2001.

Ponencia invitada “Máis alá das mulleres. Máis alá das palabras”, nas *Jornadas sobre literatura de autoría feminina: textos de mulher / Muller / mujer*, organizadas pola Área de Filoloxías Gallega y Portuguesa. Centro de Estudios Gallegos da Universidad de Extremadura, Facultad de Filosofía y Letras, Cáceres, 15-17, novembro, 2001.

Moderadora por invitación na ponencia “Emilia Pardo Bazán e Ramón Villar Ponte” de Cristina Patiño Eirín no Simposio *Ramón Villar Ponte (1890-1953). 50 anos despois*, organizado pola Facultade de Humanidades da Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 16-18, xaneiro, 2003.

Conferencia invitada “Ser e estar en tódolos lugares do mundo”, nas xornadas *Feminismo, nacionalismo e multiculturalismo*, coordinadas por Rosa Cobo e Celia Pereira Porto e organizadas polo Seminario Interdisciplinar de Estudos Feministas da Universidade da Coruña, Vicerreitorado do Campus de Ferrol, Salón de Actos (Servizo de video-conferencia no Salón de Graos da Facultade de Dereito, Campus de Elviña), Ferrol, 26, maio, 2003.

Conferencia invitada “Poesía galega: Luz Pozo Garza”, no Curso de Verán *Poetas Europeos Contemporáneos*, dirixido por Claudio Rodríguez Fer e organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Salón de Actos, Facultade de Humanidades, Lugo, 14-18, xullo, 2003.

Conferencia invitada “A figura literaria de María Mariño”, no *Curso de Literatura e Historia. María Mariño 97 aniversario do seu nacemento*, organizado polo Concello de Noia, Casa da Cultura, Noia, 9-12, xuño, 2004.

Conferencia invitada “Amor e feminismo. De Diótima a Emma Goldman”, no Curso de Verán *Amor e literatura*, dirixido por Claudio Rodríguez Fer e organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 12-16, xullo, 2004.

Seminario por invitación “A recreación dos contos clásicos” no Obradoiro de Literatura Infantil para adultos “Catro visións sobre os clásicos”, con Mariasun Landa, Gustavo Martín Garzo e Xosé Antonio Neira Cruz, en *Os Clásicos. VI Salón do Libro Infantil e Xuvenil de Pontevedra*, Pontevedra, 30, xaneiro-5 febreiro, 2005.

Conferencia invitada “Primeiras escritoras de Galicia” no *III Ciclo de Conferencias Cinco Visións de Galicia*, organizado pola Sección de Literatura do Liceo de Ourense e Vicerreitorado de Planificación e Desenvolvemento do Campus de Ourense da Universidade de Vigo, Ourense, abril-maio, 2005.

Relatorio por invitación “Mulleres que protagonizan poemas de Lorenzo Varela” no *Foro das 21 alocucións*, organizado polo Concello de Monterroso e a Comisión organizadora de actos de homenaxe ao escritor Lorenzo Varela, Monterroso, 23-24, setembro, 2005.

Conferencia-obradoiro por invitación “Literatura infantil: os contos tradicionais e

as súas posibilidades de recreación”, na *Aula Literaria*, organizada pola Universidade de Santiago de Compostela e a Asociación Evohé, Lugo, curso 2005-2006.

Relatorio por invitación “En paz esperando pola alba do día”, na sesión “A xusticia pola man”, compartida con Helena Villar Janeiro, das Xornadas *Diálogos na casa de Rosalía*, organizadas pola Fundación Rosalía de Castro, Padrón, novembro 2005-xuño, 2006.

Relatorio por invitación “A represión sobre as mulleres na Guerra Civil Española” na mesa “No Ano da Memoria, en memoria das mulleres”, xunto con Dionisio Pereira, dentro das *IV Xornadas da Muller. Educación para a igualdade de xénero*, organizadas pola AS-PG, Santiago de Compostela, 3-4, marzo, 2006.

Conferencia inaugural invitada sobre “A situación das mulleres en Galicia”, nas *Jornades sobre la dona. I Ciclo Galiza: nin rastro de mulleres?*, organizadas por Espai Gallec dels Països Catalans, Galería Sargadelos de Barcelona, Barcelona, 28, marzo, 2006.

Conferencia invitada sobre “A situación das mulleres en Galicia”, organizada polo Lectorado de Galego da Universitat Autònoma de Barcelona, Barcelona, 29, marzo, 2006.

Relatorio por invitación “La hija gallega de Scherezade: Las mil y una noches de las mujeres del mundo” no *Festival Mediterráneo de Escritos de Mujeres*, Rabat, abril, 2006.

Organización e presentación do recital *Lorca Vive*, na celebración das Letras Galegas do Ano da Memoria, con Sarturnino Valladares, Lorena López, Beatriz López, Raquel García, Luís Rodríguez Lorasque e Claudio Rodríguez Fer, Facultade de Humanidades, Lugo, 15, maio, 2006.

Conferencia invitada “Homenaxe a Xoana Capdevielle” nos actos de inauguración do edificio Xoana Capdevielle no Campus da Universidade da Coruña, organizado pola Universidade da Coruña, Reitorado, 18, maio, 2006.

Conferencia invitada “Alicia en Galicia: Sexo e lugar”, no Curso de Verán *Estudos de xénero: a literatura en feminino / masculino*, dirixido por Manuela Palacios e

organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 12-14, xullo, 2006.

Relatorio por invitación “O poeta” no coloquio “Ars Amandi: a obra poética de Julio Cortázar”, con Manuel Rivas e Xavier Seoane, dentro das *Xornadas ao redor de Julio Cortázar: a viaxe infinita no Outono Cortázar*, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela e a Presidencia da Xunta de Galicia, Santiago de Compostela, outubro-novembro, 2006.

Relatorio por invitación “A María Blanchard de Lorca”, “Na Deputación de Lugo”, con Paco Pestana, dentro do programa de actividades da *Homenaxe en Lugo a Federico García Lorca (1898-1936)*, organizadas polo Foro pola Memoria Republicana de Galicia, Lugo, 28, outubro, 2006.

Conferencia invitada “A Memoria das mulleres” no *XII Seminario de Historia de Culleredo. Ano da Memoria: un balance social e historiográfico*, organizado polo Concello de Culleredo, O Burgo, 30, novembro-2 decembro, 2006.

Obradoiro por invitación de narrativa na *Aula Literaria. Curso 2006-22007*, organizada pola Universidade de Santiago de Compostela e a Asociación Evohé, Facultade de Humanidades, Lugo, 20, decembro, 2006-15, maio, 2007.

Relatorio por invitación “Mulleres e Ciencias Humanas no século XXI: perspectivas de futuro”, con Luz Pozo Garza e Alexandre Veiga como moderador, no ciclo *Mulleres no século 21. Tócache moverte*, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, 8, marzo-28, marzo, 2007.

Participación por invitación na mesa redonda “As novas xeracións de poetas mulleres. A poesía e o seu tratamento nos medios”, con Estíbaliz Espinosa, María Lado, María do Cebreiro e Emma Couceiro, no *Encontro Palabras de Mulleres*, organizado pola Concellería de Muller e Benestar Social do Concello de Lugo, Lugo, 9-11, maio, 2007.

Conferencia invitada “O misterio María Mariño”, no *Acto Literario Día das Letras Galegas 2007*, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, Salón Nobre do Colexio de Fonseca, Santiago de Compostela, 15, maio, 2007.

Conferencia invitada “O misterio María Mariño”, Acto do Día das Letras Galegas María Mariño, Organisé par le Centre d’Estudes Galiciens de Paris, Université de la Sorbonne –Nouvelle, Espace UVA Grand Montmartre, París, 17, maio, 2007.

Conferencia invitada “María Mariño”, no *V Ciclo de Conferencias Visións de Galicia. As Mulleres na Cultura Galega*, organizado pola Sección de Literatura do Liceo de Ourense e Vicerreitoría do Campus de Ourense da Universidade de Vigo, Ourense, abril-maio, 2007.

Conferencia invitada “A tea entraña do tecer de María Mariño”, *Día das Letras Galegas no Burgo*, organizado pola Residencia Universitaria do Burgo, Plan de Fomento da Lectura, Santiago de Compostela, 23, maio, 2007.

Conferencia invitada “Mulleres na resistencia antifascista”, Curso de Verán “As vítimas do 36 en Galicia. Memoria e paz para sempre, dirixido por Claudio Rodríguez Fer, Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 9-13, xullo, 2007.

Conferencia invitada “Literatura galega de mulleres: Rosalía de Castro, María Mariño, Luz Pozo Garza e Xohana Torres”, no Curso *O patrimonio literario galego* dirixido por Xosé Leira López e Rosa Méndez Fonte, organizado pola Universidade da Coruña e o Concello de Ribadeo, Ribadeo, 18-21, xullo, 2007.

Conferencia invitada “Lugo atracción total”, *Outono literario: tempo de prosa*, organizado polo Clube Cultural Valle-Inclán, Lugo, Outubro-novembro, 2007.

Recital por invitación de poemas “María Mariño: ¡Por riba de nós queda o mar!”, en *A Nosa Galiza. XL Aniversario*, organizado pola Sociedade A Nosa Galiza, Xenebra, 2, novembro, 2007.

Relatorio por invitación “Pola paz sexual libre e xusta” na mesa “Como mellorar a función socializadora dos medios?” Dentro das xornadas *O papel dos medios na información de xénero*, organizadas polo Colexio Profesional de Xornalistas de Galicia, Lugo, 24, novembro, 2007.

Participación por invitación na mesa redonda, con Rosario Álvarez, Helena González, Esperanza Mariño e Pilar García Negro, dentro da xornada *Ano María*

Mariño: Un balance, organizada pola Comisión da Igualdade do Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 12, decembro, 2007.

Conferencia invitada “É poeta...” nas xornadas *Ricardo Carvalho Calero no século XX galego*, organizadas por Artábria Fundación, Sala de actos da Vice-Reitoría, Ferrol, 27-29, maio, 2008.

Conferencia inaugural “Apertura á creación das mulleres: as linguas e os lugares de Lilith” no Curso de Verán *Escritoras europeas de culturas minorizadas: Por un lugar libre para as linguas de Lilith*, dirixido por Carmen Blanco e organizada pola Universidade de Santiago de Compostela, Monforte de Lemos, 8-11, xullo, 2008.

Relatorio por invitación “Baubo Babel Babilonia: sexo, lingua y lugar” na sesión “Debate: el diálogo intercultural en la vida cotidiana”, xunto con Juan de Dios Ramírez-Heredia da Unión Romaní e Malick Mbale, consultor en Comunicación e Relacións Públicas do Fondo Mundial de Loita contra a SIDA, a Tuberculose e a Malaria, en *Confluencias. Conferencia internacional sobre diversidade y diálogo intercultural*, proxecto organizado por Interarts no marco do Ano Europeo do Diálogo Intercultural, Panticosa, 23-25, xullo, 2008.

Relatorio por invitación “Muller e represión na Galicia da guerra civil”, *IV Xornadas de Recuperación da Memoria Histórica. 75 anos de voto feminino (1933-2008)*, Asociación Cultural de Carral “Cultura aberta”, Carral, 16-18, outubro, 2008.

Conferencia invitada “Rosalía de Castro, atracción total”, Facultade de Filosofía y Letras, Universidade de Granada, 23, outubro, 2008.

Conferencia invitada “Mulleres e literatura na Galicia de Sofía Casanova”, nas xornadas *Feminino singular: vida e tempo de Sofía Casanova. No 50 aniversario do seu pasamento*, Instituto de Estudos Galegos Padre Sarmiento, Santiago de Compostela, 17-28 de novembro, 2008.

Conferencia invitada “A loita pola liberdade das mulleres e dos homes”, presentada por Marisé Fernández Figueiras e organizada polo Servizo de Normalización Lingüística do Instituto de Ensinanza Secundaria Poeta Díaz Castro, Instituto Poeta Díaz Castro, Guitiriz, 6, marzo, 2009.

Conferencia invitada “Vida e morte da bibliotecaria Juana Capdevielle”, nos Encontros ao redor da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, 16 de marzo, 2009, organizados por Lugo Cultural na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria, Campus de Lugo, Universidade de Santiago de Compostela.

Conferencia invitada “Resistencia e represión das mulleres anarquistas na guerra civil”, nos Encontros ao redor da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, 20 de abril de 2009. Lugo Cultural, organizados por Lugo Cultural na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria, Campus de Lugo, Universidade de Santiago de Compostela.

Relatorio por invitación “A gata con botas”, Mesa /coloquio “Un cuarto de seu” 2, nas *VII Xornadas Literarias Día do Libro 2009 dedicadas á escritora Virginia Woolf*, 24 de abril de 2009, Casa da Cultura de Neda-Facultade de Humanidades da UDC, organizadas polo Concello de Neda e a Universidade da Coruña.

Conferencia invitada “De Rosalía de Castro a Olga Novo: poesía galega de mulleres”, Universitat d’Alacant, Departament de Filologia Catalana, Àrea de gallec, Facultat de Filosofia i Lletres I, Alacante, 28 de abril de 2009.

Palestra por invitación “Coruña corazón anárquico: casas libertarias de mulleres das Atochas”, nas accións da campaña *Barrio das Atochas perigo de extinción*, organizada por Laboratorio Social Okupado Casa das Atochas, Praça de Atocha Alta, 9 de maio de 2009. <http://aculturapreokupa.blogaliza.org/>

Conferencia invitada “Rosalía de Castro, escritora integral, polifónica, universal”, no programa *Letras vivas*, organizada polo Concello de Melide coa colaboración da Consellería de Cultura da Xunta de Galicia, Feira do Libro, Melide, 1, agosto, 2009.

Conferencia invitada “Rosalía de Castro”, *Contra vento e marea. Verbas e pegadas dos feminismos. Xornadas de conferencias, debates, teatro, danza, arte*, organizadas pola Casa-Museo Emilia Pardo Bazán coa colaboración da Deputación da Coruña, o Consello da Cultura Galega, a Universidade da Coruña e a Real Academia Galega, A Coruña, setembro, 2009.

Conferencia inaugural invitada “A Nai Navegante” na Sección Científica. Entrar na sombra.Vulnerar a noite da *Xornada Xohana Torres. A dona dos mapas*, organizada polo Consello da Cultura Galega, 29 de outubro de 2009, Santiago

de Compostela.

Participación por invitación na “Homenaxe ás Vítimas do Franquismo” no lugar do Cemiterio de Canido, nas *VIII Xornadas Libertarias* organizadas por Unión Libertaria, Ferrol, 17-21, novembro, 2009.

Participación por invitación na mesa redonda *Uxío Novoneyra* nas *XX Xornadas de Lingua e Literatura*, organizadas pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega, xunto con Lois Diéguez, Facultade de Ciencias da Educación, Santiago de Compostela, 9-10, abril, 2010.

Conferencia invitada “*Carvalho Calero na lembrança*”, na *Semana das Letras: No Centenario do Nascimento de Carvalho Calero*, organizada pola Assembleia de Filología, Facultade de Filoloxía, Santiago de Compostela, 10-20, maio, 2010.

Conferencia invitada “*Novoneyra: Terra Deteila e Lingua Fala*”, en *Canto de Permanencia. Semana da Lectura*, organizada pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega en colaboración coa Vicepresidencia Primeira Cultura da Deputación de Lugo, Pazo de San Marcos, Lugo, 24-28, maio, 2010.

Relatorio por invitación “*Memoria persoal de RCC*”, na mesa redonda “*Ricardo Carvalho Calero na memoria*”, con Araceli Herrero, Aurora Marco, Francisco Pillado, Miguel Anxo Fernán Vello, das *Xornadas Ricardo Carvalho Calero: ciencia, literatura e nación*, 24-27 de novembro de 2010, Sala de Xuntas da Reitoría, Maestranza, A Coruña, organizado pola AS-PG, A Concellaría de Cultura do Concello da Coruña e a Área de Filoloxías Galega e Portuguesa da Universidade da Coruña.

Conferencia invitada “*Historia do pensamento feminista*” no *Ciclo Palabra de lucense*, organizado pola Asociación IV Ciclo Universitario da Universidade de Santiago de Compostela (Campus de Lugo) no Salón de Actos “*Casa do Saber*” do Vicerreitorado de Lugo, nas actividades marzo-abril 2011, o 24 de marzo de 2011.

Conferencia invitada “*A cultura desde a perspectiva de xénero*”, *II Xornadas sobre Información e Xénero. Ámbitos de Especialización*, organizadas polo Grupo de Investigación Cidadanía e Información da Facultade de Ciencias da Comunicación do 21 ao 25 de marzo de 2011, o 25 de marzo do 2011.

Condución por invitación do coloquio en torno ao documental *Señora de*, de Patricia Ferreira, coa participación de Ana Mª Blanco, Romana San Luis e Filomena Fraga, protagonistas do documental, e Guadalupe Lloves, entrevistadora e representante da produtora *O Raio Verde*, dentro das sesións “Memoria de muller”, nas *Xornadas Ferrol Recuperando a Memoria. 80 aniversario da proclamación da II República. 75 aniversario do golpe de estado*, coordinadas por Fina Casal e organizadas polo Concello de Ferrol, do 29 de marzo ao 14 de abril, o 29 de marzo de 2011.

Moderación da Táboa Redonda “Vivir no lugar: lingua, xénero e poder”, con Marta Álvarez Quintero, representante da Granxa Maruxa; María Ángeles Freire Quejido, traballadora despedida do Grupo Sargadelos; Dolores Quintela Paz, representante da Casa da Muller do Concello de Lugo; e Elena Freire, antropóloga da USC; nas *Xornadas sobre Lingua, muller e dinámica social. Achegándonos ao medio rural II*, organizadas polas Comisións de Normalización Lingüística das Facultades de Veterinaria e Humanidades e das Escolas Politécnica Superior e de Formación de Profesorado do Campus de Lugo, 16, 23 e 30 de marzo, e 6 e 14 de abril de 2011, o 14 de abril, na Facultade de Humanidades.

Condución da saída ao campo en Parada do Courel, na Xornada "Patrimonio cultural. Saída ao campo Parada do Courel (visita aos lugares de Uxío Novoneyra) e Seceda (análise da súa rehabilitación), no Curso *O patrimonio da Serra do Courel. Xornadas de Campo (VI edición Cursos de Conservación)*, 5-7 de setembro de 2011, dirixido por Javier Guitián, o 7 de setembro, 2011, ás 16 horas.

Relatorio por invitación “Mujer y política republicana”, *Jornadas conmemorativas 80º Aniversario de la Constitución de la II República Española*, organizadas polo Ateneo Republicano de Galicia, Casa Museo Casares Quiroga, A Coruña, 12-15, decembro, 2011, o 15 de decembro, ás 19,30.

Relatorio por invitación “Mulleres e patriarcas de Nós”, na mesa redonda “Lecturas femininas e feministas do corpus literario do Grupo Nós”, con Pilar García Negro e Olivia Rodríguez, *Simposio / Curso de Verán A crise dos estudos de Humanidades e a tradición do Galeguismo cultural e literario á luz de “Nós”. A revista Nós, a Época Nós, o legado do Grupo Nós ourensán e o patrimonio literario-cultural de Ourense*, Universidade de Vigo-Campus de Ourense, do 25 ao 28 de setembro de 2012, Paraninfo do IES Otero Pedrayo, Ourense, 27 de setembro, 17 a 18, 30.

Relatorio por invitación “Carmen Muñoz”, na *Xornada Zambrano-Dieste: o legado de dúas figuras insubornables*, organizada pola Comisión de Igualdade do Consello da Cultura Galega e a Sección de Pensamento e Sociedade do Consello da Cultura Galega, e coordinadas por María Xosé Agra e Ramón Máiz Suárez, Consello da Cultura Galega, Santiago de Compostela, 18 de outubro de 2012, ás 16,30.

Presentación da conferencia “Riqueza e potencial lingüístico de Galicia en Valentín Paz Andrade” de Charo Portela, investigadora da Universidade da Coruña, na xornada Proxéctate co multilingüismo, dentro do *Foro USC 2012 Proxéctate en Galego*, organizado polas Comisións de Normalización Lingüística do Campus de Lugo, do 26 ao 28 de outubro de 2012 na Casa do Saber, Vicerreitoría do Campus de Lugo, Lugo, sábado, 27 de outubro de 2012, de 16 a 17,15 horas.

Moderación da Táboa redonda sobre multilingüismo e lingua galega, coa participación de Carne Silva (Departamento de Filoloxía Galega da USC), Montserrat Souto (Departamento de Literatura Española, Teoría da Literatura e Lingüística Xeral da USC) e Isabel Vaquero (Servizo de Normalización Lingüística da USC), na xornada Proxéctate co multilingüismo, dentro do *Foro USC 2012 Proxéctate en Galego*, organizado polas Comisións de Normalización Lingüística do Campus de Lugo, do 26 ao 28 de outubro de 2012 na Casa do Saber, Vicerreitoría do Campus de Lugo, Lugo, sábado, 27 de outubro de 2012, de 17,45 a 19,30 horas.

Comunicación por invitación “Valente en Galicia: do Alén a Rosalía”, na sesión “Panorama literario vital”, con Manuel Fernández Rodríguez, Claudio Rodríguez Fer e María Lopo, na *Xornada Valente vital*, organizada pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética da Universidade de Santiago de Compostela, no Salón de Graos da Facultade de Humanidades, Campus de Lugo, 3 de abril de 2013, ás 12 horas.

Conferencia por invitación “Rosalía de Castro, creadora galega e universal” no Acto Académico de celebración do Patrón da Facultade de Humanidades, San Isidoro de Sevilla, Salón de Actos, Facultade de Humanidades, 26 de abril, 2013, ás 12 horas.

Exposición por invitación “Feminismo e literatura. Aproximación á figura de Virginia Woolf”, na sesión “Crónica da condición feminina: Clarice Lispector e Virginia Woolf”, con Elena Losada, presentación de Marcos Lorenzo e danza contemporánea de David Loira e Cristina Balboa, no ciclo *Nexos. A cultura*

contemporánea a través das letras, abril-novembro de 2013, Santiago de Compostela, Cidade da Cultura, Centro de Innovación Cultural (CINC), o 4 de maio de 2013, ás 12 horas. <http://www.cidadedacultura.org/gl/evento/cronica-da-condicion-feminina>

Presentación por invitación de Claudio Rodríguez Fer no Recital poético “A poesía nin se compra nin se vende” no IX Curso de Primavera *A crise de Occidente, unha visión multidisciplinar*, Universidade de Santiago de Compostela, Facultade de Humanidades, Lugo, 8-10 e 20 de maio e 17 de xuño do 2013, o 10 de maio de 2013, ás 20 horas.

Conferencia invitada de apertura “Memoria, mulleres, represión, resistencia e liberación” no *Simposio Represaliadas e resistentes. A represión franquista contra as mulleres*, Concellería de Patrimonio Histórico, Concello de Pontevedra, Pazo da Cultura, 7-8 de xuño do 2013, o 7 de xuño, ás 17,15 horas.

Presentación da Táboa redonda “As galegas e os galegos diante da lingua galega” na xornada *O galego diante do espello: que pensamos da nosa lingua?* dentro do *Foro USC 2013 Proxéctate en Galego. Lecer, Sociedade, Consumo responsábel, Patrimonio*, organizado polas Comisións de Normalización Lingüística do Campus de Lugo, do 18 ao 20 de outubro de 2013 na Casa do Saber, Vicerreitoría do Campus de Lugo, Lugo, sábado, 19 de outubro de 2013, de 11, 45 a 14 horas.

Conferencia “Isaac Díaz Pardo. Memoria das causas xustas” na *Xornada Sargadelos: a recuperación da memoria histórica*, dentro das actividades para o alumnado do Máster Oficial en Servizos Culturais da USC e aberta ao público xeral, Salón de Graos da Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, 18 e 19 de novembro de 2013, de 16 a 18 horas, o día 18 ás 17,30 horas.

Intervención “Beleza para sempre” no Acto Institucional do Días das Letras Galegas 2014 de Presentación do volume *Xosé María Díaz Castro. Día das Letras Galegas 2014*, xunto coa intervención de Xosé M. Salgado “O selo dun poeta”; con Francisco Cidrás Escaneo, Director do Departamento de Filoloxía Galega; Francisco Durán Villa, Vicerreitor de Estudantes, Cultura e Formación Continua e Juan José Casares Long, Reitor Magfco da USC, Universidade de Santiago de Compostela, Salón Nobre de Fonseca, 15 de maio de 2014, ás 11 horas. Texto da conferencia editado pola USC:

<http://hdl.handle.net/10347/10977>

Relatorio, por invitación, “Rosalía e Díaz Castro: Penélope poema” no *Simposio Díaz Castro*, organizado pola Real Academia Galega, auditorio da RAG, A Coruña, 11 de decembro de 2014, de 9.30 a 20.30, ás 11 horas.

Conferencia, por invitación, “O mito do Grial na literatura galega contemporánea” nas Xornadas *Reactualizando o Santo Grial: entre o mito e a realidade*, do 13 ao 24 de xaneiro de 2015, no Salón de Actos da Deputación de Lugo, Lugo, 15 de xaneiro de 2015, de 18.30 a 20 horas.

Participación, por invitación, na Mesa Redonda *Ribadeo na miña obra*, con Xavier R. Baixeras e Santiago Jaureguizar, nas *Xornadas de Historia Local Ribadeo na literatura*, organizadas pola Agrupación Cultural Francisco Lanza, Salón de actos da Casa do Mar de Ribadeo, 20.30 horas, xoves 30 e venres 31 de xullo, de 2015, o venres, 31 de xullo.

Relatorio, por invitación, “Sorriso sempre. Se eu fose autora: Castelao, Quino e Woody Allen” no *XII Curso de Primavera. Cultura e humor. Homenaxe a Celestino Fernández de la Vega (1914-1986)*, coordinado por Mª Xesús Vázquez Lobeiras e Alexandre Veiga, Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, Lugo, do 19 ao 22 de abril de 2016, o mércores 20 de abril, ás 11 horas.

Conferencia “Será o amor a luz do mundo”, Acto literario Día das Letras Galegas da Universidade de Santiago de Compostela, Salón Nobre do Colexio de Fonseca, Santiago de Compostela, 13 de maio de 2016, ás 12 horas.

Intervención, por invitación, “Memoria de mulleres libres e vida liberada fronte á ditadura” nas *VI Xornadas Memoria dun tempo*, organizadas por Nordés. Asociación de Desenvolvemento das Terras da Faladora, O Barqueiro, Mañón, 25-27 de agosto de 2016, o venres 26 ás 20.30 horas.

Recital, por invitación, “Vivas en nós. Memoria de mulleres libres e vida liberada fronte á ditadura”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *VI Xornadas Memoria dun tempo*, organizadas por Nordés. Asociación de Desenvolvemento das Terras da Faladora, O Barqueiro, Mañón, 25-27 de agosto de 2016, o venres 26 ás 20.30 horas.

Participación, por invitación, na *Conversa-diálogo sobre as utopías na*

conmemoración dos 500 anos da publicación da Utopía de Tomás Moro, con Juan M. Monterroso Montero, presentador e coordinador, membro da Comisión de Coordinación do Campus da Cidadanía; Juan Luís Blanco Valdés, Director do Servizo de Publicacións e Intercambio Científico da USC; Andrés Torres Queiruga, autor do prólogo á obra en galego; Helena de Carlos Villamarín, tradutora da obra ao galego, e Antón Costa Rico, Catedrático de Historia da Educación na Facultade de Ciencias da Educación, no *Acto de presentación do Campus da Cidadanía da Universidade de Santiago de Compostela, A utopía no horizonte da cidadanía*, presidido polo Rector Magnífico da USC, Juan M. Viaño Rey; o Comisionado da USC para o Campus da Cidadanía, José Antonio Caride Gómez, e o Decano da Facultade de Filosofía, José Manuel Saguillo. Salón de actos da Facultade de Filosofía, Santiago de Compostela, o martes 13 de decembro, ás 18.30 horas.

<http://tv.usc.es/serial/index/id/547>

Conferencia-recital, por invitación, “Vivas en nosotros. Mujeres y represión en Galicia”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *XI Jornadas Republicanas*, organizadas polo Círculo Republicano Manolín Abad de Huesca, coa colaboración da Diputación de Huesca, do 10 ao 14 de abril de 2017, Huesca, Salón de actos do auditorio da Diputación de Huesca, o martes 11 de abril de 2017 ás 20 horas.

Conferencia-recital, por invitación, “Anarquista ou nada. Mulleres libres e casas libertarias”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *Xornadas por unha memoria viva do anarquismo na Coruña*, organizadas polo Ateneo Libertario Xosé Tarrío, CSO A Insumisa, Unión Anarcosindicalista e CSO A Comuna, A Coruña, 29 de maio-03 de xuño de 2017, o mércores 31 de maio, ás 20 horas, no Centro Social Ocupado A Insumisa.

Relatorio, por invitación, “Liberación e utopia. O cine de Alain Tanner”, na Xornada III: Cine, Cultura e memoria, no *XIII Curso de Primavera Cine, Televisión e Cultura*, coordinado por Mario Sanfiz Arcadu coa responsabilidade académica de Claudio Rodríguez Fer, Facultade de Humanidades, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, Lugo, do 3 ao 6 de abril de 2018, o xoves 5 de abril, de 10 a 11.30 horas.

Participación, por invitación, na Conferencia-recital *Vivas en nós. A represión contra as mulleres da Segunda República*, con Claudio Rodríguez Fer, nas Xornadas, organizadas por Amigos da República de Ourense, Ourense, Liceo de Ourense, mércores, 11 de abril de 2018, ás 20 horas.

Participación, por invitación, coa ponencia “A civilización do lobo amor” e a

intervención no “Coloquio e peche das Xornadas”, na *IV Xornada de Psicopatoloxía e Cultura. De lobos e humanos*, organizada pola Comisión de Docencia da Unidade Docente de Psiquiatría e Psicoloxía Clínica do HULA e coordinada por Elena Fernández Rodríguez (Psiquiatría HULA), Tiburcio Angosto Saura (Psiquiatría Hospital Vinhas Fátima de Vigo) e Luis Vila Pillado (Xefe Psiquiatría HULA), Salón de actos do Hospital Universitario Lucus Augusti, Lugo, xoves, 19 de abril de 2018, de 9 a 15 horas.

Participación, por invitación, na palestra “O criador literario”, con Claudio Rodríguez Fer, nas Xornadas *Don Ricardo Carvalho Calero. Homenaxe, palestras e música*, organizadas por Xosé M Dobarro e Bernardo Máiz, do 5 de abril ao 18 de maio, en Ferrol, no Centro Cultural Torrente Ballester, Ferrol, xoves, 26 de abril de 2018, ás 20 horas.

Participación, por invitación, coa conferencia “Escritoras galegas” na *I Xornada Igualdade de Xénero*, coordinada por Felisa Redondo e Miguel Ángel Martínez, xunto con Dinamización Lingüística, organizada no Instituto de Ensino Secundario Ánxel Fole de Lugo, do xoves 12 de abril ao martes 22 de maio de 2018, o luns 14 de maio de 2018 ás 12 horas.

Participación, por invitación, coa conferencia “Memoria de mujeres en lucha contra el fascismo: de *Galicia mártir* a Galicia libre” e o debate correspondente, dentro da sesión “Urgencia e Historia: siglos XX y XXI”, ademais de como moderadora na sesión “Urgencia y escritura: España en el siglo XX”, no *Coloquio Pensamiento y escritura de la urgencia en los siglos XX y XXI / Colloque Penser et écrire l’urgence au XXe et XXIe siècles*, organizado por Marie-Blanche Requejo Carrió e Claudie Terrasson na Université Paris-Est-Marne-la-Vallée, dentro das actividades LISAA Littératures, savoirs et arts, UPEM, Auditorium de la BU Georges Perec, Cité Descartes, Champs-sur-Marne, do xoves 22 ao venres 23 de novembro de 2018, o xoves 22 de 10.30 a 11h, de 11 a 11.20h e de 14.45 a 19h, respectivamente.

Participación, por invitación, na charla-recital “Mulleres libertarias, casas-refuxio e redes de resistencia antifascista”, con Claudio Rodríguez Fer, nas Xornadas *Memorial Atochas 1937. O barrio non esquece*, organizadas por Memorial libertario. Atochas 1937, en A Coruña, o 29 de novembro e o 1, 6 e 8 de decembro de 2018, o xoves 6 de decembro de 13 a 14 horas na praza Cántigas da terra.

Participación, por invitación, co relatorio “Valente Rosalía”, no Encontro internacional *6 poetas universais en 6 linguas románicas (Valente, Rosalía,*

Montale, Guillevic, Nina Cassian, Gelmand), organizado pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética da Universidade de Santiago de Compostela, o luns 17 de decembro de 2018 de 11.30 a 20.30 horas, na Cátedra Valente, Facultade de Filoloxía, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, ás 12 horas.

Participación, por invitación, co relatorio “As mulleres nas letras”, no curso “Calendario de igualdade” do Centro de Formación e Recursos de Vigo, no Instituto Santa Irene, Vigo, 11 de abril de 2019, de 18 a 20 horas.

Participación, por invitación, na charla-recital “Casas-refuxio de Mulleres libertarias”, con Claudio Rodríguez Fer, nas *Xornadas Memorial Atochas 1937. O barrio non esquece*, organizadas por Memorial libertario. Atochas 1937, en A Coruña, o mércores 10 de xullo de 2019, a partir das 18 horas na Travesía das Atochas e na praza Coro Cántigas da terra, de 19.30 a 20.15 horas na Praza Cántigas da terra.

Participación, por invitación, co relatorio “RCC na resistencia da guerra e da posguerra (1936-1980), na sesión inaugural, “O tempo de Carballo Calero”, moderada por Ramón Villares, con Justo G. Beramendi e José-Martinho Montero Santalha, do *Simposio Carballo Calero*, outubro 2020 (8, 15, 22, 29), organizado pola Real Academia Galega, Salón de Actos, Real Academia Galega, A Coruña, 8 de outubro, 2020, ás 19 horas.

Participación, por invitación, con el relatorio-recital “Alegría total” na sesión de clausura “Poética de la naturaleza y el paisaje”, con Esther Ramón e Marina Patrón Sánchez, moderadora, en las Jornadas Internacionales *Poéticas mediterráneas 2021*, organizadas polo grupo de investigación UCM Poéticas de la Modernidad, Paraninfo de la Facultad de Filología, 21-22 de abril. Día de las letras Universidad Complutense de Madrid, o 22 de abril de 2021, de 18.30 a 20.00 horas.

<https://www.ucm.es/poeticasdelamodernidaducm/poeticas-mediterraneas-2021>

Participación, por invitación, como “debatedora” co relatorio “Utopía apoteótica. Poética erótica”, no *VIII Seminário de Metodologia da Pesquisa em Linguagem e Literatura do Programa de Pós-Graduação em Letras*, Universidade Federal do Amazonas, mércores 13 de outubro de 2021, ás 11 horas, de 11.15 a 11.30 horas.

<https://www.youtube.com/watch?v=IBTWd3yzD3s&t=379s>

Participación, por invitación, na mesa redonda “Voces dende o feminismo”, con Nanina Santos, nas *Xornadas Voces da transición en Galicia: feminismo, ecoloxismo, asociacionismo*, organizadas pola Cátedra de Memoria Histórica da UDC e coordinadas por Montserrat Golías Pérez, o mércores 20 e o xoves 21 de outubro de 2021, plataforma virtual *Teams*, o xoves 21 de outubro de 9.30 a 11.45 horas.

Participación, por invitación, na sesión “Correspondencias orixinarias” na *Xornada Valente epistolar. Correspondencia entre José Ángel Valente e as súas amizades*, organizadas pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética da Universidade de Santiago de Compostela no Salón de Graos da Facultade de Filoloxía, o 2 de novembro de 2021, de 10.45 a 20.30 horas, ás 12.30 horas.

Participación, por invitación, na Actividade complementaria *Conversa con Xesús Fraga na compañía de Carmen Blanco*, no III Certame de Videocreación, organizada por Lugo Cultural, no auditorio da Casa do Saber, Vicerreitorado do Campus de Lugo da Universidade de Santiago de Compostela, en Lugo, o luns 22 de novembro de 2021, ás 20.30 horas.

Presentación da conferencia de Miquel Coll i Huerta, “Apuntes de una heterodoxia; el POUM”, no Ciclo de conferencias *Eugenio Granell. O exilio e o seu continuo compromiso político*, organizado pola Fundación Granell, o Concello de Santiago de Compostela e o Consorcio de Santiago, Sala 2, 2º andar, Exposición *Granell: 46 años de exilio, as súas causas e a importancia da amizade (1939-1985)*, Fundación Granell, Santiago de Compostela, mércores 24 de novembro de 2021, ás 19 horas.

Participación, por invitación, no *Gran acto de lembranza a Luis Ferreiro Peinó*, organizado pola familia do escultor e o Concello de Lugo, no marco da exposición *Peinó 100*, aberta do 3 de novembro de 2021 ao 7 de xaneiro de 2022 en O Vello Cárcere, en Lugo, auditorio de O Vello Cárcere, o mércores 1 de decembro de 2021 ás 19 horas.

<https://www.youtube.com/watch?v=9nZyrtrH-bA&t=51s>

Participación, por invitación, co recital “Mulleres resistentes”, con Claudio Rodríguez Fer, no acto de inauguración da exposición *Mulleres resistentes. Mulleres europeas en loita contra o fascismo 1936-1945*, organizada pola Asociación para a Recuperación da Memoria Histórica en O Vello Cárcere de Lugo, do 3 de decembro de 2021 ao 5 de xaneiro de 2022, no patio de O Vello

Cárcere, Lugo, venres 10 de decembro de 2021, ás 19 horas.

<https://mujeresresistentes.eu/videos/>

Conferencia, por invitación, “Xénero e igualdade humana”, no acto de celebración do 8 de Marzo, Día Internacional da Muller, organizado pola Universidade de Santiago de Compostela, USC, Pazo de Fonseca, Santiago de Compostela, luns 7 de marzo de 2022, ás 13 horas.

Participación, por invitación, con “Poetas creando: C III e C VII” na presentación do libro de Claudio Rodríguez Fer (ed.), *Valente epistolar (Correspondencia de José Ángel Valente con sus amistades)*, organizada pola Cátedra José Ángel Valente de Poesía e Estética na Facultade de Filoloxía da Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, Biblioteca da Facultade de Filoloxía, Cátedra Valente, mércores 16 de marzo de 2022, ás 17 horas.

Participación, por invitación, co vídeo do recitado “Poemas pais” no Parque Rosalía de Castro de Lugo, na celebración do Día da Poesía *LugoVersos*, organizada polo Centro Sociocultural O Vello Cárcere, Lugo, marzo de 2022.

<https://www.facebook.com/OVelloCarcere/videos/494449812328575/>

Conferencia inaugural “Rosalía de Castro e Álvaro Cunqueiro”, no *II Encontro Álvaro Cunqueiro. Cunqueiro e familia*, dirixido por Armando Requeixo, na Universidade de Verán 2022 da Universidade de Santiago de Compostela, no Auditorio Pascual Veiga, Mondoñedo, 1 e 2 de xullo de 2022, 16 horas lectivas, 1 crédito, o venres 1 de xullo de 2022 de 11 a 11.45 horas.

Conferencia inaugural, por invitación, “Ler a Rosalía de Castro” nas *III Xornadas de Igualdade*, organizadas polo IES Ánxel Fole, Salón de Actos do IES Ánxel Fole, Lugo, o luns 18 de marzo de 2024, de 13.10 a 14 horas; celebradas do 18 de marzo ao 15 de abril de 2024.

https://docs.google.com/document/d/1Ld_Tz57gb8ayJtPVHDgXsCBFSNOhdUnWiMhDRS88bXM/edit?usp=sharing

https://www.canva.com/design/DAF9OyMk5pM/gjQ1yNPuorV63MMIJsxsWQ/view?utm_content=DAF9OyMk5pM&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=viewer

Participación, por invitación, coa intervención “A amorosa liberdade do niño baleiro: arte do revelado de xentes en *Os outros feirantes*. Retratos na feira do

munto”, na mesa redonda “Xénero e escritura en Cunqueiro”, con Malores Villanueva, no *III Encontro Álvaro Cunqueiro. Cunqueiro aquí e acolá*, dirixido por Armando Requeixo, na Universidade de Verán 2024 da Universidade de Santiago de Compostela, no Pazo de San Tomé, Mondoñedo, 6 e 7 de xullo de 2024, 16 horas lectivas, 1 crédito, o domingo 7 de xullo de 2024 de 16.30 a 18 horas.

Participación, por invitación, coa conferencia “Edición dos Cadernos Unión Libre”, na *Xornada arredor do barallete*, coordinada por Laura Paz Fentanes, no Museo Etnolóxico de Ribadavia, o luns 6 de outubro de 2025, 18-20 horas, Ribadavia, de 18-18.50 horas. (Entrega texto escrito).

Participación, por invitación, coa conferencia “Utopía da memoria amorosa na vangarda da barca de Isaac Díaz Pardo. Ollar libertario en espidos integrais”, nas *Xornadas científicas: Isaac Díaz Pardo*, organizadas polo Museo de Belas Artes da Coruña e a Dirección Xeral de Cultura da Consellería de Cultura, Lingua e Xuventude, no auditorio do Museo de Belas Artes da Coruña, A Coruña, 23 e 24 de outubro de 2025, o xoves 23 de outubro de 2025, de 13 a 14 horas.

OUTRAS ACTIVIDADES

Difusión e intervención cultural

Participación na *IV Internacional Feminist Bookfair / IV Fira Internacional del Llibre Feminista / IV Foire Internationale du Livre Feminista / IV Feria Internacional del Libro Feminista*, Barcelona, 1992. Bolsa da Dirección Xeral de Cultura da Xunta de Galicia.

Creación da plataforma libertaria *Unión libre*, con Claudio Rodríguez Fer, Galicia, 1977.

Creación e Secretariado da *Asociación para a Dignificación das Víctimas do Fascismo*, Galicia, 2005.

Comisariado e Comité asesor e científico de exposicións

Comisaria da exposición *Vermellas. Chamábanlles “rojas”*, organizada pola Vicerreitoría de Cultura da Universidade de Santiago de Compostela nas actividades de *Lugo cultural* na sala Isaac Díaz Pardo da Facultade de Veterinaria no Campus de Lugo de marzo a maio do 2009, Universidade de Santiago de Compostela, Santiago de Compostela, 2009. En colaboración con Claudio Rodríguez Fer.

Comisaria da exposición “Uxío Novoneyra” nas *Xornadas Canto de Permanencia. Semana da Lectura*, Organizadas pola Asociación Socio-Pedagóxica Galega, en colaboración coa Vicepresidencia Primeira Cultura da Deputación de Lugo, Sala de Exposicións do Pazo de San Marcos, Lugo, 24-28, maio, 2010.

Asesoría da exposición de Claudio Rodríguez Fer, *Corpoética, mostra de poesía verbal, visual, obxectual, corporal, postal e audiovisual dividida en catro seccións temáticas: Utopías, Corpoemas, Cinepoesía e Hidromemoria*, Santiago de Compostela, Fundación Granell, 12 de abril -10 de xuño, 2018.

Dirección do Comité científico da Exposición *Constelación Luz. Luz Pozo Garza (1922-2022), poesía, arte e vida*, de Olivia Rodríguez González, Comisaria, e das actividades e dos actos de celebración do centenario do nacemento da escritora. Biblioteca e Arquivo de Galicia, Cidade da Cultura, Santiago de Compostela, do 21 de xullo ao 1 de outubro de 2022.

Carmen Blanco & Olivia Rodríguez (ed.), *Constelación Luz. Luz Pozo Garza. 1922-222. Poesía, arte e vida*. Catálogo, Santiago de Compostela, Arquivo de Galicia, Xunta de Galicia, 2022, 158 pp. 978 84 453 5421.

Deseño e ilustración

Deseño, caligrafía e debuxo:

Claudio Rodríguez Fer, *Tigres de ternura*, Cooperativa Reprografía 1846, Santiago de Compostela, 1981, pp. 65.

Premio da Crítica Española 1981.

2ª edición Cooperativa Reprografía 1846, Santiago de Compostela, 1982. (Con separata en castelán e marcapáxinas ilustrado).

3ª edición Ediciones El Paisaje, Aranguren, Biscaia, 1983. (Edición pirata).

7ª edición web, *Unión libre. Cadernos de vida e culturas* 26, Lugo, 2021, pp. 102, edición de Olga Novo e maquetaxe de Cristina Fiaño.

<https://www.unionlibre.org/artigos/Tigres%20de%20ternura.pdf>

<https://www.unionlibre.org/indices/numeros.htm>

Creación do logotipo da revista *Unión libre. Cadernos de vida e culturas*, 1996.

<https://www.unionlibre.org/indices/numeros.htm>

Claudio Rodríguez Fer, “Soneto xerminal”, en “Tres sonetos visuais”, *Ultragráfico*, 24, setembro, 2017. Deseño: trazos gráficos.

<http://ultragrafico.expoplanetarium.net/tres-sonetos-visuais>

Exposto en “Sonetos sonámbulos”, Claudio Rodríguez Fer, *Corpoética, mostra de poesía verbal, visual, obxectual, corporal, postal e audiovisual dividida en*

catro seccións temáticas: Utopías, Corpoemas, Cinepoesía e Hidromemoria, Santiago de Compostela, Fundación Granell, 12 de abril -10 de xuño, 2018.

Publicado en Claudio Rodríguez Fer, *Corpoética*, Catálogo da exposición, con imaxes de Claudio Rodríguez Fer, deseño de Cristina Fiaño e textos de Lily Litvak, Olga Novo, Manuel Fernández Rodríguez e Antonio Gamoneda, Santiago de Compostela, Fundación Eugenio Granell, 2018, 101 pp.

“O soño do Mestre Libertario”. Manuscrito e transcripción, Pacodíaz, *Memorial Ensembleisaac*, Museo Castelo de Santa Cruz, Oleiros. Inauguración con vocación de perennidade o 18 de xullo de 2020.

Ilustración:

Claudio Rodríguez Fer, *Historia da lúa*, Editorial Galaxia, Vigo, 1984. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *Vulva*, Libros da Cebra, Lugo, 1990. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *Manifesto por un movemento vital*, Lugo, 1990. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *A muller núa*, Editorial Compostela, Santiago de Compostela, 1992. Creación: debuxo.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 35 idiomas)*, A Tola Soñando 1, Santiago de Compostela, 2015. Edición ampliada. Creación: debuxo e caligrafía.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 60 idiomas)*, A Tola Soñando 1, Santiago de Compostela, 2016. Edición ampliada. Creación: debuxo e caligrafía.

Claudio Rodríguez Fer, *Pai meu (Amén, camarada)*, Postal, 2017. Creación: fotografía.

Claudio Rodríguez Fer, *Pai meu (Amén, camarada), A tola soñado 8*, 2019. Orixinal galego e traducións ao castelán, inglés, francés, italiano, grego, ruso e esperanto. Creación: fotografía.

Claudio Rodríguez Fer, *Pai meu (Amén, camarada), A tola soñado 8*, 2020. Orixinal galego e traducións ao portugués, castelán, francés, italiano, catalán, romanés, inglés, alemán, gaélico irlandés, galés, bretón, éuscaro, grego, ruso e esperanto. Creación: fotografías.

Claudio Rodríguez Fer, *A Cabeleira (Poema en 70 idiomas)*, Edicións Fervenza, Pontevedra, 2023. Edición ampliada. Creación: debuxo e caligrafía. 978-84-19840-05-9.

Canción

“Marchando máis alá. Himno Galego da Marcha Mundial das Mulleres”. Voz de Pilocho e música de Milladoiro, 2000.

“Mans mais” (“Magnificat”), Carmen PENIM, *Herdeiras*, Inquedanzas Sonoras, Moaña, Pontevedra, 2017, p. 92.

“Guerrilleiras nos Ancares”, en colaboración con Claudio Rodríguez Fer, voz e música de Iria Estévez e Gonzo Piña, estrea en Lugo polo mesmo dúo nos concertos “Mulleres na memoria”, coordinación de Paloma Lugilde, Universidade de Santiago de Compostela, Campus de Lugo, Casa do Saber, en 2021.

Audiovisual

O tempo da memoria, documental de Jorge Gil, A Coruña, 2009.

“Madres de nós” en *Muller(es)mulleres*, documental dirixido por Inés Pintor, SocialDocs. Comunicación necesaria, A Coruña, 2016. Creación.

Outras voces para as letras de Xela. Carmen Blanco, Vicepresidencia da Deputación de Lugo-Chantada Comunicación. Lectura dos poemas “(Probas)”, de Xela Arias, e “Imos en distintas direccións” de Carmen Blanco. Videoclip. Creación e interpretación.

https://youtu.be/zC_tivbqTvY

Publicación 18 de maio de 2021.

OUTROS

Colaboracións en medios de comunicación públicos e privados sobre cultura, historia e mulleres

Presenza en entrevistas, reportaxes e coloquios

Prensa

Radio

Televisión

Colaboracións temporais

Radio

Sección fixa no programa “Diario Cultural” da Radio Galega, anos 90.

Participación fixa na Tertulia de Mulleres de Onda Cero, anos 90.

Recoñecementos e distincións

Membro do Consello da Memoria da Xunta de Galicia. Anos 2005-2009.

Placa coa cita literaria contra a violencia sexual “Amo mais non teño amo”, do libro *Vermella con lobos*, na Praza Emilia Pardo Bazán de O Carballiño, Ourense. 2005.

Premio Galiza Mártir da Recuperación da Memoria Histórica. Fundación Alexandre Bóveda, 2014.

Membro do Padroado da Fundación Rosalía de Castro. Abril de 2014-xullo de 2017.

Insignia Fonseca da Universidade de Santiago de Compostela. Resolución do 15 de decembro de 2022. Entrega o vinte e dous de decembro de 2022.

PUBLICACIÓNS SOBRE CARMEN BLANCO

Publicacións

Monográfico Carmen Blanco, Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 118.

Marcela BAO, “Carmen Blanco, pioneira galega do ensaio feminista e libertario”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 58-61.*

Manuel FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, “Da “Gaia” grega á “Galicia Gaia” de Carmen Blanco. O soño que precedeu ao soño”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 70-72.*

Cristina FIAÑO, “Carmen Blanco, pintora do lugar do amor”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 65-69.*

María LOPO, “A feliz negación das fronteiras. Carmen Blanco tradutora”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 62-64.*

Olga NOVO, “Fada revolucionaria. Unha reescritura dos contos de fadas desde o feminismo libertario: *Vermella con lobos*, de Carmen Blanco”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 34-55.*

Olga NOVO, poema “Uva planetaria”, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p. 85.*

Marta PESSARRODONA, prosa poética “Carmen Blanco”, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.84.* Versión galega do orixinal catalán de María Lopo.

Luz POZO GARZA, poema “Astrolabio”, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.80.*

Luz POZO GARZA, poema “Carta de Beatrice Vía-Láctea”, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.*

Luz POZO GARZA, poema “En seguimento da sombra”, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.*

Luz POZO GARZA, poema “Pléyades (Olga Novo filma en Rennes a

conspiración de Claudio-Carmen)", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Luz POZO GARZA, poema "Praia das Catedrais", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Luz POZO GARZA, poema "Unha camelia agora", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Luz POZO GARZA, poema "Volver a Lugo cando sosega o tempo", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Armando REQUEIXO, "Escrita total. Identificar unha visión: Atracción total, de Carmen Blanco", *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 56-57.

Mariña RODRÍGUEZ BLANCO, "Carmen Blanco, mestra constante", *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, pp. 25-33.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Alén", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Eu son grega", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Lique", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Nós somos dous", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Poética de Aracné", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Unión libre en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema "Vermella con lobas", en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Xosé M. SALGADO, recensión "Carmen Blanco, *Literatura galega da muller*", *Boletín Galego de Literatura*. 10, Universidade de Santiago de Compostela,

Santiago de Compostela, 1993, pp. 107-108.

Xohana TORRES, poema “¿Que ánimos me confiren as sombras disfrazadas de araos?”, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Varios Autores, *Poemas para Carmen Blanco*, con ilustración de Sara Lamas, en *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p.79.

Adina Ioana VLADU, “Versión políglota de ‘Amo mais non teño amo’”, *Evohé. Revista Cultural do Campus de Lugo* 35, Universidade de Santiago de Compostela, Lugo, 2024, p. 73.

Poemas dedicados

Olga NOVO, poema “Uva planetaria”, en *Nós nus*, Vigo, Xerais, 1997.

Marta PESSARRODONA, prosa poética “Carmen Blanco”, en *De Fauna*, Barcelona, Thassàlia, 1994.

Luz POZO GARZA, poema “Astrolabio”, en *Clave Orión*, núms. XVI-XVII, Santiago de Compostela, 2009-2017.

Luz POZO GARZA, poema “Carta de Beatrice Vía-Láctea”, en *Deter o día cunha flor*, A Coruña, Baía, 2009.

Luz POZO GARZA, poema “En seguimento da sombra”, en *Memoria solar*, Ourense, Linteo, 2004; pertencente ao ciclo de “Vida secreta de Rosalía”.

Luz POZO GARZA, poema “Pléyades (Olga Novo filma en Rennes a conspiración de Claudio-Carmen)”, en *Deter o día cunha flor*, A Coruña, Baía, 2009.

Luz POZO GARZA, poema “Praia das Catedrais”, en *Deter o día cunha flor*; dedicatoria en *Poetas con Valente*, Santiago de Compostela, Cátedra Valente da USC, 2010.

Luz POZO GARZA, poema “Unha camelia agora”, en *Vida secreta de Rosalía*, A Coruña, Espiral Maior, 1996.

Luz POZO GARZA, poema “Volver a Lugo cando sosega o tempo”, en *Códice Calixtino; dedicatoria en Historias fidelísimas*, Santiago de Compostela, Pen Clube, 2003.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Alén”, en *Tigres de ternura*, Santiago de Compostela, Reprografía 1846, 1981.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Eu son grega”, en *A muller sinfonía (Cancioneiro vital)*, Ourense, Editorial Ouvirmos, 2018.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Lique”, en *Historia da lúa*, Vigo, Galaxia, 1984.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Nós somos dous”, en *A muller sinfonía (Cancioneiro vital)*, Ourense, Editorial Ouvirmos, 2018.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Poética de Aracné”, en *Historia da lúa*, Vigo, Galaxia, 1984.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Unión libre”, en *Poemas de amor sen morte*, Granada, Antonio Ubago, 1979.

Claudio RODRÍGUEZ FER, poema “Vermella con lobas”, en *Ámote vermella*, Vigo, Xerais, 2009.

Xohana TORRES, poema “¿Que ánimos me confiren as sombras disfrazadas de araos?”, en *Valdeleite*, nº 0, A Coruña, 1999.

Varios Autores, *Poemas para Carmen Blanco*, con ilustración de Sara Lamas, Santiago de Compostela, Libros da Cebra, Lugo, 2010, s. p.